"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metine Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose užsienio šalyse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos laikas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laiške. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, RUGSĖJIS (SEPTEMBER) 24 d., 1915 M. — No. 39

Didėji Karė.

Svarbiausiu atsitikimu ant karės lauko rytuose yra—atidavimas vokiečiams Vilniaus ir tvirtovės Pinsk, esančios prie garsių Pinsko klampynių. Vilnius vienok nesigynė, jo apgynimui ėjo smarkus mušiai ne mieste, tik jo apielinkėse, bet juos vokiečiai laimėjo. Rusai prie Vilniaus stengėsi perlaužti vokiečių linijas, bet tas nepasisekė, nes jie Lietuvon sutraukė dideles jiegas. Kaip sakoma, kariumenė generolo Hindenburg dabar susideda iš miliono kareivių. Kiek prieš tą milžinišką vokiečių armiją stovi rusų, nežinia, bet turbut taipgi nemažai, jeigu jie įstengė vokiečius sulaikyti ir gana ilgai jų Lietuvos sostinėn neleisti. Ryga, kurion vokiečiai taipgi smarkiai grudosi, iki šiol vis dar yra rusų rankose, nors gal neužilgo ji bus paimta, nes vokiečiai jau peržengė Dauguvą, tai iš visų pusių artinasi prie Rygos ir galės ją apsupti.

Paėmimo Vilniaus nuo senai rusai laukė, todėl iš jo išgabeno pirma jau viską, kas vokiečiams tikti galėjo. Nežinia, kas padaryta su dideliu Vilniaus knygynu ir muzėjum. Gal juos išgabenta, kad apsaugojus nuo vokiečių godumo, kurie noriai tokius daiktus sau paima ir Vokietijon gabena.

Dabar vokiečiai taip, kaip rusams besitraukiant nuo Varšavos, stengiasi besitraukiančiai nuo Vilniaus jų kariumenei iš 300,000 kareivių perkirsti besitraukimo kelią ir jeigu pasiseks, ją apsupti ir priversti pasiduoti. Dideliame pavojuje yra rusų kariumenė esanti tarp Vilniaus, Lydos ir Vileikos. Čia rusų kariumenė, jeigu nori ištrukti, turi prasimušti per vokiečių eiles į rytus, arba į piet-ryčius, kur jų rankose yra geležinkelis nuo Lydos Vileikon. Vokiečiai užėmė jau į rytus nuo Vilniaus Varnėnus ir Smorgonę. Čia veikia dvi didelės vokiečių kariumenės—generolo Hindenburgo ir traukianti nuo pietų bavarų kariumenė kunigaikščio Leopoldo.

Nors rusų padėjimas gana blogas, bet iš Petrogrado užtikrina, jog laukiamame dideliame mušyj vokiečiai bus sumušti. Ar ištikro rusų viltis išsipildys, nežinia. Dabar vienok rusų padėjimas yra gana blogas, jų vadovams truksta ne vien amunicijos, kurios dabar jie turi daugiau negu seniau, bet truksta ir kareivių sulaikymui priešų armijų. Viena rusų kariumenė užimta sulaikymu vokiečių kariumenės, traukiančios į šiaurius, kuri jau persikėlė per Dauguvą ir perkirto geležinkelį, bėgantį iš Vilniaus Petrogradan. Reikia gintis ir nuo vokiečių, traukiančių nuo piet-vakarių. Čia vokiečių kariumenė yra skaitlingesnė negu rusų, o abejotina, ar jai galės pagelbon ateiti kariumenė nuo pietų, nes rusai negali atsilaikyti ir prie Pinsko pelkių. Generolui Ivanov iki šiol rods sekasi neleisti sujungtos austrų ir vokiečių kariumenės prie tvirtovės Rovno, užstojančios priešui kelią Kievan, bet jeigu jam neatsiųs pastiprinimo, neįstengs ilgai atsiremti.

Pietinėj dalyj vokiečiai paėmė miestą Pinsk, bet už jo netoli nužengė, todėl žinovai mano, kad šįmet jie, turbut, neįtoliau į rytus, bet senosios Lietuvos rubežiuose apsistos ir žiemą perleis, jeigu rusai paliks jiems ramybėj. Klausimas tik, ar paliks ramybėj, nes rusai skubiai drutina naujai pašauktais savo kariumenes. Dabar tarnyston tapo pašaukti visi paskutinio pašaukimo atsarginiai iki 35 metų. Manoma, kad iš to susirinks milžiniška 8 milionų kariumenė. Tiek kareivių užtektų įveikimui ir sujungtų austro-vokiečių kariumenių, kad tik ta naujoji rusų kariumenė turėtų gerus vadovus ir butų gerai aprupinta viskuom, kas karės vedimui yra reikalinga. Rods amunicijos dirbimui užima valdžia privatiškas dirbtuves ir jų darbininkus, tik kas-žin, ar tos Rusijoj išdirbamos amunicijos užteks. Rods dirba jai amuniciją ir ginklus Amerikoj ir Japonijoj, bet kad ypač kanuolių ji daug žudo, tai ir jos gali nesuspėti į laiką tiek padirbti, kiek reikia.

Vilniun pirmiausia inėjo generolas Eichhorn, kuriam padėjo Bavarijos kunigaikštis Leopold ir generolas Scholtz, kurie sulaikė siunčiamą rusams pastiprinimą. Kadangi vienok rusai pasirengę buvo vokiečiams atiduoti Vilnių, tai prieš vokiečių atėjimą iš miesto išvežė visus vertesnius daiktus, ypač gi varį ir kitokias medegas, karėj reikalingas, kad jos netektų rusų priešams. Mieste nepaimta nei didesnio nelaisvių skaitliaus, nes jame mažai kareivių buvo, kadangi iš miesto jie pirm vokiečių atėjimo išėjo prie lauke esančios kariumenės; net iš civilistų, kas tik galėjo, pirma išsinešdino; daugumas pabėgėlių iš Vilniaus išsinešdino į Voronezo guberniją.

Nors Rusijoj leidžiami laikraščiai tyli apie neramumą Rusijoj dėl karės nesisekimo, nes gal žinių apie neramumus cenzura neleidžia, bet žinios, garsinamos neutrališkuose kraštuose, praneša jau apie prasidėjimą neramumo ir neprielankių valdžiai demonstracijų. Tokios demonstracijos buvo Petrograde, Maskvoj ir kituose pramoningesniuose Rusijos miestuose. Žmonės suerzino dumos paleidimas, kuomet ji užgyrė reikalauti didesnės laisvės, aprubežiavimo valdžios sauvaliavimo. Gyventojai mano, kad atmesti dumos užgirtus reikalavimus ir ją paleisti, carui patarė reakcijonierius ministerių pirmininkas Goremikin. Todėl ant karės lauko keliauja atstovai laisvės reikalaujančių, perstatyti jam gyventojų geismus ir apskųsti Goremikiną, kad jis carui suteikia netikras žinias ir pareikalauti jo prašalinimo. Ar ištikro jiems pasiseks carą pertikrinti, reikia abejoti. Caras, kaip matyt, vis yra po įtekme išnaudojančių Rusiją biurokratų, o laisvės reikalaujančių prie savęs neprileidžia.

Vokiški laikraščiai garsina apie kilančią Rusijoj revoliuciją, bet apie teisingumą tos žinios reikia abejoti, vien galima tikėti, kad gyventojai rodo jau savo neužganėdinimą. Net ginklų ir amunicijos dirbtuvėse griebiasi streikų darbininkai, o kariumenės perdėtiniai gązdina už tai net bausmėmis, bet galima tikėti, kad neišdrįs išpildyti gązdinimo, nes tuom dar labjau suerzintų Rusijos darbininkus, kurie paprastai visur pradeda kelti riaušes ir neramumą sėti. Bet žmonių neužganėdinimas, tai dar ne revoliucija, nors tai gali revoliuciją pagimdyti vėliau. Kol priešas naikina didelius Rusijos plotus, reikia abejoti, kad ten kiltų revoliucija. Bet išvijus priešus, arba padarius taiką nenaudingą Rusijai, prieš valdžią įtraukusią visą kraštą į nelaimingą karę revoliucija be abejonės kiltų. Dabar, vienok, niekas negali žinoti, kokia bus taika.

Žmonės neužsitiki valdžia, bet dar labjau valdžia neužsitiki žmonėmis, ir griebiasi paprasto neužganėdinimo naikinimo budo, areštavimo valdžiai neištikimais išrodančių žmonių. Dabar suareštavo 18 dumos radikališkų partijų atstovų. Bet reikia abejoti, kad toks neužganėdinimo naikinimo budas išduotų tokius vaisius, kokių valdžia laukia, dažniausia tas neužganėdinimą didina, taigi išduoda priešingus, negu valdžia nori, vaisius.

Vokiškas Lenkijos gubernatorius, generolas von Beseler panaikino lenkų piliečių komitetą, o visą valdžią paėmė į savo rankas; lenkams po baime mirties bausmės uždraudė ką nors veikti, užsiimti politika ir organizuotis, kad jie neviliotų save bereikalingoms viltims Tai taip mat vokiečiai tveria jų pažadėtą neprigulmingą Lenkijos karalystę, kad lenkams draudžia patiems savo vargais rupintis, net badaujančius lenkus šelpti.

Ant vakarinio karės lauko nieko svarbesnio neatsitiko, bet, kaip praneša iš Šveicarijos, prie rubežiaus, apielinkėse Belfort, taipgi tvirtovės Verdun abidvi pusės traukia daugiau kareivių, matyt rengiasi svarbesnin mušin, kuris vienok iki šiol dar neprasidėjo. Kitur svarbesnių ir didesnių susirėmimų nebuvo, kaip paprastai, ten eina vis artilerijų imtynės, bet be didesnių pasekmių. Prie St. Mihiel francuzai kanuolių šuviais išgriovė tiltą ant upės Meuse ir tokiu budu nuo didėsės kariumenės atskyrė čielą jos dalį, buvusią kitoj upės pusėj. Angliškas laivynas bombardavo vokiečių fortus prie Ostende. Čia užmušta dikčiai vokiškų kareivių ir ginančių Belgijos pakrantes jureivių. Fortai tapo dručiai pagadyti. Angliškas ir francuziškas laivynai bombardavo taipgi vokiečių stovyklas prie Nieuport. Prie Sopigneul vokiečiai tris kartus mėgino veržti francuzų pozicijas, bet visus jų užpuolimus atmušė francuzai. Prie St. Mihiel francuzai išnaikino pastatytą orlaivių gaudymui specialią vokiečių kanuolių bateriją.

Iš Berlino praneša, jog angliški ir francuziški laivai bombardavo Belgijos pajurius ties Westende ir Middelkirke, bet vokiškų pakrančių kanuolių tapo atgal nuvyti.

Iš Šveicarijos praneša, buk Vokietija pasirengusi anektuoti, taigi prie Vokietijos priskirti, vokiečių užimtas šiaurinės Francuzijos dalis ir Belgiją. Jeigu nori, gali anektuoti visą Angliją ir visą Francuziją, arba net visą žemės paviršių, bet kad tai galėtų palaikyti, turi galutinai talkininkus įveikti ir su jais taiką padaryti. Be to visi garsinimai apie anektavimus bus vien tuščios kalbos, be jokios vertės.

Įvedimui Anglijoj priverstino tarnavimo kariumenėj visų piliečių prieinasi smarkiai darbininkų organizaijos. Bet, kad įveikti Anglijos priešus, be to negalima apsieiti, kadangi liuosai norinčių kariumenėn stoti nepakanka.

Ant piet-vakarinio karės lauko, taigi austrų su Italija, nieko svarbesnio neatsitiko. Austrai vienok traukiasi iš Trento, matyt nesitiki jo apginti. Iš Viennos vienok praneša, buk italų pirmyn žengti Austrijoj tapo sulaikytas: visi jų mėginimai pirmyn žengti tapo atmušti.

Ant pussiausalio Gallipoli talkininkai sutraukė jau pusę miliono kareivių; pagelbon anglams ir francučams atėjo čia ir italų kariumenė. Iš Francuzijos vėl pasiuntė ten 100,000 kareivių. Turkai smarkiai ir narsiai ginasi, bet pajiegos jų, kaip sakoma, baigiasi. Konstantinopolyj, gal pakėlimui nupuolusios turkų dvasios, garsinama, buk Vokietija pagelbon turkams siunčia pusę miliono kareivių. Bet tiek atliekamų kareivių Vokietija neturi, nors, kaip rodosi, Austrija ir Vokietija ištikro nori turkams padėti, todėl atnaujino karę su Serbija, per kurią nori pasiųsti savo kariumenę Turkijon. Sujungta austro-vokiečių kariumenė vėl pradėjo bombarduoti parubežinius Serbijos miestus, bet jų kariumenės dar per rubežių Serbijon neperėjo, nors prie rubežiaus sutraukta didelės jiegos.

Tarp Rumanijos ir Bulgarijos vedamas kokios paslaptos tarybos. Kokioj ten vietoj prie upės Dunojaus suvažiavo tartis Rumanijos karalius su Bulgarijos Ferdinandu, nes, kaip rodosi, Bulgarija nori ištikro padėti austrams ir vokiečiams apvaldyti Serbiją, kad per ją galėtų pasiųsti vokiečiai savo kariumenę gelbėti Turkiją, kam gali pasipriešinti Rumanija. Bulgarija mobilizuoja savo kariumenę. Pašaukė stoti kariumenėn 50,000 Maedonijoj gyvenančių bulgarų, nors Macedonija ne Bulgarijai, bet Serbijai priguli. Bulgarija atvirai karėn dar nesikiša, bet jon skubiai rengiasi. Bulgarijos geležinkeliams uždrausta važioti privatiškas prekes, nes jie valdžios paimti vien kariumenės pervežimui.

Nuo Serbijos Bulgarija pareikalavo sau visos Macedonijos; tai patarė, užganėdinimui Bulgarijos, padaryti ir talkininkai, bet Serbija nesutiko, nori ji sau pasilaikyti rods mažą, mat turintį didelę strategišką vertę Macedonijos dalį. Duodamu vienok Bulgarija nepasiganėdino ir pertraukė su Serbija tarybas.

Talkininkai dabar oficiališkai užklausė Bulgarijos, ką ji mano daryti, kurios pusės laikytis? Grekija taipgi per savo ambasadorių užklausė Bulgarijos, kam ji traukia savo kariumenę prie Grekijos rubežių? Todėl ilgiau veidmainiauti Bulgarija negalės; turės apie savo mierius pasakyti. Turkija jau jai atidavė savo žemės šmotą. Bet atvirai stoti prieš talkininkus gana pavojinga, nes talkininkų kariški laivai galėtų subombarduoti Bulgarjos pajurių miestus. Bet kad ji paėmė Turkijos duodamą žemės sklypą, tai, matyt, ji krypsta Turkijos pusėn, nors ir nenori karėn stoti. Bet prie to ją gali Vokietija priversit, jeigu pareikalaus per savo žemę perleisti Turkijon vokišką kariumenę; tą talkininkai palaikytų už karės pradėjimą.

Iš Karės Lauko.

VILNIUS PUOLĖ.

Londonas. Vilnius, Lietuvos sena sostinė, tapo užimta vokiečių. Rusų armija ne tik kad apleido Vilnių, bet manoma, kad didelė dalis rusų armijos tapo pagauta į sląstus trikampyj tarp geležinkelių tarp Vilniaus, Vileikos ir Lydos.

Vakarykščiai telegramai pranešė, kad baisaus mušio galima tikėtis ant viso Lietuvos fronto—nušio, kokio nebuvo nuo pat Varšavos paėmimo, nes rusai, kaip sakyta, pasiryžo stoti prieš teutonus abelnan mušin. Šiądieniniai telegramai patvirtina, kad pasiutusis mušis siaučia Vilniaus trikampyje. Rusai, buvusieji apie Vilnių, neteko visų geležinkelių, einančių iš Vilniaus, apart vieno. Geležinkelis, einantis iš Vilniaus į Lydą, yra vienatinis liuosas geležinkelis, kuriuom rusai gali iš Vilniaus pasitraukti. Visi kiti geležinkeliai yra perkirsti. Taigi rusai iš Vilniaus pradėjo trauktis į piet-ryčius išilgai šio geležinkelio. Tuom tarpu vokiečiai, perkirtusie Vilniaus-Dvinsko geležinkelį ir užėmusie Vidžius, užsuko į pietus, aplink Vilnių ir, pasiekę geležinkelio nuo Vilniaus į Molodečno, perkirto jį, užėmė Vorniany ir Smorgonius ir tokiu budu užėjo Vilniuj iš rytų pusės.

Tuom pačiu laiku kita vokiečių armija, veikianti apie Varėną ir Gardiną, eina į šiaur-ryčius, linkui Lydos, kad perkirsti paskutinį kelią besitraukiantiems iš Vilniaus rusams. Kruvinas mušis prasidėjo, nes jeigu rusai nepersikirs per šitą lauką, tai, kaip dabar išrodo, didelis jų skaitlius paklius kaip sykis į tokius sląstus, kokius vokiečiai vis mėgino jiems užnerti ir iš kokių rusai vis išsisukdavo.

TARP VILNIAUS-DVINSKO-RYGOS.

Petrogradas. Gen. von Hindenburgas, kurio armijos mieriu yra persikelti per upę Dauguvą ir paimti Rygos ir Dvinsko miestus, atranda, kad jame ne taip slidžiai viskas eina nuo to laiko, kuomet rusų armijos vadovystę paėmė gen. Ruzskij. Teisybė, teutonų atakai ant Dauguvos pozicijų, pradedant nuo Jakobstadto iki Dvinsko, tankinasi ir didinasi savo smarkumu. Vienok gen. Ruzskij laiko savo pozicijas atkakliai ir suteikia priešui didelių nuostolių.

Aną dien vokiečių raitarija buvo pasiekusi Švenčionėlių ir perkirto geležinkelį tarp Vilniaus ir Dvinsko, bet rusai tuojaus juos atmušė atgal ir užgriebė geležinkelį vėl į savo rankas, kaip apie tai praneša oficialės žinios šiądien. Rusų lakunai vienok praneša, kad vokiečiai, kurie čia yra po vadovyste generolo Buelow, gavo žymių pastiprinimų ir kad dideli pulkai vokiškų pėstininkų vėl artinasi prie geležinkelio. Rusai tuom tarpu sutraukė savo jiegas į vakarus nuo Švenčionių, ir tikimasi didelio mušio ant linijos tarp Dvinsko ir Vilniaus.

VOKIEČIAI PRILIPĘ PRIE VIRŠUNĖS.

Londonas. Lordas Kitchener, Anglijos karės ministeris, kalbėdamas parliamente, pasakė, kad sulyg jo nuomonės, vokiečiai ant rusų fronto "jau beveik iššovė savo perkuną," reiškia, kad jie jau padarė, ką daugiausia galėjo padaryti, ir kad didesnės jų jiegos parodymo ten negalima tikėtis. Pirma vokiečiai slinko pirmyn po apie 8 verstus į dieną, o dabar vos po 1½ versto. Kadangi rusų armija visgi nėra sumušta ir sunaikinta, tai aišku, sako Lordas Kitchener, kad vokiečiai savo tikslo neatsiekė. Lordas nesigailėjo pagyrimo žodžių rusų armijai. Jis sakė, kad austro-vokiečiai sutraukė didesnę dalį savo jiegų ant rusų fronto, kad sunaikinus rusų armiją; jie turėjo ne tik daugiaus kareivių, bet ir nesulyginamai daugiaus kanuolių ir privertė rusus nuo fronto trauktis atgal. Rusai, anot lordo, atliko puikų pasitraukimą atgal, kokio dar istorija nežinojo, ir čia apsireiškė nepaprastas rusų kareivių narsumas ir išnašumas. Ant kelių šimtų mylių rusai atliko paitraukimą, neduodami vokiečiams nei persilaužti per savo frontą, nei apsisupti. Teisybė, rusų armija turėjo sunkių nuostolių, sakė lordas, bet turime žinoti taipgi tai, kad ir vokiečių nuostoliai buvo gal nemažesni už rusų.

ŠAUKIA DAUGIAU KAREIVIŲ.

Petrogradas. Rusijoje išleistas ukazas, kuriuom šaukiama į pulkus naujas rezervas. Senatui duota paliepimas nuspręsti, kokio amžiaus ir iš kokių vietų rezervistai privalo buti šaukiami. Jeigu butų šaukiami visi vyrai iki 35 metų amžiaus, tai šitas naujas šaukimas duotų rusų armijoms apie 8 milionus naujų kareivių.

PUSTREČIO MILIONO RUSŲ PATEKO NELAISVĖN.

Geneva, Šveicarijoj. Vienas laikraštis praneša, kad rusai nuo gegužio 1 d. nustojo belaisviais 2,571,750 vyrų; jis sako, kad 6,000 kanuolių ir 4,000 kulkasvaidžių tapo užgriebta. Šis laikraštis sako, kad šias žinias jis gavęs iš vokiškų ir austriškų apskaitliavimų.

FRANCUZAI ŠAUKIA MAŽAMEČIUS PULKUOSNA.

Paryžius. Francuzijos valdžia išleido paliepimą, kuriuom šaukiama į pulkus jaunus vyrus 18 ir 19 metų amžiaus, kurie butų turėję stoti į liosus 1916 metais. Tokių jaunų vyrų, tinkamų armijai, Francuzija turi 400,000. Valdžia taipgi išleido kitą paliepimą, kad visi vyrai iki 47 metų amžiaus butų bile laiku prisiruošę stoti į pulkus.

RUSŲ ŠNIPŲ ŠNIPAS—VOKIŠKAS ŠNIPAS.

Londonas. Vienas žymus rusas, kuris atvyko Londonan dėlei padarymo įvairių kontraktų karės reikalams, papasakojo apie tiesiog negirdėtą atsitikimą, kuris tiktai Rusijoj gali atsitikti. Prasidėjus karei, rusų valdžia sutvėrė speciališką komisiją vokiškų šnipų gaudymui ir jų tyrinėjimui. Vėliau pasirodė, kad šios komisijos perdėtinis yra pats vokišku šnipu. Šisai vyras buvo augštos rangos valdininkas, nuo metų-metų gerai žinomas prie cariško "dvaro." Reikėjo kuoaiškiausių prirodymų, kad pertikrinus, jog jis yra šnipas. Po to dalykas greitai tapo užbaigtas. Jis pastatyta prieš kališką teismą, kur pasirodė, kad jis išdavė paslaptis apie rusų kariškas silpnesnes vietas tam pačiam šnipui, kurį jis turėjo areštuoti. Teismas paliepė tuojaus jį nugalabinti.

Sulyg pranešėjo žodžių, šitas atsitikimas padarė didelį skandalą ir laukiama dar tolimesnių skandalų, nes manoma, kad jo ne vieno buta vokiškų šnipų tarnystėje.

RUSŲ NEPASISEKIMŲ PRIEŽASTIS.

Londonas. Londone išėjo savaitinė knyga "The Great War" (Didžioji Karė). Joje yra įdomus skyrius apie tai, kodėl rusai turėjo trauktis atgal nuo Karpatų. Sulyg pranešimo šioje knygoje, tas atsitiko todėl, kad tapo išdinamituota didžiausia rusų amunicijos dirbtuvė Petrogrado dalyj, vadinamoj Ochta. Šita dirbtuvė pristatydavo apie pusę amunicijos visai rusų armijai. Sprogimą padarė darbininkai, užjaučiantieji vokiečiams, ir beveik visa dirbtuvė buvo sugriauta. Expliozija tuomet sudrebino visą Petrogrado miestą; tukstančiai žmonių dirbtuvėj ir aplink ją žuvo. Pasekmė šios dirbtuvės sugriovimo buvo ta, kad didžiosios rusų kanuolės liko visai be amunicijos ir rusai ilgą laiką buvo priversti kovoti, gali sakyt, su plikomis rankomis, kol jiems neprisiuntė šiek-tiek amunicijos talkininkai aplinkiniu keliu per Archangelską.

VOKIEČIŲ PRIŽADAI BULGARIJAI.

Turin, Italijoj. Laikraštis Stampa praneša, kad jis gavęs žinią "iš dipliomatiškų šaltinių" apie tai, buk Vokietija padarė Bulgarijai didelius prižadėjimus, kad sulaikyti ją nuo prisidėjimo prie talkininkų.

Šis laikraštis sako, kad šituos prižadus padarė Bulgarijos karaliui Ferdinandui didis kunigaikštis Mecklemburgo, kuris kaizerio vardu užtikrino karalių Ferdinandą, kad jis gausiąs po karei senobinio Bizantium imperatoriaus vainiką.

NENAIKINSIĄ PALESTINOS.

Rymas. Dipliomatiškais keliais popiežius Benediktas kriepėsi prie Anglijos ir Francuzijos valdžių, prašydamas jų, jeigu karė ant Turkijos pakraščių išsiplėtotų, kad šventos bibliškos vietos Palestinoj butų nesunaikintos. Anglijos ir Francuzijos valdžios užtikrino, kad tos vietos bus nepaliestos. Tuom pačiu laiku ir Vokietija su Austrija pranešė popiežiui, kad jie saugos nuo sunaikinimo istoriškas vietas Šventoj Žemėj.

VOKIEČIŲ NUOSTOLIAI SUBMARINUOSE.

Londonas. Laikraštis Motorship and Motorboat praneša, kad nuo pradžios karės vokiečiai nustojo 20 submarinų, kuomet anglai nustojo tik septynių. Karės pradžioje, sako šis laikraštis, Vokietija turėjo 11 didelių ir 16 mažučių submarinų; iki birželio 1 d. vokiečiai pridėjo dar 10 naujų didelių submarinų.

RUSŲ AMUNICIJOS DIRBIMAS AUGA.

Petrogradas. Karės ministeris apreiškė, kad 1,200 dirbtuvių su 100,000 darbininkų dirbs amuniciją rusų kariumenei. Apart tų Japonija nusprendė statyti naujas dirbtuves, kuriose taip pat bus dirbama amunicija rusų armijoms.

TALKININKAI ANT GALLIPOLI.

Londonas. Ant Gallipoli pusiausalio talkininkai po trijų dienų atkakliausio mušio užėmė kalną No. 60. Šis žygis yra, sakoma, labai svarbus, nes kalną užėmus, susijungė talkininkų jiegos, operuojančios Anzak apskrityj su jiegomis Suvla apskrityj. Turkai atkakliausiu budu gynė šią poziciją ir nustojo apie 5,000 užmuštais, pirma negu ją atidavė.

PRADEDA VEIKTI PRIEŠ SERBIJĄ.

Londonas. Austro-vokiečiai pradėjo karę ant naujo fronto, šiuom sykiu prieš Serbiją, apielinkėse emendrija miestelio, 24 angl. mylias atstu į piet-ryčius nuo Belgrado. Šio žingsnio pasekmės gali but tokios, kad dar trįs Balkanų viešpatijos gali šokti į karės verpetą.

VOKIEČIAI PRIE DVINSKO.

Londonas. Vokiečiai, atmušę rusus per Ežerėnų pavietą linkui Dvinsko, pagalios privežė savo sunkiasias kanuoles prie Dvinsko tvirtovės ir pradėjo bombarduoti Dvinsko fortus, skersai Dauguvos upę. Vokiečių orlaiviai lakioja ties Dvinsko, mėtydami miestan bombas ir nurodydami savo kanuolėms, kur šauti. Milžiniškai karštas mušis, panašus į Kauno mušį, sakoma, prasidėjo ties Dvinsku.

BAISUS MUŠIS APIE VILNIŲ.

Londonas. Dar gal nei vienas mušis nebuvo armijoms taip svarbus, kaip dabartinis mušis, siaučiantis apie Vilnių, trikampyje tarp Lydos, Vilniaus ir Molodečno (Molodečno yra stotis ant geležinkelio, kuris bėga iš Vilniaus į rytus linkui Minsko).

Von Hindenburgo armijos desperatiškai mėgina apsupti vilniškę rusų armiją, kuri, sakoma, siekia nuo 250,000 iki 300,000 vyrų. Jiems jau beveik pasisekė tai padaryti, nes rusams yra likęs tik ienas liuosas geležinkelis per Lydą, kuriuom jie kuogreičiausiai traukiasi atgal.

Vokiečiai milžinišku ratu yra apsupę rusus. Tačiaus šis ratas dar nėra pilnas. Jame yra spraga apie 90 verstų pločio, per kurią minėtas Lydos geležinkelis bėga. Per šią spragą rusų apsupta armija nori visiškai išsprukti iš tos milžiniškos kilpos, kurią vokiečiai rusams užtaisė. Rusų užduotis nelengva, nes, eidami atgal, jie turi tuom pačiu laiku vesti mušį iš visų trijų pusių, kad neleidus vokiečiams uždaryti tos spragos, kuri yra liuosa.

VOKIEČIAI RUSŲ NELAISVĖJE.

Petrogradas. Rusų štabas praneša, kad paskutinėmis rugpjučio dienomis ir pradžioje rugsėjo mėnesio ant vieno tik dešiniojo rusų sparno jau suskaitoma 70,000 paimtų belaisvėn vokiečių. Užbaigus skaitliavimą, abelnas skaitlius, sakoma, galės dar padidėti. Šis apskelbimas tapo padarytas atsakyman ant austrų oficialio pranešimo, kuriame buvo užginta, buk rusai nepačmė didesnio skaitliaus austrų belaisvių.

NUSKANDINO VOKIŠKĄ SUBMARINĄ.

Odessa (per Londoną). Rusų laivai nuskandino vokišką submariną, kuris operavo Juodose jurėse.

PASKANDINO VISĄ LAIVYNĄ.

Savastopolis, Kryme. Oficiališkai pranešama, kad rusų torpediniai laivai netoli Sinope (turkiškas uostas prie Juodųjų jurių) užklupo visą laivyną, prikrautą kariška amunicija, kuri buvo vežama turkų armijai. Visi laivai tapo nuskandinti, o jureiviai paimta nelaisvėn.

PRIVERSTINAS KAREIVIAVIMAS ANGLIJOJ.

Londonas. Anglijos parliamento žemesniame bute (kaip rusų duma) karės ministeris Lordas Kitchener laikė prakalbą, kurioj jis pranešė, kad pereitais metais skaitlius liuoshorių kareivių buvo užtektinas, bet kad pastaruoju laiku jų skaitlius pradėjo mažėti. Lordas todėl davė suprasti, kad Anglijos valdžia, rasite, bus priversta išleisti tam tikrus įstatymus apie priverstiną kareiviavimą, kurio iki šiolei Anglijoj nebuvo. Šitą klausimą vėliaus pradėjo karštai svarstyti ir parliamento atstovai. Atsirado to naujo sumanymo priešų, ypač tarp airių atstovų. Lordas Kitchener buvo pasakęs, kad jeigu Anglija ir talkininkai nori išlošti karę, tai Anglija butinai turi turėti daugiaus kareivių savo armijoj.

AMNESTIJĄ RUSIJOJE.

Londonas. Laikraščio Morning Post korespondentas iš Petrogrado prisiunčia sekantį telegramą:

"Čia pranešama, kad Rusijos imperatorius paliepęs duoti amnestiją (dovanojimą kaltės) visiems politiškiems kaliniams Rusijoj. Skaitlius šios amnestijos paliestų ypatų, sakoma, pasieksiąs apie 100,000.

IŠ AMERIKOS.

UŽMUŠĖ PAČIĄ IR VAIKUS.

Hattiesburg, Miss. Koksai Monroe Lee, 30 metų vyras, gavęs netikėtai proto sumaišymą, užmušė savo 20 metų pačią, mažą sunų ir dukterį. Visiems su skustuvu perpjovė gerkles, o paskui ir pats pasipjovė.

CHICAGOS TURTUOLIO MOTERIS MIRĖ ANGLIJOJ.

Anglijoj, savo dvare netoli Southampton pasimirė našlė Marshall Fieldo (Maldwin Drummond) iš Chicago. Jos dabartinis vyras yra angliškoj kariumenėj Francuzijoj. Vėlionė turėjo 42 metu.

LENKAS, DIOCEZIJOS VYSKUPAS.

Green Bay, Wis. Vietoj pasimirusio šitos diocezijos vyskupo Fox, likosi paskirtas Chicagos vyskupas surfaganas, lenkas Povilas P. Rhode.

ANGLIJA KONFISKAVO MĖSĄ.

Washington, D. C. Anglijos kariški laivai konfiskavo už daugelį milionų doliarių siunčiamos Europon iš Chicagos mėsos. Mėsa ta buvo siunčiama į neutrališkų kraštų portus, bet Anglijoj mano, kad buvo Vokietijai paskirta, todėl ją konfiskavo. Chicagos skerdyklų savininkai prieš Anglijos pasielgimą protestuoja, bet iki šiol Suvienytų Valstijų valdžia nesiskubina už juos užstoti.

VOKIEČIAI GĄZDINA AMERIKOS BANKIERIUS.

New York, N. Y. Amerikos piniguočiai ir angliškos bei francuziškos komisijos nariai, jieškanti čia paskolos, gauna gązdinančius anonymiškus laiškus, todėl policija patarė bankieriams slėpti savo susirinkimų vietas, o anglo-francuziškos komisijos narius sergsti sargyba ir detektyvai. Austrijos konsuliai kursto darbininkus, kad jie atsiimtų iš bankų savo pinigus ir viena vengriška organizacija (turbut magyariška, ar vokiška) ištikro atsiėmė pusę miliono doliarių. Užsienių ministeris Lansing užtikrina, jog nėra nei jokio pamato drausti arba trukdyti talkininkams užtraukti Amerikoj paskolą.

SPECIALIS MOKESTIS NUO AMUNICIJOS DIRBTUVIŲ.

Washington, D. C. Kadangi dėl karės žymiai sumažėjo iždo įplaukimai nuo muitų, svarbiausio iždo įplaukimo šaltinio, o amunicijos ir ginklų dirbtuvės turi milžiniškus įplaukimus, tai manoma ant jų uždėti specialį mokestį uždengimui iždo nedatekliaus. Tam pritaria ir turintis didžiausias amunicijos dirbtuves Schwab.

SO. CAROLINA SAUSA.

Columbia, S. C. Žmonių referendum užgyrė valstiją South Carolina padaryti sausa, taigi joje uždaryti saliunus ir uždrausti toj valstijoj pardavinėti svaiginančius gėrimus. Tik miestas Charleston balsavo už saliunų palaikymą.

KONSULIAI PERSERGSTI AMERIKONUS.

Washington, D. C. Suvienytų Valstijų konsuliai Šiaurinėse Mexiko valstijose, Villos valdomose, patarė iš Mexikos išsinešdinti ir grįžti namon visiems amerikonams, nes Mexikoj jiems likti gali but pavojinga.

Rugsėjo 15 d. Mexikoj apvaikščiota 150-metines sukaktuves pasiliuosavimo nuo Ispanijos jungo.

MILIARDINĖ PASKOLA.

New York, N. Y. Atkakę čia Anglijos ir Francuzijos bankų atstovai nori sau, taipgi Rusijai ir Italijai, užtraukti Amerikoj paskolą miliardo doliarių. Kadangi siulo geras išlygas, tai nors tarp Amerikos piniguočių yra daug Vokietijai pritarančių ir nors prieš paskolą smarkiai protestuoja Amerikos vokiečiai, bankai žada parupinti miliaradą doliarių ir paskolą duoti. Kas žin, ar tos paskolos talkininkams įigam užteks?

PASKENDO GARLAIVIS.

Duluth, Minn. Nuo nežinomos priežasties paskendo netoli nuo čia garlaivis Ourko. Tarp kit-ko, jis gabeno 100,000 bušelių kviečių. Kas su laivu pasidarė, kad jis paskendo, to nei jo kapitonas neįstengia išaiškinti. Dugne atsidarė skylė, per kurią įsiveržęs vanduo užliejo ugnį ir sustabdė mašinas, bet kas tą skylę pramušė, to kapitonas nemoka išaiškinti.

ANGLIJA NENORI SAVO PAŽADĖJIMO IŠPILDYTI.

Washington, D. C. Anglija pranešė Suvienytų Valstijų valdžiai, jog ji tuom tarpu negali išpildyti savo pažadėjimo išleisti Amerikon amerikonų pirktas vokiškas ir austrų prekes, esančias neutrališkų kraštų portuose, nes pirma turi susitarti su Francuzija, turi palaukti jos pritarimo. Amerikoniški importeriai prieš tai protestuoja, bet protestai nieko negelbsti.

AUSTRIJOS AMBASADORIUS PATS ŽADA PASITRAUKTI.

Washington, D. C. Nuklimpęs per savo netinkamas intrigas ir agitacijas svetimam krašte, Austrijos ambasadorius Dumba, kurio atšaukimo pareikalavo Suvienytų Valstijų užsienių ministeris, kadangi Austrijos valdžia nieko ant Amerikos reikalavimo neatsako, kad neerzinti labjau Suvienytų Valstijų žmonių, žada pats išvažiuoti iš Amerikos neva pasilsėti ir išvažiavęs jau, turbut, čia daugiau nesugrįš.

IŠ VISUR.

|| Sulyg ypatiško caro ukazo, rugsėjo 17 d. Rusijos duma tapo paleista net iki lapkričio mėnesio viduriui, kuomet prasideda reguliariški dumos posėdžiai. Tarp šitos dumos ir valdžios nuo pat jos sušaukimo apsireiškė pusetinai stiprus susikirtimas. Dumą kontroliavo jos progresyviški gaivalai, kurie reikalavo įvedimo stambių permainų Rusijos vidurinėj tvarkoj. Visų pirmiausiai reikalauta įvedimo ministerijos, kuri butų atsakoma ne tik prieš carą, bet ir prieš tautos atstovus, t. y. prieš dumą. Valdžia, matomai, skaitė, kad reikalavimai yra "perdideli" ir neparankųs jai ir nors ilgoką laiką valdžią tarėsi su dumos atstovais, bet niekas iš to neišėjo. Ministerių premieras Goremykin išvažiavo į frontą, kad ypatiškai su caru apkalbėti dalykų stovį. Sugrįžęs atgal, jis parsiežė ukazą su caro parašu, kad dumos posėdžiai yra pertraukiami iki lapkričio mėnesiui.

Kuomet dumoj apskelbta ukazo turinys, tarp pačių kraštutiniųjų kairiųjų atstovų pasigirdo murmėjimas, tačiaus "tautų laisvės" partija (kadetai), kurie šioje dumoje sykiu su spalininkų frakcija lošia kontroliuojančia rolę, užsilaikė ramiai.

Visi deputatai tuojaus pradėjo iš salės eiti lauk, tik deputatas Karensky, darbietis, mėgino kalbėti, šaukdamas "šalin su visais išdavikais." Dumos lyderiai vienok nusprendė, kad jokių debatų neprivalo buti vien todėl, kad Karensky spyrėsi kalbėti, kas jam patinka.

Valdžia buvo išleidusi paliepimus Petrograde ir Maskvoj, matomai, tikėdamasi, kad dumos paleidimas gali sukelti riaušės. Tačiaus manoma, kad tas busią bereikalinga.

|| V. Stefansson, žinomas šiaurių tyrinėtojas, nuo Heršel salos, per Nome, Alaskoj, pranešė, kad jo expedicija atrado naują žemę netoli šiaurės poliaus. Apie Stefanssoną niekas nieko negirdėjo nuo balandžio 7 d. 1914 m. ir manyta, kad jis yra jau žuvęs.

|| Rusijoj paleidimas dumos, kaip praneša telegramai, pagimdė politišką krizį, kuris dar nežinia kuom užsibaigs. Laikraščio Times korespondentas, praneša, kad pirm negu dumos prezidentas Rodzianko suspėjo perskaityti dumai caro ukazą apie dumos paleidimą, socialistai ir progresistai atstovai apleido salę. Po kelių minutų padaryta privatiškas posėdis, kuriame svarstyta apie pasiuntimą speciališkos delegacijos, kuri turi reikalauti ypatiško pasimatymo su caru prie karės fronto ir išdėstyti carui pavojingumą dabartinio padėjimo.

Visos partijos mano, kad premieras Goremykin yra kaltas ir apgavo carą, jį neteisingai informuodamas. Tarp visų partijų buvo toks sujudimas, kad lyderiai turėjo panaudoti visą savo įtekmę, idant atstovus nuraminti. Nurodinėjama, kad Goremykin nepasitarė net su kitais ministeriais ir elgėsi kaipo diktatorius; nedaug reikėjo, kad visi ministeriai vos tik nepadavė reignaciją, pasipiktindami tokiu Goremykino žingsniu.

|| Sulyg žinių iš Stockholmo (Švedijoj), socialistų atstovas Čheidze ir 17 kitų rusų dumos atstovų tapo suareštuoti. Dumos namai Petrograde ir visos geležinkelių stotįs tapo užimtos kariumenės, kaip praneša Stockholmo žinios.

|| Maskvoje atsibuvo didelis rusiškų zemstvų suvažiavimas. Maskvos miesto duma taipgi laikė posėdžius. Priimtose rezolucijose rusų veikėjai reikalauja stiprios ir išmintingos valdžios, kuri turėtų užtisikėjimą pas carą, dumą ir pas visus žmones.

Maskvoj ir Petrograde prasidėjo streikai tarp darbininkų amunicijos dirbtuvėse. Tokiu budu išreiškiama neužsiganėdinimas iš priežasties paleidimo dumos. Sakoma, buvo susirėmimų tarp minios ir policijos.

|| Vokiečiai, užėmę Vilnių, paskyrė jo majoru tulą von Pohl, kuris iki šiam laikui buvo Tilžės majoru.

|| Italijoj, mieste Venecijoj, pasimirė kardinolas Benedetto Lorenzelli. Vėlionis buvo archivyskupu katalikiškos Lucca diocezijos. Turėjo 62 metu.

|| Mexikoj, netoli Saltillo, iš bėgių iššoko gabenantis kariumenę geležinkelio traukinis. Prie to sunkiai sužeista 90 kareivių.

|| Vokiečiai, užėmę Lenkiją, rengiasi joje įvesti cigaretų monopolių, kaip tai yra Austrijoj, ir iš to šaltinio tikisi nemažą pelną turėti, nes Lenkijoj, kaip ir visoj Rusijoj, daugiausia cigaretus ruko. Pirmiausia monopolius bus įvestas didžiausiuose Lenkijos miestuose—Varšavoj ir Lodz. Cigaretų krautuvė bus įrengta mieste Lodz, nes miestas ten yra vokiškas, o Varšava, nors didesnė, yra lenkiška.

|| Kadangi Francuzijos anglių laukus užėmė vokiečiai, tai francuzai priversti anglis gabenti iš Amerikos. Viena firma Amerikoj užsakė 2 milionu tonų anglių. Moka po $15 už toną su pristatymu Paryžiun. Ant vietos už toną vartotojai moka po $20 iki $24. Taigi anglių kainos Paryžiuj yra suvirum du syk didesnės negu Amerikoj, o bet gi Paryžiuj ant anglių brangumo niekas nerugoja ir rugoti negali: geriau už anglis brangiai mokėti, negu jų visai neturėti.

MEXICAN BORDER RAIDERS

PRIE NERAMUMŲ MEXIKOS PARUBEŽĖJE.

Pastaruoju laiku prie Mexiko ir Suv. Valstijų rubežiaus gan neramu. Parubežio amerikonai yra nuolat mexikonų plėšikų užpuldinėjami. Daugelis ramių amerikonų ir užmušta. Pastaruoju laiku buvo nemažai susirėmimų tarp Suv. Valstijų kariumenės ir tųjų plėšikų. Paveikslas parodo tų plėšikų gaują.

AMUNICIJA KARĖJ.

15 metų atgal civilizuotų tautų kariumenės įsitaisė greitai šaujančias kanuoles ir nuo to laiko pasididino amunicijos reikalavimas, nes dabartinės kanuolės daug daugiau jos reikalauja. Vokiečiai užtikrina, kad dabartinėj karėj daugiausiai turi ir sunaudoja kanuolėms amunicijos francuzai; nemažai jos sunaudoja vokiečiai. Blogiausiai su amunicija kanuolėms stovi Rusija, nors ji kariumenės reikalams daugiausiai pinigų išleidžia, ir Anglija, kuri skaitlingos kariumenės nelaikė, nes vengė karių su galingais, arba rupinosi, kad už jos reikalus kiti kariautų.

Dabar kiekvienai kanuolei reikia tris syk daugiau amunicijos, negu 15 metų atgal. Karėj 1870—1871 m. vokiečių baterijų kanuolės paleido vidutiniškai po 200 šuvių kiekviena; japoniškoj karėj jau iššauta daugiau negu dusyk tiek, bet dabartinėj karėj kanuolės paima jau kur kas daugiau amunicijos. Vokiečių artilerija karėj su Francuzija paleido ne kiek daugiau, kaip 817,000 šuvių, o tame 479,000 šuvių paleido į tvirtoves, o tik 338,000 mušiuose lauke, o tame 10 dalis tų šuvių paleista mušyj prie St. Privat. Japoniškoj karėj, kadangi joje menkesnis kariumenės skaitlius dalyvavo, iš kanuolių paleista 954,000 šuvių.

Apie dabartinę karę, žinoma, pilnų žinių apie amunicijos sunaudojimą nėra. Sulyg vokiečių raporto, ant vakarinio karės lauko Vokietijos priešai nuo vasario 16 d. paleidžia iš savo kanuolių po 100,000 šuvių į 24 val. ant fronto 8 kiliometrų. Tai išpuola 6 syk daugiau negu karėj 1870 metų smarkiausiam mušyj. Birželio 17 d. prie Arras francuzų artilerija vieną tik dieną paleido 300,000 šuvių, taigi beveik tiek, kiek mušiuose lauke vokiečiai paleido kanuolių šuvių per visą karę 1870 metuose.

Vokiečiai ,kaip jie sako, amuniciją labjau čėdija, bet jie negarsina dabar žinių apie skaitlių paleistų mušiuose kanuolių šuvių.

Svarumas 300,000 kanuolių šuvių, kiek francuzai į 24 val. paleido mušyj prie Arras birželio 17 dieną, bus mažiausiai 4,500,000 actogramų. Pervežimui tos amunicijos reikėjo mažiausiai 300 geležinkelio vagonų, taigi 6 didelių traukinių, o lauke reikia tam 4,000 vežimų, užkinkytų po 6 arklius. Todėl neįstabu, jeigu kiekvienas šuvis iš lauko kanuolės francuzams atsieina po 25 markes. Tai vien kanuolių šuviai mušyj prie Arras birželio 17 d. atsiėjo 7½ miliono markių.

Reikia dar pridėti, kad amunicija reikalinga ne vien lauko kanuolėms: jos reikalauja ir didėsės apgulimo kanuolės; reikia jos nemažiau negu kanuolėms ir karabinams, nes iš jų kareiviai paleidžia dideliuose mušiuose milionus šuvių. Jeigu kiekvienas šuvis pataikytų, jau nebutų šiądien nei francuzų, nei vokiečių, visi butų išmušti, bet iš šimto šuvių ne visuomet vienas pataiko.

IŠ LIETUVOS.

Vilnius Paskutinemis Dienomis.

Laikraštyj Rieč, rugsėjo 22 d., šiaip aprašinėjama apie Vilniaus tuometinį padėjimą:

"Sulyg gautų žinių kraustymas Vilniaus jau baigiamas. Beveik visos įstaigos iškraustytos. Abelna kraustymo tvarka buvo išdirbta ir nustatyta dar birželio mėnesyj laike abelno susirinkimo Vilniaus administracijos atstovų, kuris atsibuvo štabe vyriausio načalninko Dvinsko kariško apskričio.

Šiuom laiku visi brangumynai, istoriškos retenybės, buvusios miesto muzėjuje, išvežta Rusijos gilyn. Tarp kitko iš general-gubernatoriaus rumų, kur dažnai sustodavo imperatorius Alexandras I, išvežta judomoji kariška cerkvė, kurią šiems rumams Alexandras I buvo padovanojęs. Kol kas gyvenimas mieste bėga normališku keliu.

"Daugelis publikos išeina ant Vilkmergės kelio, kur jau girdėtis kanuolių baubimas ir kuriuom be paliovos traukia pabėgėliai. Visi jie sustoja kruvomis ir pasakoja apie atsitikimus, kas darosi apie Kauną. Visų pasakos patvirtina kad aplink Kauną viskas sunaikinta, pačiam mieste nuo sprogusių šovinių kilo keletas gaisrų. Dar daugiaus gaisrų padarė vokiški lakunai, kurie iš savo orlaivių mėtė į miestą užsideganačių bombų.

"Aplink Kauną kanuolių baubimas taip didelis, kad daugelyj namų sugriuvo pečiai ir net buvo keletas nelaimių su žmonėmis. Nakčia dangus buvo kaip vienas gaisras, nesuskaitomos raketos, kaip žaibai, skrajoja po dangų, apšviesdamos visas apielinkes. Aplink miestą kaimiečiai surasdavo daug bombinių skeveldrų.

"Paskutinėmis dviem dienomis ties Vilkmergės keliu pasirodo vokiški orlaiviai ir Zeppelinai. Zeppelinus paprastai lydi penki ar šeši orlaiviai Taube systemos.

"Vilnius dabar taip užverstas pabėgėliais iš-po Kauno, kad visam mieste negalima gauti bent kokio kambario. Priemiesčiuose gyventojai širdingai priima pas save pabėgėlius. Vilniuje dabar sunku namuose surasti varinius sudynus arba liktorius—viskas išvežta. Daiktų savininkai gauna tam tikras kvitancijas, kuriose paženklintas paimtų daiktų skaitlius, jų sunkumas ir kaina, ant kurios sulygta su daiktų savininku. Beveik visos didesnės dirbtuvės, dirbusios armijos reikalams, jau išvežė savo instrumentus, mašinas ir t.t. Rusijos gilyn.

"Sulyg paliepimo vyriausio načalninko kariško apskričio Vilniaus priemiesčiuose vakarais gesinamos ugnis."

"Nebėkite, nebėkite!"—sako visi, netik lietuvių, bet ir lenkų laikraščiai, ragindami pasilikti visiems savo gimtinėje, priešininkui prisiartinus.

Kodėl jie taip sako? Ar todėl, kad išbėgus,—jau nebesugrįži, nųstosi viso savo turto? Atminkite, kad karės laiku atsiranda daugybė vagių, kurių negązdina jokios mirties bausmė, nei sušaudymas, nei pakorimas.

Tie musų naminiai priešai išvagia ir sunaikina visą likusį pabėgėlių turtą, o po tam, kad sunaikinus savo piktadaryščių žymes, sudegina pačius namus. Su vagiais, žinoma, kovojama, bet toji kova negali tikslo atsiekti, nes perdaug jau atsiranda įvairių piktadarių karės apimtose vietose. Likusieji gi ant vietos žmonės patįs saugoja savo turto, kuris retai kada žuva, nes ne visur buna smarkųs mušiai, laike kurių armotų šuviai uždega namus, sunaikina viską, kas juose sukrauta. Žmonės gi laike smarkių mušių, išanksto duobes išsikasę pasislepia tose duobėse ir sėdi ten apsaugoti nuo mirties pavojaus laike kariumenės susirėmimų. Pasakysiu dar, jog net laike gaisrų esantieji žmonės moka ir gali savo turtą išgelbėti.

Pavyzdžiui, vienas pabėgėlis pasakojo man, jog laike gaisro Viekšnių miestelyje (Kauno gubern.), nežiurint smarkaus mušio, to miestelio aptiekininkas išgelbėjo nuo ugnies visą savo aptieką (vaistinę) drauge su namais, kuriuose ji buvo. Taip pat, Šiaulių klebonas išgelbėjo kleboniją nors aplinkui degė visas miestas.

Panašių atsitikimų buvo nemaža. Visi jie parodo, jog likusieji išlošia, o bėgusieji pralošia, nes pakelyj numeta net ir tai, ką buvo bėgdami iš namų pasiėmę.

Dabar, kitas klausimas: kur bėgsi ir ką tenai rasi?

Ar laukia kas pabėgėlių, rankas ištiesęs, priglaust juos, pavalgydint, parupinti butą ir maistą? Geriausių norų žmonės nieko negali nuveikti, kad bent kiek palengvinus pabėgėlių vargus, nes jų šelpimui reikalingi milionai rublių, o gaunami—tukstančiai.

Paprastai šelpiamieji pabėgėliai gauna nedaugiau 3 kap. į dieną, o tuom tarpu juodos duonos svaras kaštuoja mažiausiai 5 kap. Kaipgi pramisti? Kaip pragyventi? Pabėgėliai verkia, dejuoja, gailėdamiesi savo neapmąstyto bėgimo iš gimtinės, o tuom tarpu likusieji ant vietos (pav. Mariampolėje, Suv. gub.), kaip girdėjome, net vakarėlius rengia. Kas-žin, ar taip jie darytų, jei jųjų pilvai butų tušti? Matyt, didelio vargo nekenčia.

Toks tat gyvenimas pabėgėlių pas mus, Lietuvoje, kur rupinasi jais jų broliai lietuviai, atjaučia jųjų vargus ir stengiasi, kiek galėdami, kiek mokėdami, palengvinti pabėgėlių vargingą likimą. Apvažinėja net miškus, kad ir ten esančius pabėgėlius sušelpus.

Nebėkite! Nebėkite! Net svetimoj šalelėj tik vargą ir pažeminimą kentėsite, jei tik nedaugiau. Atminkite, kad jusų niekas ten nelaukia.

"Auš."

ŽEMAIČIŲ KALVARIJA.

Vokiečių užpludimas suardė ir šio ramaus kampelio gyvenimą. Nors ne taip senai tas atsitiko, bet visi žmonės jau lyg apmirę, veidai išblyškę, nelinksmi. Visi laukia karės galo. Vokiečiai šeimyninkauja, kaip nori. Nuostabu, kad vokiečių tvarkingumas apsireiškia visame kame. Jie kai užsisėda kokį sodžių, tai ir baigia jį iki galo. Sakysim, iš mano artimiausio kaimyno (jis kito sodžiaus) atėmė geruosius arklius, karves, grudus, varo "į furmankas"—vežk juos iki Klaipėdos. Na, o iš manęs atėmė tik avižas. Jaunimo mažai teišėmė, tik Telšiuose buvo įsakyta susirinkti vyrams nuo 20 iki 27 metų. Juos išvarė Vokietijon, išviso apie 90 vyrų. Mušių buvo apie Žemalę, Rupeikius, Nigrondą, apie Plinkšės dvarą (apie 8 verst. nuo Sėdos) ir dažnai šaudos žvalgai. Kasdien, armotos gaudžia visose pusėse, kaip koks griaustinis. Vokiečiams čia vis nesiseka. Daug jų nuskendo Pašerkšnės prude (tarp Sėdos ir Tirkšlių). Per Kalvariją veža daug sužeistų ir belaisvių. Vokiečiai sako, kad jie čia ir patįs pražus ir arklius pabaigs. Labai vokiečiai pyksta ant Anglijos už vilyčių mėtymą iš lakstytuvų ir už jų ketinimą vokiečius badu marinti. Jeigu vokiečiai prabus pas mus dar porą savaičių, tai męs galime pabaigt visą duonelę valgyti. Daug yra jau pabaigusių. Derlius, matoma, bus blogas. Lietaus, sniegui ištirpus, nebuvo, dėl to rugių beveik visai nėra, vasarojus iškaito, o dobilų rodos nebus ko pjauti.

Labai bloga, kad negauname jokių laikraščių, taigi nežinome, kas kitur dedasi. Kankinamės mintimi: kas bus toliau. Kiekvienas stengiasi paslėpti savo turtą, geruosius arklius slapsto krumuose. Toks tai musų gyvenimas su vokiečiais.

Lietuvių Gimnazija Voroniežuje.

Rusų apšvietos ministeris, grafas Ignatjevas leido dumos atstovui M. Yčui atidaryti pabėgėlių vaikams gimnaziją Vilniuje, su ta išlyga, kad iki karės pabaigos ši gimnazija bus Voroniežo mieste, Rusijoj.

Dar Apie Hindenburgio Dvarą Rusijoj.

Skaitytojai pamena, kad dabartinis vokiškas generolas von Hindenburg savo pačios vardu turėjo milžiniškus dvarus pietinėj Rusijoj, Volgos paupiais. Prieš karę jie buvo parduoti. Juos pirko tulas Pestrzickij, bet jiems pritruko apie 150,000 rublių. Tuomet, sulyg miesto valdininko Pestrzickio storonės, Rusijos finansų ministerija paskyrė viršminėtą sumą kaipo paramą. Iš to išeina, kad Rusijos valdininkai dar prigelbėjo Rusijos pinigais užmokėti Hindenburgiui už jo dvarą. Dabar Hindenburgis rusams už tai "išduoda reštos."

— Iš Lietuvos Laikraščių. —

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ RACINE, WIS.

Iš vietos lietuvių šeimyninio gyvenimo. Nesenai vienas vietos lietuvis, tulas P. S., parėjęs namon iš darbo, nerado namie savo moters nei dviejų vaikų, vieno 8 metų, kito 3. Namie pasiliko tiktai vyriausis vaikas 11 metų. Viskas namie buvo geriausioje tvarkoje. Net antis gulėjo nupešta ir priruošta kepimui; matomai nebuvo laiko ją iškepti. Tariamojo žmogaus pati prasišalino su savo mylimuoju. Pasakojama, kad išeidama moteris gražiai atsisveikinusi su savo vyriausiu sunumi, jįjį pabučiavusi, davusi 5 centus ir pasakiusi, kad jinai daugiau nesugrįšianti. Josios mylimasai, su kuriuom jinai pabėgo, yra vengras.

Panašių žinių apie lietuvaičių pabėgimą nuo savo yvros pas mus neviena, ir jos niekam čia nėra naujiena. Lietuviai vyrai čia nusiskundžia rusais. Sako, kol rusų nebuvo, tai šeimynos gerai gyveno. Dabar, rusų daugiau čia privisus, dalykai kitaip virstą. Rusai moteris išnaikiną. Jie moterims "fundinį," ir paskui, kuomet pasigeriama, tai visko pasitaiką.

Žinant vietines sąlygas, reikia pripažinti, kad tasai nusiskundimas yra visiškai teisingas. Tačiaus augščiaus minėtoji moteris pabėgo ne su rusu, bet vengru. Jinai buvo gera šeimyninkė.

Apie vietos lietuvius galima butų daug kas parašyti, bet vargu iš to butų kokia nauda. Tie, kurie visokius "špitogelius" daro, laikraščių neskaito, ir todėl prie jųjų spaudintų žodžiu neprieisi. Su tais, kurie priklauso prie kokios nors draugijos, tai dar pusė bėdos. Tačiaus apie tuos vietos lietuvius, kurie nepriklauso prie jokių draugijų, tiesiog baisu yra pamąstyti: taip jie yra žemai nusmukę. Rašydamas tą, aš vienok noriu pasakyti, kad nenoriu tokius vietos lietuvius daugau peikti už kitų vietų panašius lietuvius. Ne tiktai šioje kolionijoje, bet ir kitur yra daugybė lietuvių, panašiai gyvenančių, ir visi jie užsitarnauja to paties, ką ir vietos lietuviai, blogai pasielgiantieji.

Klausimas tiktai: taip pasielgdami, kur musų lietuviai nueis? Vienas išėjimas tai tame, kad tie lietuviai, kurie supranta šį pavojų, susidėtų kruvon, pasišvęstų, nesigailėtų nieko ir trauktų lietuvius iš to prakeikto dumblo, kuriame jie dabar yra paskendę.

Pašešupio Karklas.

IŠ MILLINOCKET, ME.

Apvaikščiojimas. Darbai. Vietos lietuviai. Darbo dienoj (rugsėjo 6) čia buvo iškilmingas apvaikščiojimas, kuriame dalyvavo apie 600 žmonių įvairių tautybių. Tarp kitų buvo ir lietuvių. Pabaigus parodą gatvėse, visi suėjo į daržą, kame buvo visokių žaislų ir kitokių pasilinksminimų. Išpradžių buvo sakyta, kad unijistams nereikėsią mokėti už inėjimą į daržą. Ineinant gi, reikėjo mokėti visiems. Italai nenorėjo mokėti, ir dėlei to beveik iškilo muštynės tarp jųjų ir airių. Apvaikščiojime buvo nemažai ir girtų.

Darbai čia eina vidutiniškai, bet naujai atvažiavusiam darbas gauti sunku. Dirba čia daugiausia žmonės, nuo seniau ant vietos apsigyvenę. Užmokestis nebloga. Darbo diena 8 valandos. Už darbo valandą mokama po 25c. Dirbama trimis permainomis (šiftais).

Lietuvių čia yra apie 30 šeimynų ir apie 80 pavienių. Kai-kurie vietos lietuviai turi nuosavius namus ir gražiai gyvena. Laikraščių vietos lietuviai mažai teskaito. Iš organizacijų čia yra tiktai SLA. kuopa, ir ta pati silpnai gyvuoja. Kitokių draugijų jokių nėra. Kai-kurie jaunųjų lietuvių priklauso prie airių draugijos ir gauna ligoje pašelpą. Susipratę lietuviai tačiaus sako, kad butų daug geriau prie savų lietuviškų draugijų priklausyti. Dalis vietos lietuvių gan smarkiai geria. Nuo vyrų neatsilieka ir kai-kurios musų moterėlės alučio maukime. Pradėk tokioms moterims kalbėti apie tai, kad reikia šelpti Lietuvoje pasilikusius, kad reikia jiems aukauti pinigais ir drabužiais, tai tokios moterįs juokiasi. Nesenai čia buvo atsidariusi lietuviška slapta smuklė, tačiaus neužilgo patiko ją nelaimė: kaž-kas pavogė bačką alaus, ir smuklė susibankrutijo. Kaip ilgai męs vėl busime be smuklės—nežinia.

Mėlynakis Durnius.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Iš vietos santikių. Vietos lietuvių gyvenimas verda tartum kokiame tai puode. To sakinio nereikia suprasti, kad pas mus apsireiškai labai didelis pasekmingas veikimas, turįs po savim stiprius konstruktyvius pamatus, kurie siulytų musų žmonėms šviesesnę ateiti, vestų prie geresnio, tobulesnio gyvenimo. Nieko panašaus! Jeigu ir yra žmonių, kurie nori, kad vietos lietuvių gyvenimas eitų tikros pažangos keliu, tai jie yra tiktai neskaitlingi išskyrimai. Musų viešajin gyveniman yra įsimaišius daug to, kas vadinama asmeniškumu, ir asmeniškumu nelabai augštos rųšies. Jeigu vienas veikia, tai antrasai tokiam veikiančiam asmeniui užvydi ir prie progos taikosi pakišti koją. Iš to pavydo gausta neapykanta, lenktyniavimas apsireiškiantis ne tame, kad pralenkti kitą naudingu darbu, daugiau už jįjį nuveikti, bet tame, kad anam pakišti koją ir sulaikyti nuo darbo. Vadinasi, jeigu aš nieko neveiku arba mažai ar nepasekmingai veiku, tai tegul ir anasai truputį sustoja,—kad, anot Dr. Rutkausko, nebutų "perdaug garbės." Jeigu parašoma laikraštyje apie tai, kad štai vienas tą ir tą veikia, tai antras tuojaus skubinasi vėl parašyti, kad štai taip ir taip yra ir kad "garbės" ištikrųjų nėra tiek, kiek pirmiaus buvo pranešta. Tokisai pasielgimas, viena, kartais atima visą norą rodytis viešame gyvenime; antra, kelia tarpsavinę neapykantą, kurios ir taip jau tarp lietuvių nestoka. Kaip tai yra kenksminga visuomeniškam lietuvių veikimui, kiekvienas lengvai gali suprasti. Ir man rodosi, kad juo greičaus męs mesime dabartiniąją rietenų politiką, kuri tiktai į siaurutės pelkes mus visus veda, juo naudingiau bus musų visuomenei ir mums patiems pavieniems asmenims. Mažiau bus sudarkyto kraujo, mažiau laiko sugaišta visokioms "polemikoms" ir juo daugiau laiko liks sveikam ir naudingam veikimui.

Vienu tų pavyzdžių, kurie priverčia mane daryti augščiaus išreikštas išvadas, yra atsiliepimas į A. Žalpio korespondenciją. Korespondencijoje buvo pranešta pluoštelis žinių iš vietos lietuvių moterių "Šviesos" dr—jos veikimo. Tuojaus po tam atsiliepie p. J. Biliunas ir duria adata, kad, girdi, O. Žalpienė nemokanti anglų kalbos ir ne jinai užpelnė "garbę" dėlei kelių doliarių surinktų aukų, bet M. Žalpienė, kuri angliškai gerai kalbanti ir todėl lošusi svarbiausiąją rolę aukų rinkime. Nežiurint to, M. Žalpienė visai neminėta korespondencijoje. Taigi, čia p. Biliunas jau ir mato svetimo užpelno užtylėjimą ar net ir pasisavinimą. Geriau gi butų, pirm negu rašant korespondenciją, pasiteirauti, kame dalykas. Jeigu p. Biliunas butų taip padaręs, tai jisai nebutų visai to atsiliepimo rašęs, nes butų sužinojęs, kad pati M. Žalpienė nenorėjo, kad josios vardas butų minimas laikraštyje. Tuomet nebutų reikėję nei to priekaišto padaryti.

Prieš šios progos norėčiau padaryti trumpą pastabėlę apie kitą tame pačiame "Liet." numeryje tilpusią iš musų kolionijos korespondenciją, kurioje L. G. ir A. F. Rašt. paduoda žinią, kad dėlei vasaros sunku įsigauti į angliškuosius vietos laikraščius su lietuvių reikalais, nes tie laikraščiai užimti. Tas labai stebėtina. Kitataučiai gauna vietos savo reikalams, nežiurint, ar tai vasara ar kita metų dalis. Randama vietos ir lietuviams. Pvzd., kun. Jonaitis, vietos lietuvių klebonas, visuomet randa vietos tuose laikraščiuose lietuvių reikalams. Ačiu klebonui, amerikoniškoji visuomonė yra supažindinama su įvairiais lietuvių reikalais. Todėl nesuprantama kad rimtam darbui lietuviai nerastų vietos anglų laikraščiuose. Pridėjus užtektinai rupesnio, rods, galima butų vietos gauti.

Ona Žalpienė,
M. Dr-jos "Šviesos"
Raštininkė.

Ačiu. Rugsėjo 12 d. SLA. 87-ta kuopa parengė balių. Balius pavyko pusėtinai. Žmonių atsilankė nemažai. Laiką atsilankiusieji linksmai ir gražiai praleido. Baliaus pelnas, išviso $18, paskirta Teatrališkam Rateliui, knygynui padauginti.

Teatrališkas Ratelis taria širdingą ačiu SLA. 87-tai kuopai už puikiąją dovaną. Męs neatsisakysime ir SLA. 87-tai kp. padėti prie progos. Taipgi ačiu "Birutės" Dainorių Kliubui, kurisai prie knygyno padauginimo prisidėjo penkiais doliariais.

Knygynas randasi pas p-lę V. Redetskaitę, 160 So. 32nd st., So. Omaha. Norintieji pasiskaityti visi gali gauti čia knygų.

Rugsėjo 26 d. Teatrališkas Ratelis stato scenoje didelį veikalą "Valkatos." Vaidinimas bus Vaniceks svetainėje, prie 20-tos ir S gatvių. Pradžia 3 val. po pietų. Vaidinimui pasibaigus, bus šokiai.

Teat. Rat. Komitetas.

IŠ WORCESTER, MASS.

Šimkaus apsilankymas. Rugsėjo 11 d. vakare ir rugsėjo 12 d. po pietų p. Šimkus, atstovas "Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems nuo Karės Šelpti," laikė musų kolionijoje prakalbas apie dabartinįjį Lietuvos padėjimą. Prakalbos daugelį žmonių sugraudino iki ašarų. Klausydami p. Šimkaus pasakojimo apie tai, ką dabar Lietuvai ir lietuviams tenka pergyventi, užplaukus besigrumiančioms kariumenėms, daugelis tiesiog verkė.

Pirmasias prakalbas surengė vietinis Tautos Fondo skyrius. Jose buvo surinkta aukų 257 doliariai. Antrose prakalbose, kurias surengė vietinis Lietuvos Šelpimo Fondo skyrius, išviso surinkta $129. Lietuvos Šelpimo Fondo komitetas iškalno buvo nusprendęs siųsti aukas per p. Šimkų, prižiurint vietiniam L. Š. F. komitetui. Kuomet gi pamatyta, kad tiek pinigų surinkta, pradėta kitaip galvoti. Kai-kurie vietinių socialistų tuojaus išreiškė baimę, kad surinktaisiais pinigais galį buti sušelpti Lietuvoje "koki nors milionieriai." Taigi, kad tam pavojui kelią užkirtus, rasta geriausiu išėjimu siųsti pinigus tiesiog jųjų, socialistų, fondui. Vienas iš taip sumaniusiųjų čia yra žinomas kaipo "geras kalbėtojas." Tačiaus jojo prirodinėjimuose tam, kad reikia laužyti pirmiaus padarytąjį nutarimą, nebuvo matyti to garsaus iškalbumo. Kai-kurie sakėsi tame sumanyme ir jojo reikalingumo prirodinėjimuose jia matę nesąmoningumą. Galop "iškalbingasai" sumanytojas, matydamas, kad tų "mulkių" negali pertikrinti, nusileido ir paliko viską, kaip buvo pirmiaus. Sakoma, patįs sumanytojai sulaužyti pirmąjį nutarimą aukavę vos kelis centus; kai-kurie publikoje minėjo, kad vieno sumanytojų auka buvusi tiktai penki centai.

Rugsėjo 12 d. vakare vietinis bažnytinis choras parengė koncertą iš p. Šimkaus kompozicijų. Ponas Šimkus ne tiktai vedė vakarą, bet taipgi, kad geriau prirengus koncertą, dalyvavo ir trijose repeticijose. Dainoms pasibaigus, p. Šimkus laikė trumpą, bet įdomią prakalbą apie muziką. Žmonės atydžiai klausėsi.

Worcesteriečiai neužmiršo padovanoti p. Šimkui gėlių bukietą.

Gegutė.

IŠ DISCOVERY, B. C., CANADA.

Čionykštis gyvenimas. Kaip Discovery, taip ir kaimynė Atlina yra kalnuotos šalįs su dideliais ežerais. Žmonių mažai apgyventa, nors šalis turtinga visokiais mineralais. Darbai čia tai tik aukso plovimas ir visokios rudos kasimas. Rudos yra labai brangios. Antroje pusėje Atlina ežero yra maišytos rudos, kurios tonas kainuoja $36,000. Tačiaus jos kasimui yra daug kliučių. Prie to ir kompanija nesumaniai darbą varo. Dėlei sunkaus kasimo, darbas turėjo buti tulam laikui sustabdytas. Tat daugiausia eina gryno aukso plovimas. Praeitą vasarą darbai pusėtinai krutėjo. Vasara buvo puiki. Bedarbių buva nedaug. Vienok dabar vėl lietaus stokos keletas kompanijų sustabdė plovimą. Gyvenimas sveikatos atžvilgiu labai geras. Oras gražus ir sveikas. Yra visokių žuvų, paukščių ir t.t. Tatai, nors ir darbo neturi, galima pragyventi prisišaudžius, taip sakant, mėsos ir prisigaudžius žuvų. Laiką galima praleisti medžioklėse smagiai. Nebe to, kad nepasitaikytų nelaimių. Nesenai Atlinoje du vyru liko kuone mirtinai meškos sudraskyti. Kad vienas nebutų gero draugo turėjęs, tai jį meška butų sudraskius. Vienas spėjo į medį įlipti. Kitą meška pagavo. Ant šėjo riksmų draugas, iššokęs ir medžio, ėjo draugą gelbėti nieko neturėdamas. Meška ir jį apėdė, bet abu liko gyvi.

Aukso šią vasarą pusėtinai išplauta. Mažiučiame upelyje Spruce išplauta po $20,000 į savaitę. Kaip kam giliukas patarnavo, tai į savaitę po 80 uncijų išplovė. Uncija aukso kainuoja $16.00. Bet daug yra tokių, kurie visą amžių prospektuoja (aukso ieško) ir nieko neužeina. Gyventojais čia yra daugiausia švedai ir airiai, išskirianti inglijonus. Lietuvių, kaip teko patėmyti, tik 4.

Dabar nebepatariu važiuoti į čia darbo ieškoti, nes žiema prisiartina. Čia žiemą per 3 mėnesius tamsu ir šalta. Darbų žiemą beveik visai nėra. Niekur negalima nei pasilinksminti. Vienintėle pramoga tai medžiojimas paukščių ir žvėrių, kurių čionai yra tukstančiai. Žiemą daug kėblumo yra su susinešimu. Ežerai užšala, laivai sustoja. Tai net ir pačta reguliariai neveikia.

Čiabuvis.

IŠ SPRINGFIELD, ILL.

Net arkliai protestuoja. Vietos lietuviai smarkiai girtuokliauja. Juokdariai sako, kad arkliai prie kai-kurių gatvių priėję jau ištolo prunkščia ir nenori eiti, nes mat nabagai nei nedėldieniais neturi pasilsio, vežiodami alų iš alaus sandėlių į stubas nuo ankstyvo ryto iki vėlyvos nakties.

Žmonių Sargas.

Javų vogimas. Sustojus čia karams su visokiais javais, kartais daug grudų pabįra ant žemės. Lietuviai priprato eiti su viedrais ir grudus semti ir neštis namon vištoms. Toliaus ir kitų tautų žmonės pradėjo panašiai daryti. Galop prasimanyta palysti po karais, pragręžti skyles ir paleisti grudus. Moterėlės pradėjo jau nebe viedrais nešti grudus, bet maišais. Pastebėjo tai sargas ir padarė tam svetimo turto vogimui galą, nors be nesmagumų tas jam neapsiėjo. Nesenai jisai norėjo nuvyti burį moterių lietuvių. Viena moterių pasikėlė andaroką ant galvos ir užpakaliu atsistojo link sargo, o kitos pradėjo jįjį akmenimis bombarduoti. Nuo to laiko apie karus visiškai uždrausta slankioti. Negražu moterėlėms taip elgtis.

Kopusto Galva.

Pokerio mylėtoja. Gyvena čia nepaprasta moteris lietuvė, tula M. Aplamai imant, jinai tokia pat moteris, kaip ir daugybė kitų. Skiriasi nuo kitų moterių jinai tiktai nepaprastu savo karingumu. Kai-kurie čia sako, kad geriausia vieta jai butų dabar Europoje karės laukuose. Nejauna jinai: 35 metus amžiaus, sakoma, jau turi, ir prieg to dar tris vaikus. Nesenai jinai likosi teismo nubausta $40 ir kaštus už tai, kad smogė kitai moteriai pokeriu per galvą. Sakoma, "supokeriuotosios" moteries vyras buvęs pas anąją smarkuolę "svečiuose," ir "svečio" moteris nuėjusi savo vyro parsivesti. Kuomet inėjusi stubon, tai ir gavusi kakton.

Vėliaus ta pati nenuorama turėjo triubelio su kitu vyru, singeliu. Pasikvietė jįjį pas save į stubą, tenai pradėjo už kaž-ką vanioti pokeriu, paskui išvijo kieman ir tenai toliaus tęsė savo "exersaizą." Reikėjo šaukti šerifą. Teismas jąją nubaudė $35.

Mauša.

IŠ LAWRENCE, MASS.

Vasarai prabėgus. Prabėgo vasara. Žmonės ją visaip praleido. Laikas butų ruoštis prie žiemos darbų. Lietuviai paprastai visuomet čia Amerikoje apreiškia daugiau visuomeniško gyvenimo žiemą negu vasarą. Vasara paskiriama "atsilsėjimui" ir lengvam laiko praleidimui. Tačiaus šįmet tarp vietos lietuvių spartesnis visuomeniškas veikimas neapsireiškia. Europos karė matomai turi daug ką bendro su tuom. Daug kalbama pas mus apie lietuviškos svetainės įtaisymą, knygyno įkurimą, naujos bažnyčios pastatymą. Nežiurint tų mintimis atsikreipę link nelaimingosios Lietuvos, iš kur ateina vis liudnesnės ir liudnesnės žinios. Daugiausia vienas kito klausinėja: "Ką rašo gazietos?" Daug yra tokių, kurie skaityti nemoka. Dabartiniu laiku ne iš vieno lietuvio tenka girdėtis gailėjimosi, kad skaityti nemokąs ir todėl nežinąs, "kas pasaulyje dedasi." Einant gatvėmis, kur randasi lietuviškos krautuvės, matyt iškabintų lietuviškų laikraščių. Krautuvninkai nusiskundžia, kad žmonės mažai laikraščius perką.

Užėjus į grinčią pas lietuvį, galima atrasti merginų, mezgančių visokių nažmožių. Vaikinai daugiausiai sėdi prie kortų (kazyrų), lošdami "sikstiką," pasidėję ant stalo "dinerkę." Jaunimo musų kolionijoje yra labai gražaus. Liudna tiktai, kad nesirupinama svarbesniais ir rimtesniais reikalais negu kortų lošimas.

Sulyginant lietuvių augusį jaunimą su amerikonų vaikais, matosi, kad pastarieji, budami mažiuliais, savo šalį geriau pažįsta, negu suaugęs musų jaunimas. Lietuvių jaunimui, ypač merginoms, svarbiausiu dalyku yra baliai, šokiai, ir p., kas visą jųjų atydą užima.

Lietuviai tėvai nesirupina pramokinti geriau savo vaikus, išmokinti amatų, biznio, muzikos ar ko kito naudingo. Vieton to, vaikai dirba surukusiose dirbtuvėse už $5 į savaitę. Kame ateitis?

J. Žukauskas.

Šimkaus priėmimui. Nepriima socialistų. Lawrence'o lietuvių draugijas galima pagirti už darbštumą rinkime aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Nežiurint į bedarbes nei į karščius per visą vasarą rengta piknikai, prakalbos ir t.t.

Spalio 15 d. buvo visų draugijų delegatų susirinkimas, kuriame tartasi apie p. Šimkaus priėmimą. Prakalboms, paskirtoms rugsėjo 24 d., nuspręsta paimti didžiausią mieste svetainę.

Be to, bus aukų rinkimas po visą miestą. Rinks vien merginos, kurių susidarė apie 100. Rinkliavai parupinta ir tam tikros dėžutės, į kurias bus metamos aukos.

Tame pačiame susirinkime nutarta parengti kuodidžiausį balių ir kviesti į jįjį visas vietos draugijas ir kuopas, išskiriant socialistus. Laike susirinkimo vienas vyras kreipės su prašymu, kad butų užkviesti ir socialistai. Į tai vienas apysenis delegatas atsakė, girdi, "męs kartą prašalinome iš tarpo musų visų draugijų kokius ten socialistus, kurie visą laiką darė betvarkę tarp musų. Daugiaus jųjų nereikia prisileisti. Gali jie kur nori eiti." Balsuojant šį klausimą, 15 balsų paduota prieš socialistų kvietimą ir 7 už.

Šisai žingsnis yra atsakymu vietos lietuviams socialistams už nuolatiną nevienodų su jais žmonių užsipuldinėjimą ir kandžiojimą. Kas-žin, ar ir kitur socialistai turi tokią pat lietuvių priejautą, kaip kad pas mus? Vyručiai, taikykimės prie visuomenės. Patarlė sako: "Vienas prieš vėją nepapusi."

J. Žukauskas.

IŠ HARRISON, N. J.

Naujoje parapijoje. Vietos lietuviai yra sumanę sutverti parapiją. Arti prie to sumanymo stovi kun. Pranciškus Jakštys, kuriam šįmet sukako 25 metai kunigavimo. Sąryšyje su tomis sukaktuvėmis parengta buvo pasilinksminimas, kurio visas pelnas paskirta naudai naujosios bažnyčios. Pasilinksmininiman susirinko daugybė vietos ir apielinkės žmonių. Pasilinksminimą pajvairino "Birutės" choras, kurisai beveik visas susideda iš čia augusio jaunimo. Šisai choras, tegul bus prie progos leista pasakyti, uoliai darbuojasi. Jisai pasilinksminime padainavo keletą dainelių, publikai labai patikusių. Visas apvaikščiojimas atsibuvo gražiai.

Hindenburgas.

IŠ CLEVELAND, O.

Nauja spaustuvė. M. Russeckas atidarė naują spaustuvę, kurioje bus spausdinama pliakatai ir kiti mažmožiai. Clevelandiečiai pamažėl krypsta į geras vėžes. Tik dar truksta gero lietuvio gydytojo Jei ir tas butų, tai vietos lietuviai butų kuone viską kuom aprupinti.

K. Diedukas.

Žinios=Žinelės.

Cleveland, Ohio.

= Gerbiamas V. Greičius, vietos teatrališkų chorų dirigentas, pastaromis dienomis susilaukė pirmutinės dukters. Linkėtina, kaipo muzikui, susilaukti čielo kvarteto. **Našlaitis.**

= Darbo dienoje (Labor Day) vietinėje lietuvių bažnyčioje buvo 7 vestuvės, laike kurių, klebonui paraginus, sudėta suvirš 50 dol. naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvoje.

Elizabeth, N. J.

= Pasimirė nuo sausligės Vincas Cenkevičius, paėjo iš Kauno gub. Tą pačią dieną pasimirė čia Ant. Baronas (iš Vilniaus gub., 40 metų amžiaus). Taipogi mirė Juozapo Kryžaucko žmona, išgyvenusi Elizabeth'e suvirš 20 metų. **Malderis.**

Westfield, Mass.

= Rugsėjo 6 d. atsilankęs vyskupas dirmavojo. Buvo daugybė kunigų iš kitur suvažiavę.

= Rugsėjo 10 d. buvo parengtos prakalbos p. Šimkui. Kalbėtojas tačiaus neatsilankė, nes turėjęs prakalbas tuom laiku kitur. Prakalbos likosi atidėtos kitam laikui. **Pinavijas.**

Westmoreland, N. Y.

= Nesenai susirinkęs pulkelis lietuvių vaikinų gerai įsikaušė ir paskui pradėjo vokiečius "bombarduoti." "Amunicija" buvo stiklai ir bonkos. Kol "amunicijos" buvo, tai "bombardavimas" ėjo pasekmingai. Išsibaigus "amunicijai," vokiečiai paėmė viršų ir kiekvienam savo priešų uždėjo po juodus akinius. Vokiečiai matyt ir Amerikoje ima viršų. **Lietuvos Spurgas.**

Newark, N. J.

= Tulas lietuvis čia išžagino 8 metų mergaitę ir pabėgo. Policija siulanti $100 už jojo suėmimą.

Philadelphia, Pa.

= Automobilius suvažinėjo tulą Dauginą. Nulaužta koja.

= Vietos lietuviai biznieriai buvo parengę savą pikniką.

= Ponas J. Smelstorius, buvęs "Kovos" redaktorius, išvažiavo ant farmų pasilsėti.

Lowell, Mass.

= Vietinė Šv. Juozapo Dr-ja turėjo savo pikniką, kuriame, sakoma, išgerta 22 bačkutės alaus.

Cedar Rapids, Ia.

= Tulas lietuvis girtuoklis išžagino 9 metų mergaitę. Sakoma, jisai su mergaitės motina girtuokliavęs ir prikalbinęs taipgi nelaimingąją mergaitę gerti ir paskui lauke atlikęs bjaurųjį darbą.

Kulpmont, Pa.

= Susitvėrė čia nauja SLA. kuopa iš 13 narių. Ta pačia savaite susitvėrė čia Lietuvių Piliečių Kliubas.

New Haven, Conn.

= Buvusiose čia p. Šimkaus prakalbose surinkta suvirš $121 nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Prakalbose žmonių buvo apie 400.

Brooklyn, N. Y.

= Lietuvių Gimnastikos Kliubas žada įgyti nuosavus namus.

Mahanoy City, Pa.

= Anglių kasyklose likosi sunkiai sužeistas Petras Raguckis.

Shenandoah, Pa.

= Suarešutota Mykolas Masrovskis, kurisai kaltinamas už Onos Vyšniauskienės sumušimą. Jisai buvo po $300 kaucija ir buvo prasišalinęs, tačiaus policija jįjį rado.

= J. J. Kalvikas, advokatas iš Chattanooga, Tenn., apsivedė su p-lė Florentina Mieldažiute vietinėje šv. Jurgio Bažnyčioje.

= Pašventinta čia lenkų bažnyčia. Sakoma, kad jos pastatymui lietuviai sudėję daug pinigų.

= Mirė teisėjo P. Birštono jauniausia sesuo, kuri buvo mokytoja viešoje (Public) mokykloje.

= Dr. Petrikas iš Mahanoy City apsigyveno čionai. Dr. Blažiejauskas iškeliavo Philadelphijon. Dr. Petrikas buvo vienintėliu gydytoju Mahanoy'juje.

Minersville, Pa.

= Anglių kasyklose likosi gazų apdeginti Kaz. Streimis ir Ant. Sadauskas. Abu Pottsvillės ligonbutyje.

Tamaqua, Pa.

= Nusižudė Jonas Mikulka Atsigulus jam ant elektrikinio karo rėlių, jam nupjauta galva.

Shamokin, Pa.

= Pov. Paplauskas norėjo perkąsti dinamito patroną, kurisai sprogo ir išnešė jam pusę žando

New Philadelphia, Pa.

= Vieton nesenai pasimirusio jo Vinco Vasiliausko, miesto iždininku paskirta vėlionio brolis Antanas Vasiliauskas.

Lawrence, Mass.

= Tulas lietuvis išžagino dvi mergaites—9 metų lenkaitę ir 4 metų lietuvaitę. Piktadarys, buvęs laikrodėlių pardavėjas, pabėgo.

= Atsibuvusiose Petro Kentro Lietuvių Beno nario, ir p-lės Jievos Ruseckaitės vestuvėse su mesta nukentėjusiems nuo karės lietuviams suvirš $13.

Lewiston, Me.

= Nusižudė lietuvis Juozas Meškela. Jisai nusišovė gretimame Kinio, Me., miestelyje. Vėlionis buvo kilęs iš Smigių sod. Rokiškio parap., Kauno gub Amerikoje išgyveno 3 metus Savžudystės priežastis nežinoma

Hartford, Conn.

= Laikė p. Šimkaus prakalbų surinkta suvirš $160 nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje.

Sykesville, Pa.

= Vietinis klebonas kun. Ig. Abromaitis mano pastatyti šį rudenį svetainę, kame butų laikinai laikomos pamaldos kol bažnyčia bus pastatyta. Pastačius bažnyčią, svetainė butų paversta į parapijinę mokyklą.

Montreal, Canada.

= Darbai čia eina silpnai. Rugsėjo 5 d. vietinė šv. Kazimiero draugija pastatė veikalą "Genovaitę."

= Įsikurė čia Lietuvių Informacijos Biuro skyrius, kurisai jau patalpinęs vietiniuose svetimtautiškuose laikraščiuose eilę straipsnių apie Lietuvą ir lietuvius.

Akron, O.

= Laike krikštynų pas Andrių Daunorą sumesta naudai nukentėjusių nuo karės lietuvių $5.

So. Boston, Mass.

= Vietinė Am. Liet. R.-K. Moterių Sąjungos kuopa parengė prakalbas, kuriose kalbėjo kun. Kemėšis, nesenai iš Chicagos atvykęs Pr. Gudas, vienas klerikas ir tula Kašelienė iš Montello, Mass.

= Apsivedė "Gabijos" narė p-lė J. Grigalevičiutė su p. M. Valiuliu.

Treveskyn, Pa.

= Sygan'o miestelyje staiga pasimirė Juozapas Balevičia.

Youngstown, O.

= Darbai čia nebiogai eina. Dirbama daugiausia karės amunicija

Wilmerding, Pa.

= Paminint šio miestelio 25 metų įsteigimo sukaktuves, surengta iškilmingas apvaikščiojimas, kuriame dalyvavo įvairios tautos, tame skaitliuje ir lietuviai. Lietuviai laimėjo dovaną—sidabro puodą. Vien lietuviai turėję savą kalbėtoją—Dr. J. T. Baltrušaitienę.

Pittsburg, Pa.

= Tulas lietuvis Šlikas-Šmitas likosi pasiųstas kalėjiman už perpjovimą peties kitam lietuviui K. Dyrai. Buvo leidžiamas išlaimėjiman armonikas. Gerta, o paskui prieita prie pjaustymų.

Easton, Pa.

= Įvykusiose čia prakalbose kalbėjo kun. Milukas, kurisai buvo tam tikslai iš New York'o pakviestas

Ashley, Pa.

= Anglių kasyklose likosi užmuštas Juozas Zailskas, 38 metų. Paliko moterį ir 3 mažus kudikius. **Perkunas.**

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žinoti, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpint ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, palieka plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Amnestija. Praeitą savaitę telegramai iš Rusijos pranešė trumpą žinutę, kad Rusijoje suteikiama amnestija, tai yra atleidima politiškiems prasikaltėliams. Suprantama, kad tą žinutę, kaip ir milžiniškąją daugumą žinių, dabar ateinančių iš Europos, reikia sutikti labai atsargiai, kitais žodžiais, laukti josios teisingumo patvirtinimo.

Vokiečiai dabar rytuose ištikrųjų muša ne Rusiją, rusų tautą, bet supelėjusį Rusijai pažangos kelią užstojantį, viduramžinį biurokratizmą, kuriam senai vieta kapuose. Vokiečiams sekanties rytuose, dabartinėji Rusijos valdžia turės labai rimtai skaitytis su žmonėmis, kurie, kaip rodosi, pradeda matyti, kad Rusiją žudo ne vokiečiai, bet jos pačios supuvusi iš pačių padugnių biurokratija. Tiktai prie tokios valdžios, kokia dabar yra Rusijoje, yra galimi toki skandalai, koki pastaruoju laiku iškilo Rusijoje dėlei amunicijos dirbimo bei pristatymo, taipgi šnipų systemoj.

Besitęsianti nepasisekimai Rusijoje turės tą pačią veikmę, kokią turėjo nelaimingoji rusams karė su japonais, tiktai daug didesniame maštabe, nes šioje karėje Rusijos tautos daugiau aukauja ir daugiau yra ant kortos pastačiusios. Žinios, einančios per rusų ir jųjų talkininkų cenzurą ir todėl gerai prasijojamos, rodo, kad Rusijoje toli-gražu ne viskas tvarkoje.

Todėl pilnai suprantamos yra kalbos apie amnestiją. Rusijos biurokratija, suprantama, iš visų jiegų stengsis laikyti savo pozicijas iki paskutinės. Į tai rodo Rusų Valstybės Dumos paleidimas. Amnestija bus suteikta tiktai tuomet, kai biurokratija bus prilipusi liepto galą.

Jeigu žinios apie amnestiją pasitvirtintų, visas pažangusis pasaulis galėtų pasidžiaugti šia žmonių ir pažangos pergalė. Džiaugtųsi ir Amerikos lietuviai. Ir tam džiaugsmui—džiaugsmui tarp brolių kraujo, ašarų ir skurdo—jie turėtų labai didelė pamatą.

Sumušė visus. "Lietuvai" iš Bostono prisiųsta sekančio turinio telegramas:

"Bostonos paaukavo rugsėjo 19 d. Lietuvių Tautiškoj Svetainėj $243.-00; šv. Petro bažnytinėj svetainėj $858.00. Iš viso $1,101.

"Bostono aukos nesulyginamai perviršija aukas didžiausios lietuvių kolionijos Amerikoj.

St. Šimkus."

Garbė bostoniečiams už jųjų auką! Žodžiais "didžiausia lietuvių kolionija Amerikoje" matomai yra vadinama Chicaga. Tiesa, Chicaga šiuom kartu pasirodė labai ubagiškai, toli-gražu ne taip, kaip tai Chicagai priderėjo. Už tai reikia pirmiausiai pasidėkavoti Chicagos klerikalų vadų "pasidarbavimui," kurisai prie kitokių pasekmių negalėjo privesti. Garbė bostoniečiams, kad jie neleido pas save pasirodyti tai kenksmingai ir visokį naudingą darbą ardančiai dvasiai!

Lietuvių-latvių susiartinimas. Nesenai buvusioji Šveicarijoje lietuvių konferencija, be abejonės, reikalinga priskaityti prie vieno svarbesniųjų žingsnių, apeinančių visą lietuvių tautą. Toje konferencijoje likosi praktiškai užmegsti pirmieji ryšiai tarp dviejų tautų, kurias bendras kilimas ir bendras likimas riša kruvon. Lietuviams, kaipo mažajai tautai, dar nesenai nusikračiusiai nuo neprašytos ir kenksmingos lenkų globos, ryšys su latviais yra vienu geriausiųjų pamatų savo politiškai ateičiai statyti. Rods, nemažiau naudingas butų jisai ir latviams. Politiškieji siekiniai riša lietuvius ir latvius vienon kruvon. Darbantinėsės aplinkybės pas abi tautas yra aplamuose ruožuose vienos ir tos pačios. Netolimoji praeitis abi šias tautas taipgi riša kruvon savo bendrumu. Lietuvių kova už ekonomiškąją ir politiškąją neprigulmybę yra ta pati, ką ir latvius. Todėl abiejų šių tautų susiartinimas reikia sutikti su džiaugsmu.

Konferencija yra papeikiama už tai, kad jinai išreiškė priejautą alkininkams ir parodė nepriejautos vokiečiams. Mums rodosi, kad tuom buvo išreikšta Didžiosios Lietuvos lietuvių ir podraug Amerikos lietuvių daugumos nuomonė. Slėptis gi su savo nuomone butų tiktai baimės apreiškimas. Pavyzdžiui, čekai ir kitos po vokiečiais esančios tautos drąsiai išreikia savo nuomonė link vokiečių. Kodėl lietuviai turėtų slėptis?

Žada pavesti trečiųjų teismui. Sprendžiant iš tų žinių, kurios pasiekė "Lietuvą," galima manyti, kad užvestoji prieš "Vien. Liet." byla dėlei "raudonrankių" nepasieks valdiškojo teismo. Kaip mums iš ištikimų šaltinių pranešta, abiem bylos pusėm buvo pasiųstas oficialis užklausimas, ar jos sutiktų visą reikalą pavesti trečiųjų teismui, ir abi pusi atsakiusi, kad principialiai sutinkanti ant trečiųjų teismo ir apsiimanti pildyti tokio teismo nuosprendį.

Jeigu visa vadinamoji "Vien. Liet." ir "Laisvės" byla ištikrųjų nukryptų tokion vėžen, tai galima butų tiktai pasidžiaugti. Butų sutaupinta nemažai pinigų, ir tuomi butų nustatytas precedentas kitiems panašiems atsitikimams, kurie galį ateityje iškilti.

Laisvamaniai. Labai nemalonus ir kėblus dalykas yra mokinti redaktorių tokių dalykų, kuriuos kiekvienas net ir mažai apsviestas žmogus aiškiai supranta. Nežiurint nemalonumo ir kėblumo, kai-kada toki pamokinimai yra neišvengiami.

Klerikalų leib-organas nuolat vadina visus, kurie ne su juo eina, socialistais arba laisvamaniais. Į visus išvedžiojimus, prirodymus, argumentus tasai laikraštis, neturedamas ką rimto pasakyti, atšauja, kad girdi, laisvamanių užpuldinėjimai, ir atliktas kriukis. To paties susilaukė nekartą ir "Lietuva" į savo argumentus, kuriuose, rods, nebuta nei krislelio asmeniškumų, kandžiojimų, pasityčiojimų ar panašiai. Visuomet laikytasi vien aptariamojo klausimo, nagrinėjamų principų. Vienok tas viskas niekuomet negelbėdavo. Girdi, laisvamaniai, laisvamaniai ir dar kartą laisvamaniai!

Dabar prie lekcijos. Laisvamanišku laikraščiu vadinasi tiktai toksai spaudos organas, kurisai yra pasistatęs sau tikslu platinti laisvamanybę, lygiai kaip socialistišku laikraščiu yra toksai, kurio tikslu yra skelbti socializmo idėją. Tautišku laikraščiu yra toksai laikraštis, kurisai skleidžia tautybės idėją. Pasistatytasai tikslas yra laikraščio veikimo pamatu.

Lietuvių laikraštijoje pastaraisiais laikais buvo tik vienas laisvamaniškas laikraštis, kurisai turėjo savo tikslu laisvamanybės skelbimą—tai "Laisvoji Mintis." Bet dabar tasai laikraštis yra jau miręs. Tokiu budu laisvamaniškų laikraščių, tikroje to žodžio prasmėje, Amerikos lietuviai visai neturi dabar. Kai-kurie laikraščiai pas mus skelbia bedievybės idėjas. Taip darydami tie patįs laikraščiai yra nuslydę nuo tiesioginio savo tikslo ir kelio. Kalbama apie socialistų laikraščius. Bet kur yra grynai laisvamaniškieji laikraščiai?

Naujas laikraštis. Musų bendradarbis iš Cleveland'o, O., rašo mums sekančiai:

"Spaustuvininkas p. P. Šukys greitu laiku žada išleisti lietuvišką savaitinį laikraštį, kurio vardas kol-kas nėra žinomas. Spaustuvė laikraščiui jau taisoma. Kaip girdėjau, p. Šukys yra atpirkęs paustuvei reikalingus daiktus nuo kokio tai vietinio lenkų subankrutijusio laikraščio. Apie laikraščio pakraipą galima spėti, kad bus bepartyviška, nes leidėjas su jokiomis partijomis nesivaidija. Laikraščio artimiausiais sandarbininkais, o gal ir redaktoriais, bene bus pp. Greičius ir Sakalauskas."

Visa tai musų bendradarbis patyręs iš paties p. Šukio. Jeigu šisai laikraštis tikrai pasirodytų, tai nemaža Cleveland'o kolionija ir podraug Ohio valstijos lietuviai turėtų, rods, pirmą savo laikraštį.

Lietuviškų laikraščių dygimas įvairiose vietose įgainia galės turėti vieną svarbią pasekmę: laikraščiai, rasi, bus verčiami vis daugiau ir daugiau liokalizuotis, tai yra darytis grynai vietiniais laikraščiais. Toksai krypsnys galėtų turėti daugeliu atžvilgių geras pasekmes.

Nepakenčia. Kadaisiai "Lietuva" buvo pastebėjusi, kad "Draugas" nori "bosauti" "Kataline." Atsimename, kaip "Draugas" tą musų pastabą pavadino, regis, "sensacija" ir užpyko. Dabar jisai turi dar geresnę priežastį pykti, tiktai šiuo kartu ne ant "Lietuvos." Matomai, draugininkams nepasisekė pasidaryti "Kataliko" bosais. Jie supyko ir pradėjo "Kataliką" įvairiais budais užkabinėti. "Katalikas" kentė-kentė, bet matomai ir kantrybės pritruko. "Kataliko" No. 221 p. St. Tananevičius, to laikraščio vedėjas, atsiliepia į tuos užkabinėjimus. Atsiliepia rimtai ir tvirtai, kaip tai senai jau reikėjo padaryti, ir šiek-tiek karčios teisybės pasako "Draugo" redakcijai. "Kas vėją sėja, tas audrą pjauna." "Draugas" gauna dabar iš "Kataliko" tai, ką jisai pats sau pasigamino. Daug to, ką "Katalikas" dabar pasakė, "Lietuva" jau senai nurodė. Tačiaus "Draugas" vis stengėsi atsiginti, nusimodamas ant "laisvamanių." Kas-žin kaip dabar bus? "Kataliko" vedėją vargu galima bus laisvamaniu pavadinti. Atkartojame dar sykį tai, ką daug kartų įvairiose formose sakėme: "Draugo" dabartinėji politika negali patikti nei laisvamaniui nei doram ir rimtam katalikui. Kiekvienas sveikai protaująs žmogus tokią politiką gali tiktai papeikti.

Beje, savo atsakyme į užpuldinėjimus p. Tananevičius pasako, kad vienas dabartinių "Draugo" redaktorių buvęs socialistu, o kitas laisvamaniu. Jeigu tas yra teisinga, tai susidaro be galo įdomus padėjimas.

Laiškas Iš 'Lietuvių Draugijos."

Jo sveikatai, gerb. St. Šimkui, Lietuvių Draugijos įgaliotiniui Amerikoj.

Gerbiamasis!

Šią savaitę įvyko atsitikimas, kurisai įnešė musų Draugijos veikiman daugiau veikiančių jiegų. Tuo atsitikimu yra atskilimas lietuvių inteligentų nuo Suvalkų Piliečių Komiteto. Kadangi Lenkų Piliečių Komiteto Suvalkų skyrius, persikėlęs Vilniaus gubernijon, pradėjo varyti lenkinimo politiką, tai lietuviai inteligentai, kurie tenai darbavosi, pastatė savo reikalavimus, kad lietuvių kalbai butų pripažinta jeigu ne pirmenybė, tai bent lygios teisės susinešimuose su Piliečių Komiteto Centru ir kad jiems butų leista pasirinkti sau pagelbininkais tinkamus žmones lietuvius. Piliečių Komitetui nesutikus tų reikalavimų išpildyti, lietuviai atsitraukė iš jų tarpo ir prisijungė prie musų Komiteto ir dabar puikiausiai varo šelpimo darbą Vilniaus rėdybos Panemuniais. Pirmam mėnesiui tam rajonui padarytoji išlaidų sąmata siekia maž-daug 20,000 rublių.

Karės veiksmams persikeitus, butent pasidarius mušių frontui: Subačius — Traškunai — Bauskė, pabėgėlių minių-minios traukia Dvinsko ir Vitebsko linkui. Vilniaus gubernijos pakraštys greta su Kauno gubernija pabėgėlių miniomis pertekęs. Ir skaitlių pabėgėlių jau pametėm, ir pagaliaus jų sulaikyti nebegalima. Ką tik buvome bepradedą maitinimo punktus steigti Lygumuose, Pakrojuj, Radviliškyj ir kitur, kaip vokiečiai užėjo ir visur musų plianus suardė. Dabar pradedame organizuoti maitinimo punktus kiek toliau nuo karės fronto: Dvinsko ir Vitebsko apielinkėse. Tuo tikslu išsiuntėme Dvinskan skraidančią maitinimo sanitarinę kuopą iš keturių žmonių: P. Valiuko, advokato, ir 3-jų studentų. Kiti išsiųsti geležinkeliais ieškoti, kur pabėgėliai apsistojo, ir tenai steigia jiems maitinimo punktus.

Musų Vilnius dabar gyvena krizio protarpyj. Manoma jau ir apie išsikraustymą kur į tolimesnį Rusijos miestą. Tuo tikslu išvažiavo p. Vokietaitis ir kun. Olšauskas. Gavę nuo jų telegramą, kad jau nusamdytas butas, danginsime visų pirmą bendrabučius ir prieglaudas, pagaliaus ir Komitetą. Bet šį pastarąjį paskutinėje Vilniaus evakuacijos (išskraustymo. Red.) dienoje. Pinigų kašoje turime visai nedaug—apie du tukstančiu rublių. Telegrafavome Neidgartui (pirmininkui valdiškos šelpimo įstaigos. Red.),—atsakė, kad jau išsiųsta, ir daugiau neprižada šiam liepos mėnesiui. Taigi gręsia mums badas, jeigu iš niekur negausime. Tiek tuom tarpu.

Labų dienų nuo viso Komiteto!

Beje, siunčiame Amerikon dar vieną savo įgaliotinį p. A. Žmuidzinavičių.

Su Diev.

Tariu pagarbos žodį,

Kun. Dogelis,

Liet. Dr-jos sekretorius.

Lietuvių Draugijos Asstovo Prierašas.

Šiuomi širdingai prašau visų fondų ir kitų įstaigų, kurios rupinasi sušelpimu Lietuvos, siųsti kuoveikiausiai "Lietuvių Draugijai Nukentėjusiems Dėl Karės Šelpti" pagelbos. Gavęs žinią, kur komitetas iš Vilniaus išsikraustė, pranešiu laikraščiams, gi tuom tarpu galima siųsti pinigus per rankas inžinieriaus Narušević, Lietuvių Draugijos įgaliotinio Maskvoje; jis visuomet žino, kur yra komitetas ir jam kuoveikiausia aukas prilduos. Aš taip pat visas aukas, kurias iki šiol surinkau, tuom tarpu siunčiu per jo rankas. Jo adresas: Inžiner Narušević, Volchonka, Gostinica "Kniažij Dvor," Moskva, Russia.

Taippat šiuomi pranešu visiems, kurie turi į mane šiokį-tokį reikalą, jog kol-kas nuolatinė mano gyvenimo vieta yra: 207 Adams Street, Newark, N. J. Tenai prašau ir kreiptis su visais į mane reikalais. *St. Šimkus.*

Iš Kelionės.

Iš New Orleans'o į lietuvišką kolioniją apie Dodson, La.

Nors aš labai nemėgstu važinėti traukiniu dienos laiku, visgi šiuom sykiu iš New Orleans'o paėmiau dieninį traukinį, nes norėjau apsipažinti su pietine Louisiana.

Diena buvo gana šilta. Vagonuose pilna žmonių. Girdisi daugiausia francuzų kalba. Tai francuzai iš apielinkių miesto Plaquemine. Jų kalba yra beveik ta pati, kurią kitą syk vartojo Francuzijoje 17-tame amžiuje. Atvažiavę čionai, jie su savo sena tėvyne neturėjo beveik jokių ryšių. Jų kunigai ir katalikystė prilaiko jų kalbą, paročius ir skiria nuo atvažiavusių čionai amerikonų.

Vaikščiodamas per vagonus, randu vietą prie vienos moters, bet, nelaimei, ant suolo yra klėtka su didele žalia papuga. Padėjimas gana kėblus — noriu vietos ir nežinau, ką daryti. Moteriškė pastebi mano norą, tuojaus nuima papugą ir prašo sėstis. Pradedam kalbėti. Pasirodo, kad ji čionykštė francuzė ir važiuojanti svečiuosna pas savo giminės į Plaquemine. Grįžtanti ji iš republikos Costa Rica, Centralinėje Amerikoje, kur jos vyras turįs pliantaciją kavos. Pasakoja ji man daug žingeidžių dalykų iš savo gyvenimo. Pradžia Costa Ricoje jiems buvusi labai sunki, bet dabar jie pasiturį gerai ir padarą pinigo. Papuga pradeda rėkti ir neduoda mums kalbėti. Atvažiuojame į krantą beveik didžiausios upės pasaulyje — Mississippi, kuri čia yra taip plati, kad kitas krantas vos-vos tesimato.

Louisianoje valdžia neleidžia tiesti tiltų per Mississippi dėlei strategiškų tikslų. Matyt bijosi Mexikos, nors ta republika gana toli nuo upės Mississippi. Nors teko man matyti tą upę valstijose Missouri, Arkansas ir Tennessee, tačiaus niekur ji nedarė į mane tokio įspudžio, kaip čia. Vanduo išrodo visai mėlynas. Matyt, spalva atsimuša nuo dangaus, kuris Louisianoje beveik visados yra tamsiai mėlynas. Visas traukinis užvažiuoja ant didelio perkeliamo laivo (ferryboat). Važiuojant iš Danijos į Švediją, teko man važiuoti tokiu laivu, kur taipogi perkeliama visas traukinis, bet čia tas laivas tai tikras milžinas. Pravažiuojame keletą gražių salų. Ant krantų visur miškai, kurių spalva mainosi nuo tamsiai žalios į melsvą. Milžiniški vintai smarkiai dirba ir palieka laivo užpakalyje ant vandens ilgą-ilgą juostą, kuri banguodama bučiuojasi su saulės spinduliais. Reginys puikus.

Amerikonės iš "Kodak'ų" ima paveikslus. Nuimu ir aš keletą paveikslų.

Dabar traukinis bėga pakrantėmis upės Mississippi. Tai yra garsingas Mississippi klonis — Mississippi Valley. Žemė čia labai derlinga ir graži. Matyt tukstančiai ir tukstančiai akerių cukrinių nendrių. Laikas nuo laiko pravažiuojame dirbtuves, kur iš cukrinų nendrių spaudžia sirupą, perdirbamą paskui į cukrų. Farmos, arba greičiau pliantacijos, visur gražios ir turtingos. Nestebėtina—akeris žemės čia atneša mažiausia $200 pelno. Apart cukrinių nendrių, matytis daug kukuruzų ir žirnių. Girdėjau, kad Vokietijos valdžia padariusi kontraktą su Louisianos farmeriais milionui bušelių žirnių.

Vokiška kariumenė maitinasi daugiausia žirniais. Matyt, kad žirniai padaro geresnius kareivius negu kopustai, kuriais maitinama rusų kariumenė.

Valgomamjame vagone susipažįstu su žingeidžia ypata. Yra tai ispanas iš Balearišku salų. Typas labai gražus ir mandagus. Kalbame apie Francisco Ferrero, uždėtoją naujų mokyklų, kuriose bandoma išauklėti naują žmonių gentkartę meilėje, brolybėje ir gamtos pažinime. Savo pažiuromis mano naujas pažįstamas, kaip ir daugelis ispanų, yra anarchistas. Dirbęs jisai viename iš didžiausių hotelių New Orleans'e kaipo šefas—vyriausis virėjas. Profesija matyt gera, nes algos gaudavęs $6,000 į metus.

Dabar važiuojąs į New Yorką, kur jam esą siuloma algos $10,000. Nors jisai gamina kitiems geriausius valgius, tačiaus pats daugiausiai maitinąsis duona, kurią pats kepąs iš kviečių, alyvų ir česnakų. Prie to dar išgeriąs stiklą lengvo vyno—ir tai esą jo geriausi pietųs. Taigi, pasirodo, kad tikra gyvenimo filiozofija yra prastume ir užsigaunėdinime mažais dalykais.

Vakare atvažiavome į Alexandrią, kame aš turėjau reikalų. Trįs metai atgalios tai buvo mažas miestelis. Šiądien jį sunku pažinti. Visur didelės krautuvės, hoteliai, tarp kurių vienas yra neprastesnis už žinomą Chicagos LaSalle hotelį. Pastatė jį čia du broliai, kurie trumpame laike padarė keletą milionų doliarių iš medžių. Alexandrijoje yra nemažai lietuviškų žydų. Kai-kurie iš jų yra turtuoliai. Beveik visos departamentinės krautuvės priguli jiems. Su vienu kalbėjau lietuviškai ir manau, kad tuomet lietuvių kalba čia suskambėjo pirmą sykį. Kalbėjo jisai gana gerai ir džiaugėsi, kad turi progą pakalbėti lietuviškai su "savo tautiečiu."

Žydai čia taipogi užima gana augštas vietas politikoje. Vienas iš jų yra mokyklų perdėtinis, o kitas—pačto viršininkas. Alexandrijoje taipogi gyvena katalikiškas vyskupas, kuris yra belgas. Apie dešimts metų atgal Rock Island geležinkelis uždėjo čia belgų kolioniją. Žmonės buvo labai biedni ir beveik nieko neturėjo. Geležinkelis jiems daug gelbėjo, ir šiądien beveik kiekvienas iš jų yra vertas keletą dešimčių tukstančių. Užsiima jie daugiausiai daržovių auginimu. Du metai atgal buvo uždėta čia dvi čekų kolionijos. Nors čekai nesenai pradėjo, jiems einąsi labai gerai. Jiems taipogi daug gelbsti geležinkelio imigracijos ir žemdirbystės skyriai. Čekų yra čia dabar 112 šeimynų,—ir kasdien jų skaitlius vis didinasi. Čekai yra labai geri ukininkai ir geri piliečiai. Nesenai jie pastatė savo kolionijoje gražią mokyklą, turi jau keletą krautuvių ir net uždėjo savo miestą, kurį užvardino "Libuša," atminčiai savo senos išmintingos karalienės, davusios pradžią dabartinei Čekijai.

Yra čia puikių vietų ir daug derlingos žemės, kur taipogi lietuviai galėtų uždėti savo kolionijas ir puikiai gyventi, bet, kolkas, dar tas dalykas yra beveik negalimas. Męs dar nesame pribrendę prie organizatyvio gyvenimo.

Musų žmonės dar yra pertamsųs. Šiądien, kai lietuviui reik daktaro, jisai eina pas burtininką; kai jam reik advokato, jisai eina pas karčiamninką; kai jisai nori farmos, ją perka per kokį šiaučių ar kriaučių, kurie dažniausiai yra kitų agentų agentais. Jis tatai turi mokėti beveik trigubai už savo žemę, kurią gauna vietose, kur kitataučiai nenorėtų gyventi, priegtam—kas blogiausia—pirkęs ukę yra paliktas "ant Dievo valios." Naujasėdis reikalauja daug kompetentiškos pagelbos,—agentai to jam negali duoti, nes, pirma, jie nieko neišmano apie kolionizacijos reikalus, o antra, jiems rupi tiktai pinigų išviliojimas.

Iš puikios Alexandrijos keliauju į Dodson, kame Rock Island geležinkelis davė pradžią lietuvių kolionijai, kurią jisai labai priužiuri, nes nori išbandyt, kaip tas kraštas tinka lietuviams.

Aš pats tam tikslui pridėjau daug darbo, ir man rodosi, kad nedykai, nes matomieji vaisiai yra puikųs.

C. Kasputis.

Taipgi Buv. "Laisv Minties" Skaitytojams.

Gerb. Zigmas Vitkauskas savo pranešime "Buv. "Laisv. Minties Skaitytojams" padarė keletą svarbių suklydimų ir neteisingų aiškinimų, kuriuos reikėtų pataisyti:

1) Ponas Zigmas Vitkauskas, kalbėdamas apie "Laisv. Minties" ir "Jaun. Liet." susivienijimą ir mudviejų sutartis, užmiršo pažymėti tą sutarties punktą, sulyg kurio leidimas ir redagavimas pilnai priklausė nuo mudviejų tik tol, kol mudu ištikrųjų išleidžiame, t. y., kol Bendrovė dar nesusiorganizavusi. Kaip tik Bendrovė susiorganizuoja ir iš musų laikraščius priima, tai mudu turime pasiduoti jos dalininkų valiai, lygiai taippat, kaip ir kiekvienas dalininkas.

2) Jokios viešos nei slaptos agitacijos už "Jaunąją Lietuvą" nedariau, ir jei kam ką nors viešai ar privatiškai sakiau, tai vien tą patį, ką ir p. Vitkauskūi buvau ne kartą sakęs ir ką jisai gerai žinojo, butent—kad:

a) Nežiurint susivienijimo, "Jaun. Lietuvai" ateina prenumeratos keturis syk daugiau, negu musų naujai paskelbtajai "Pažvalgai";

b) Savaitinės "Pažvalgos" išleidimas kaštuotų du syk brangiau, negu mėnesinės "Jaun. Lietuvos";

c) "Pažvalgos" ir buv. "Laisv. Minties" prenumeratorių, drauge paėmus, yra 5 kartus mažiau už "Jaun. Liet." prenumeratorius;

d) Mums susivienijus "Laisv. Minties" užsimokėjusių prenumeratorių skaičius yra keturis-penkis kartus mažesnis, negu p. Vitkauskas man buvo sakęs;

e) Prie "Jaunosios Lietuvos" yra dar turto (knygų ir tt.) vertės $3,000.00, o prie "Laisvosios Minties" nieko; dėlei šių visų priežasčių dviejų laikraščių—sąvaitinio ir mėnesinio — išleisti, bent tuom tarpu, neįstengsime, ir kad lengviau butų leisti "Jaun. Lietuvą."

3) Neteisybę sako p. V. Vitkauskas, tvirtindamas, buk aš visai nesutikau jam pavesti vieno, ar antro skyrių redaguoti ir buk jisai dėlei to iš Bendrovės "išstojo." Direktorių posėdyje rugpjučio 31 d. aš vien pasakiau, kad kol Bendrovė nėra sutikusi paimti iš manęs "Jaun. Liet." su visomis knygomis, tol jokios kalbos apie redagavimo klausimą negali buti. Todėl aš patariau pirma nuo manęs paimti "Jaunąją Lietuvą" su knygomis, apmokant man šėrais, ir tada redagavimo klausime aš visiškai sutiksiu, kaip nutars dalininkai ar direkcija. Ir bučiau savo žodį išpildęs, jeigu butume susitaikę. Nesusitaikėme gi vien dėlto, kad p. Vitkauskas griežtai reikalavo, idant man šėrų butų išduodama tik tiek, kiek aš įmokėsiu grynais pinigais, o knygos butų imamos tik pardavinėjimui (t. y. sukrautos). Aš su tokiais reikalavimai sutikti negalėjau, nes tai butų priešinga ir pirmiau mudviejų padarytai sutarčiai ir, tai priimdamas, bučiau turėjęs sulaužyti savo žodį ir prižadus, pirmiau padarytus su p. Kybartu, V. K. Račkausku, "Liet. Žinių" ir "Liet. Ukininko" bendrove ir t.t.

4) Neteisybę, buk p. Vitkauskas apie "Pažvalgos" neleidimą sužinojo tik po to, kaip buvo pranešta "Jaun. Liet." No. 5. Jau po pirmojo direktorių posėdžio, buvusio rugpjučio 25 d., subatoj ir nedėlioj (rugpj. 26 ir 27 d.), mudu plačiai apie tai buvome išsikalbėję. Butent, kuomet direktoriai 25 d. pavedė mudviem susitarti dėl "Jaun. Lietuvos" vardo permainymo ar gali jisai duoti tvirtą prižadėjimą, kad vardo permainymo klausime sutiks su dalininkų didžiumos nutarimu ir prieš tai neprotestuos, ir kuomet p. Vitkauskas tokio prižadėjimo duoti nenorėjo,—tuomet aš, nematydamas kitokio išėjimo (nes suliau ir trečiųjų teismą, kurį p. Vitkauskas taipgi atmetė), aiškiai ir galutinai pasakiau, jog męs turime visus ryšius pertraukti, o "Pažvalgos" skaitytojams ir dalininkams bus sugrąžinta pinigai ar kt. Tą pat pasakiau ir rugpj. 31 d. direktorių susirinkime, kuriame dalyvavo ir p. Vitkauskas.

5) Be abejo, labai gaila, kad viskas šitaip atsitiko ir prie to reikėjo prieiti. Bet geresnio išėjimo, kaip persiskirti, išgalvoti negalėjau. Prie "Laisv. Minties" uždarymo nei aš, nei Bendrovė Lietuvių Raštams Leisti neprisidėjome. Priešingai p. Vitkauskas turi visus "Laisv. Minties" skaitytojus ir dabar, kaip turėjęs, jos skaitytojai ligšiol gavo "Jaunąją Lietuvą" ir net naujai gautieji "Pažvalgai" skaitytojai jeigu norėtų "Laisv. Mintį" gauti, galima butų užsakyti—žinoma, jeigu "L. M." išeitų. *A. Rimka.*

P. S. Laikraščiai, kurie p. Vitkausko pranešimą atspausdino ištisai ar jo dalis, teiksis atsispausdinti ir šį mano paaiškinimą.

A. R.

NAUJAS LAIKRAŠTIS DIDŽIAJAI LIETUVAI.

Nesenai spaudoje buvo pranešta apie tai, kad Prusų lietuviai tariasi leisti laikraštį Didžiosios Lietuvos žmonėms, kurie gyvena vokiečių kariumenės užimtose vietose. Dabar Dr. Steputaitis, žinomas Prusų lietuvių veikėjas, prisiųstu "Lietuvai" laišku praneša daugiau žinių apie steigiamąjį laikraštį. Dr. Steputaičio laiškas seka:

Gerbiama Redakcija:

Vokiečių kariumenėms vis gilyn besiveržiant Didžiojon Lietuvon, didesnėji jos dalis atskirta nuo savo švietimo centrų. Idant tokį žymų lietuvių skaitlių nepalikus be žinių apie taip svarbius šiais metais pasaulyje atsitikimus ir abelnai be dvasios maisto, keli Prusų lietuviai susitarę bei išsirupinę valdžios leidimą, nuo rugsėjo 1 d. leis naują laiškraštį, kuris vadinsis "Dabartis." Laikraštis bus bepartijinis. Jo programą rasite probos numeryje, kurį už kelių dienų ir Jums prisiųsime. Norėtume ir apie žymesniuosius Amerikos lietuvių gyvenimo atsitikimus pranešti, o ir šiaip susirišime stovėti su Amerikos lietuvių spauda. Žadame taipgi ir Jums siuntinėti po egzempliarą—arba, jeigu reikalaujama, po kelis—ir prašome taippat Jusų laikraščio siuntinėti mums po du egzempliaru, kurių vieną vartotume redakcijos reikalams, antrąjį pasidėtume archyve.

Su tikra pagarba bei tautišku sveikinimu

Už "Dabarties" leidėjus,

Dr. Steputaitis

AMERIKOS ATEIVIAI IR KARĖ

Rugsėjo 25 d. savaitinis amerikonų laikraštis "The Literary Digest," vienas rimčiausiųjų ir labjausiai prasiplatinusiųjų amerikoniškųjų savaitraščių, žada talpinti straipsnį apie tai, kaip įvairių tautų ateiviai atsineša į dabartinėsės karės dalyvus. Tuom tikslu tasai laikraštis kreipėsi prie įvairių tautybių laikraščių redakcijų, prašydamas jųjų išreikšti savo nuomones. Straipsnyje žada tilpti įdomi tų nuomonių sutrauka. Tarp kitų, buvo užklaustos ir lietuvių redakcijos. Tą numerį galima gauti bile kurioje angliškų magazinų pardavinėje.

RADO IŠĖJIMĄ.

— Ką, ar laiminga dabar tu su savo vyru?

— Visiškai.

— Taip? Stebėtina! Judu išpradžių taip labai vienas kituom neužsitikėdavote.

— Tiesa, bet męs radome išėjimą: abu vienas kitam pasamdėm detektyva, ir dabar mudviem tie dalykai galvos nekvaršina.

Jules Verne.

VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE.

Lietuvių kalbon vertė A. Jakunas.

(Tąsa.)

— Kiek jųs man už jįjį duosite—kiek?—tęsė toliaus Rochas.—Kiek—kiek?

— Dešimts milionų doliarių,—atsakė Gaydonas.

— Dešimts milionų! Dešimts milionų! Už fulguratorių, kurisai yra dešimts milionų kartų galingesnis negu kas nors iki šiolei išrastas! Dešimts milionų už sav-varančiąją bombą, kuri, kuomet spręgsta, sunaikina viską, kas tiktai matosi suvirš dvylikos tukstančių ketvirtainių mastų plote! Juk viso turto pasaulyje neužtektų, kad nupirkus mano išradimo paslaptį, ir ažuot ją atidavus už tokią kainą, aš greičiau savo dantimis pusiau perkąsiu savo liežuvį. Dešimts milionų, kuomet jisai yra vertas bilioną—bilioną—bilioną!

Buvo aišku, kad Rochas yra visiškai netekęs supratimo apie dalykus, ir jeigu Gaydonas butų pasiulęs dešimts bilionų, tai beprotis butų atsakęs tokiu pat budu.

Grafas d'Artigas ir kapitonas Spade neatitraukė nuo jojo akių. Grafas, kaip ir paprastai, buvo nepermanomas, nors jojo žvilgsnis pasidarė tamsus, tačiaus kapitonas pakraipė savo galvą tokiu budu, kurisai aiškiai reiškė: "Nič-nieko negalima tikėtis iš šio nelaimingo velniukščio."

Po pirmam savo klyksmui, Rochas nubėgo per daržą, užkimusiu balsu rėkdamas:

— Bilionus! Bilionus!

Gaydonas atsikreipė į direktorių ir pastebėjo:

— Aš sakiau, kad taip bus.

Po tam jisai nubėgo paskui savo ligonį, pagavo jįjį už rankos ir, jam nei nebandant priešintis, nuvedė jįjį į pavilioną ir uždarė duris.

Grafas d'Artigas pasiliko vienas su direktorium, nes kapitonas Spade vėl nužingsniavo link sienos parko krašte.

— Jųs matote, grafe, kad aš neperdėjau,—pasakė direktorius.—Kiekvienam aišku, kad Tamas Rochas kasdien eina blogyn. Mano nuomone, nėra vilties ką nors su juom padaryti. Jeigu jam butų pasiulyti visi pinigai, kurių jisai reikalauja, tai vistiek nieko negalima butų iš jojo išgauti.

— Labai gali buti,—atsakė grafas,—visgi, nors piniginiai jojo reikalavimai yra be galo absurdiški, tačiaus jisai yra padaręs išradimą, kurio spėka, gali sakyti, yra neaprubėžiuota.

—Tai yra nuomonė, grafe, kurią išreiškė dalyką suprantančios ypatos. Bet tai, ką jisai išrado, neužilgo žus drauge su juom laike vieno jojo priepuolių, kurie darosi vis dažnesni ir smarkesni. Labai greitai net tai, kas sukelia jojo domą, vienintėlį jausmą, kurisai, kaip rodosi, dar jame yra gyvas, išnyks.

— Gali but, kad neapykantos jausmas pasiliks,—pramurmėjo grafas tuom tarpu, kai kapitonas susitiko su jais prie daržo vartų.

SKYRIUS III.

Išvogtas.

Puse valandos vėliaus grafas d'Artigas ir kapitonas Spade ėjo bukų medžiais nutiestu keliu, kurisai skyrė "Sveikatos Namo" žemę nuo dešiniojo Neuse upės kranto. Abudu atsisveikino su direktorium, kurisai pasakė, kad jų atsilankymas suteikęs jam didelę garbę, o juodu širdingai dėkavojo už malonų priėmimą. Šimto doliarių popierinis pinigas, kurį grafas paliko įstaigos tarnams, jokiu budu nerodė, kad neteisybė yra tai, jo grafas yra duosnium žmogum. Jisai buvo—apie tai negalėjo buti mažiausios abejonės—kilčiausios rųšies svetimtančiu, jeigu kiltumą mieruoti sulyg duosnumo.

Išėję pro vartus prie vyriausio inėjimo į "Sveikatos Namą," jiedu traukė šale sienos, kuria visa įstaiga buvo apvesta ir kuri buvo užtektinai augšta, kad negalima butų perlipti per jąją. Tulą laiką jiedu neištarė vienas kitam nei žodžio; grafas buvo giliai užsimąstęs, o kapitonas Spade neturėjo paročio pradėti su juom kalbą.

Galop kuomet jiedu stovėjo prie užpakalinės sienos, užpakalyje kurios—nors nebuvo matyti, bet grafas žinojo—stovėjo Pavilionas No. 17, grafas tarė:

— Tu pasirupinai, aš tikiu, nuodugniai ištirti vietą ir susipažinai su kiekviena smulkmena?

— Žinoma, grafe,—atsakė kapitonas Spade, pabrėždamas titulą.

— Ar tu esi pilnai tame persitikrines?

— Pilnai. Aš galėčiau pereiti per parką užsimerkęs akis. Jeigu tu dar vis butinai nori įvykdinti savo sumanymą, tai pavilioną galima lengvai pasiekti

— Taip, Spade, aš butinai noriu.

— Neatsižvelgiant į Tamo Rocho proto stovį?

— Neatsižvelgiant į jojo stovį; ir jeigu mums pasisektų jįjį išvogti....

— Tai jau mano darbas. Kuomet sutems, aš apsiimu ineiti į "Sveikatos Namo" parką ir paskui į paviliono daržą, niekam manęs nepastebint.

— Per ineinamuosius vartus?

— Ne, šioje pusėje.

— Taip, bet šioje pusėje yra siena, ir jeigu tau ir pasisektų perlipti per jąją, tai kaip tu vėl pereitum su Tamu Rochu? Ką, jeigu beprotis suriktų—ką, jeigu jisai pasipriešintų—ką, jeigu sargas pakeltų lermą?

— Nei trupučio tuom nesirupink. Męs turime tiktai ineiti ir išeiti pro šias duris.

Kapitonas Spade parodė į siauras durįs, padirbtas sienoje keliuose žingsniuose nuo jųjų. Tos durįs, be abejonės, buvo įstaigos tarnų vartojamos, kuomet reikėdavo išeiti į upę.

— Tai yra, aš manau, kelias ineiti. Bus lengviau negu lipti kopėčiomis per sieną.

— Bet durįs uždarytos.

— Jos atsidarys.

— Ar jos turi stumą?

— Taip, tačiaus aš stumą atšoviau, kuomet vaikštinėjome parke, ir direktorius nepastebėjo, ką aš padariau.

— Kaip tu jas atidarysi?—pasiteiravo grafas, eidamas prie durų.

—Štai raktas,—atsakė Spade, jįjį parodydamas.

Jisai ištraukė raktą iš spynos, kame tasai buvo įkištas, kuomet jisai traukė šalin stumą.

— Kapitone!—sušuko grafas.— Negalėtų buti geriau. Visas reikalas bus lengvesnis, negu aš tikėjausi. Eiva atgal prie laivo. Aštuniose viena valčių atgabens tave su penkiais vyrais prie krašto.

— Taip, penkių vyrų užteks,—tarė kapitonas Spade.— Jųjų užteks, kad atlikus visą darbą, jeigu pažastų ir sargas ir jeigu reikėtų jįjį prašalinti.

— Prašalinti.... hmm, jeigu tai butų neišvengiamai reikalinga, tai tu turi tai padaryti; tačiaus butų geriau paimtų jįjį taipogi ir atgabenti "Ebbon." Kas žino, o rasi, jisai jau turi išgavęs Rocho paslapties dalį?

— Teisybė.

— Šale to, Tamas Rochas yra pripatęs prie jojo, ir aš nepatarčiau versti išradėją mainyti savo paročius kokiu nors budu.

Šią pastabą grafas palydėjo tokiu ženklingu nusišypsojimu, kad kapitonas Spade negalėjo turėti jokios abejonės kaslink rolės, paskirtos "Sveikatos Namo" sargui.

Plianas išvogti abudu buvo tokiu budu užbaigtas, ir rodėsi, kad yra pilna proga jįjį įkunyti. Jeigu bėgyje poros valandų dienošviesio, kurios dar liko, nebus pastebėta, kad durų raktas pavogtas ir kad stuma atitraukta, tai kapitonas Spade ir jojo vyrai galėtų bent tikėtis ineiti parkan, o likusioji dalis, kaip kapitonas tikrino, butų visiškai lengva.

Tamas Rochas buvo vienintėliu įstaigoje ligoniu, laikomu atskyrai ir ypatingoje priežiuroje. Visi kiti invalidai gyveno dideliamjame name arba gyveno pavilionuose, stovinčiuose parko priešakyje. Plianas buvo tame, kad pabandyti ir pagriebti atskyrai Rochą ir Gaydona, surišti ir nusinešti pirm negu jiedu galėtų sušukti.

Grafas d'Artigas ir jojo draugas patraukė link upelio, kame laukė viena "Ebbos" valčių. Laivas stovėjo ant įkaro apie dviejų kabelių tolumoje nuo kranto. Buorės buvo gražiai suvyniotos ant žėgliakarčių, kurios buvo sulygintos taippat puikiai, kaip ir pasivažinėjamosios jachtos arba karės laivo. Viduriniojo stiebo viršunėje kabančią siaurą, raudoną vėliavėlę palengva siubavo vėjas, kurisai nelygiais atsiduksėjumais putė iš rytų.

Grafas ir kapitonas įšoko į valtį, ir keli keturių irklų griebimai privežė juos prie laivo šono. Jiedu užlipo ant dėnio, ir, nuėję prie laivo klivario, persilošė per dešiniojo šono bajierą ir pradėjo žiurėti į daiktą, kurisai pliuduravo ant vandens paviršiaus keliuose žingsniuose laivo priešakyje. Tai buvo maža pludė, kurią supo smulkios slungančio jurių atlajaus bangelės.

Palengva pradėjo temti, ir New-Berne'o bruožai ant kairiojo vingiuotosios Neuse upės kranto darėsi vis neaiškesni ir neaiškesni, kol jie visai nepranyko nugančiuose nakties šešėliuose. Nuo jurių užėjo ukana, bet nors pastaroji aptemdė mėnulį, tačiaus nebuvo jokių lietaus ženklų. Šviesos viena po kitai sužibėjo miesto namuose. Žvejų laiveliai palengva įrėsi augštyn upe prie savo stovėjimo vietos, varomi žvejų irklais, kurie kirto vandenį aštriais lygiais smugiais, ir jųjų buorės buvo ištiestos, kad pasinaudojus proga pagauti nurimstančio vėjo pustelėjimą, kuris padėtų jiems irtis pirmyn. Pro šalį praėjo pora garlaivių, siunčiančių į viršų juodų dumų debesius ir miriadus kibirkščių iš dubeltavų kaminų ir savo galingais irklais verčiančių vandenį į putas.

Aštuoniose grafas d'Artigas pasirodė ant laivo dėnio, lydimas apie penkiasdešimties metų amžiaus vyro, kuriam jisai pastebėjo:

— Laikas eiti, Serko!

— Labai gerai, aš pasakysiu Spade'ui,—atsakė Serko.

Ta valandėle kapitonas priėjo prie juodviejų.

— Jųs geriau ruoštumėtėsi eiti,—tarė grafas.

— Viskas priruošta.

— Bukite atsargųs, kad nekiltų lermo, ir dalykus taip sutvarkyte, kad niekas nei valandėlei nemestų įtarimo, kad Tamas Rochas ir jojo prižiurėtojas yra atgebinti "Ebbon."

— Jie juodviejų nerastų, jeigu ir ateitų jieškoti,—pastebėjo Serko kratydamas pečius ir nuoširdžiai juokdamasis, tartum milžinišką juoką pasakęs.

— Tačiaus visgi geriau yra nesukelti juose įtarimo,—pasakė d'Artigas.

Valtis buvo nuleista, ir kapitonas Spade bei penki jurininkai užėmė savo vietas joje. Keturi pastarųjų paėmė rankosna irklus. Vyriausis laivininkas, Erfrondat, kurisai turėjo buti valties perdėtiniu, nuėjo valties užpakalin šale kapitono Spade ir paėmė vairo rankeną.

— Gero lainikio, Spade,—tarė Serko nusišypsodamas,—ir nedaryk daugiau bildėsio negu kad butum kavalierium, išvagiančiu savo numylėtinę.

— Aš nedarysiu, jei bent tasai Gaydonas....

— Męs turime išvogti drauge Rochą ir Gaydoną,—tvirtino grafas d'Artigas.

— Tai suprantama,—atsakė Spade.

Valtis nusiyrė, ir jurininkai ant laivo dėnio žiurėjo į jąją, kol jinai nepranyko tamsoje.

NESUPRANTAMŲ ŽODŽIŲ ŽODYNĖLIS APYSAKAI "VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE."

Invalidas—paliegėlis.
Kabelis—720 pėdų.
Jachta—tam tikra valtis.
Kliveris—laivo nosis.

(Tąsa Seka)

Grinoriai Prie Musų Gyvenimo Vairo.

Čia aš norėčiau nurodyti, trumpais žodžiais į vieną, mano nuomone, labai keistą musų, Amerikos lietuvių, gyvenime apsireiškimą, kurisai, nežiurint jojo keistumo, yra tačiaus labai svarbus. Tai yra apsireiškiantis pas mus grinorių statymas prie musų viešojo gyvenimo vairo.

Dar nelabai seni tie laikai, kuomet Amerikos lietuviams nenorėta pripažinti teisių, kaipo atskirai tam tikrai vienutei. Musų padėjimas buvo labai neaiškus. Męs buvome skaitomi tiktai tam tikru skaitlium žmonių, kurie neturi ir negali turėti savų reikalų, skiriančių Amerikos lietuvius nuo visų kitų lietuvių. Už išsireiškimą, kad Amerikos lietuviai turi savus reikalus, kurie turi buti aprupinti, dar nesenai žmogus buvo vadinamas "demagogu," jei dar neblogiau(šisai tvirtinimas yra remiamas tikrais faktais).

Tas laikas tačiaus praėjo. Šiądien sunku sutikti lietuvį, kurisai nepripažintų, kad męs turime savus reikalus ir privalome rupintis jais. Ir tas yra labai gerai. Tuom męs padarėme didelį žingsnį priekin.

Padarius tą žingsnį, apsireiškė ir šiokių-tokių nenuoseklumų.

Męs, Amerikos lietuviai, turime savus reikalus. Tie reikalai yra išdygę iš musų gyvenimo Amerikoje tam tikrose aplinkybėse, kurios griežtai skiria musų gyvenimą nuo gyvenimo lietuvių, gyvenančių, sakysime, Lietuvoje arba kur nors kitur svetur. Užteks, prirodymui, paminėjus, kad Lietuva yra ukininkystės šalis, tuom tarpu kaip Amerika yra industriale šalim. Lietuvoje lietuviai yra ukininkais ir kaimiečiais, tuom tarpu čia jie yra miestelėnas ir fabrikų darbininkais (suprantama, imama omenin dauguma).

Dėlei šių skirtumų, pas mus ir gyvenimas yra skirtingas nuo užjurio lietuvių gyvenimo. Amerikos lietuvio budas, vietiniųjų aplinkybių įtekmėje, yra daug kuom persimainęs ir kitoniškas negu Lietuvos lietuvių. Musų vadinamas viešasai gyvenimas yra irgi skirtingas, savamas. Pas mus yra daug tokių reikalų, kurių Lietuvoje žmonės nesusitinka ir su kuriais, todėl, jie yra nesusipažinę.

Musų gyvenimą gali vesti tiktai žmonės, kurie su tuom musų gyvenimu yra susipažinę, kurie žino, ko mums stoka, prie ko reikia siekti, kokiu keliu gerinti musų gyvenimą. Kitais žodžiais tariant, tinkamais musų gyvenimo vadais gali buti tik žmonės, kurie patįs čia tarp musų ilgą laiką yra gyvenę, kurie yra patįs susipažinę su musų gyvenimu, musų reikalais.

Musų gyvenimo veidrodžiu ir vairu (bent iki tulam laipsniui) yra musų laikraščiai. Savo laikraščiuose męs skaitome apie savo reikalus, randame nurodymus savo veikimui. Suprantama, kad tinkamais musų laikraščių vedėjais gali buti tiktai žmonės, kurie gerai pažįsta musų gyvenimą, t. y. kurie čia jau yra pagyvenę.

Pastaruoju laiku man teko pastebėti, kad šioji, rods, butinai reikalingoji taisyklė yra toli-gražu nepildoma. Atvažiuoja, sakysime, vyras iš Lietuvos. Neilgai laukiant, jisai yra padaromas pas mus kurio nors laikraščio redaktorium. Visi statomi jam reikalavimai—tai: kad mokėtų taisyklingai rašyti ir butų daug-maž prasilavinusiu vyru. Kitais žodžiais tariant, toksai naujas atvykėlis yra pastatomas buti musų vadu vien todėl, kad jisai šiaip-taip pažįsta lietuvių kalbą bei rašybą ir gali pasididžiuoti šiokiu-tokiu prasilavinimu.

Ar toksai vyrukas pažįsta musų gyvenimą, ar jisai žino ko mums reikia, ko nereikia; ar jisai žino, kaip pasiekti to, kas mums reikalinga; ar jisai, budamas šioje šalyje visai nauju žmogum ir nežinodamas nei musų gyvenimo, nei musų reikalų, gali duoti mums nurodymus, apie tai—visai pamirštama ir pamanyti.

Jisai gi, tasai redaktorius-grinorius, paėmęs plunksną rankon, pradeda mums, ilgus metus čia pragyvenusiems, rašyti apie musų reikalus ir mus mokinti, tuom tarpu kaip jam pačiam dar reikėtų čia nemažai pagyventi ir musų gyvenimą šiek-tiek arčiau pažinti, pirm negu mokytojaus rolės griebtis.

Kas iš to išeina ir gali išeiti—palieku pačiam skaitytojui nuspręsti. Taipgi užduodu klausimą: ar panašus dalykas yra geras ir mums sveikas? Kiek man žinoma, tai gyvenime yra taip: jeigu nori buti kokiu nors amatninku, tai reikia išpradžių tą amatą išmokti; jeigu nori buti mokytojum, tai išpradžių turi buti mokiniu; jeigu nori buti karvedžiu, tai reikia išpradžių buti paprastu kareiviu.

Kas-žin, ar yra kitaip, bunant musų laikraščių redaktoriais ir vadovais? Ar prieš mokinant mus musų gyvenimo reikalų, neprivalu išpradžių tų reikalų gerai pasimokinti ir juos pažinti?

Tuos klausimus palieku pačiam skaitytojui išrišti. Užbaigiu pabrėžimu, kad, rašydamas apie šį reikalą, neturiu omenyje vienos atskiros kurios nors ypatos. Šio rašinėlio pamatan dedu ne vieną, bet kelis atsitikimus.

Senas Amerikonas.

Pašnekėlių Kampelis.

681. Kur padaryta operacija, daktarui bunant toli nuo ligonio? Kelios savaitės atgal didjurio plotuose atlikta operacija, kuri neturi sau lygios visoje chirurgijos istorijoje. Operaciją, kojos nupjovimą, atliko gydytojas, budamas 200 angl. mylių (300 verstų) nuo ligonio.

Karaibiškose jurėse, prie Centralės Amerikos, yra maža sala, vadinama Swan Island (Gulbių Sala), ant kurios yra įtaisyta didelė bevielio telegrafo stotis. Į vieną stoties bokštų buvo įstatoma nauja dinamo mašina. Vienas telegrafo operatorių prigelbėjo prie darbo. Staiga milžiniškoji mašina griuvo ir sutrynė operatoriui koją. Operatoriaus žmona kadaisiai tarnavo ligonbutyje už slaugytoją (nurse). Jinai pamatė, kad kojos negalima išgelbėti, kad jąją reikia nupjauti, nes, kitaip, gangrena papjaus josios vyrą. Ant salos nebuvo jokio gydytojaus. Neužilgo pasirodė ir gangrenos ženklai. Reikėjo veikti kuogreičiausiai, kad išgelbėjus nelaimingojo jos vyro gyvastį. Tuojaus pultasi prie laivų rekordų, ir rasta, kad apie 200 mylių atstu nuo salos plaukia laivas su gydytoju. Kitas operatorius, buvęs ant salos, griebėsi bevielio telegrafo ir pradėjo šauktis to laivo (kuris taipgi buvo aprupintas bevieliu telegrafu). Laivas atsiliepė. Paprašyta, kad butų pakviestas laivo gydytojas. Laivo operatorius nuėjo, pabudino gydytoją iš miego (buvo vidunaktis) ir atvedė. Tuomet nuo salos jam pranešta visos nelaimingojo atsitikimo smulkmenos. Sužinojęs visa ką, gydytojas pasakė, kad vienintėliu išėjimu yra kojos nupjovimas. Nuo salos atsiliepė, kad jie gatavi tai atlikti, jeigu jisai, gydytojas, suteiks visus reikalinguosius nurodymus. Greitai viskas ant salos priruošta operacijai. Sužeistojo moteris, kuri viena ant salos suprato šiek-tiek apie operacijų darymą, dėlei labai aiškios priežasties, operacijos negalėjo daryti. Jinai apsiėmė prižiurėti ligonio apmarinimą etero pagelba. Pačią operaciją apsiėmė atlikti virėjas (kukorius), kurisai su peiliais ir panašiais įrankiais moka apsieiti. Kuomet viskas operacijai buvo priruošta, gydytojas nuo laivo pradėjo duoti įsakymus, kaip, kur ir kuomet reikia ką daryti laike operacijos. Laivo bevielio telegrafo operatorius perdavinėjo visus įsakymus operatoriui, kurisai stovėjo su aparatu prie ligonio šono ir balsiai skaitė operacijos darytojams, ką reikia ligoniui daryti. Taip žingsnis už žingsnio padaryta visa operacija. Darbas tęsėsi visą naktį. Aušant, užbaigta ir gydytojui ant laivo pranešta, kad operacija pabaigta ir, kaip regis, pasekmingai. Gydytojas atsakė: "Labanakt ir geros kloties," ir nuplaukė savais keliais, atlikęs operaciją, budamas 200 mylių atstume nuo savo ligonio. Ligonis dabar gija.

□⊠□

682. Kodėl pienas baltas, o sviestas geltionas? Šiam apsireiškimui duodama sekantis paaiškinimas. Visų daiktų spalva priklauso nuo to, kaip gerai jie gali atmušti nuo savo paviršiaus spindulius. Juo daiktas geriau atmuša spindulius, juo aiškesnę jojo šviesą męs matome. Geriausiai šviesą atmuša paprastai apvalųs daiktai. Pavyzdžiui, mėnulis yra apvalus. Todėl jisai taip aiškiai ir šviečia. Tas pats yra ir su kitais apvaliais dangaus kunais. Pienas, kaipo skystimas, susideda iš daugelio mažų lašų, kurie turi pilnai apvalią formą. Kiekvienas lašas atmuša šviesą nuo savęs. Budamas apvaliu, jisai šviesą atmuša į visas puses. Todėl šviesa puola nuo vieno lašo ant kito, nuo kurio vėl atsimuša ant kito ir t.t., kol šviesos spinduliai eina į visas puses ir sudaro tokį, tartum, tinklą, kad visas paviršius susilieja į vieną. Čia kalbama apie labai smulkius lašus.

Svieste gi tų apvalių lašų jau nėra, arba bent nėra tiek, kiek jųjų yra piene. Todėl šviesa jau kitaip atsimuša į sviesto paviršių negu kad į pieno. Nuo to kitokio spindulių atsimušimo ir priklauso tai, kad sviestas yra geltonas tuom tarpu, kaip pienas, iš kurio sviestas yra padaromas, turi baltą spalvą.

□⊠□

683. Kaip aklas gali skaityti? Nesenai buvo padarytas išradimas, kurisai, jeigu tikėti pranešimams, padarys galimu kiekvienam aklam skaityti visa, kas yra parašyta matantiems. Iš to skaitliaus neišsiskiria nei paprastieji laikraščiai, kuriuos aklieji taipogi galėsią skaityti.

Pamate išrastojo instrumento, kurisai suteiksiąs tokią milžinišką naudą akliems, guli principas, kad atspausdintas raides, taip sakant, galima bus paversti į garsus. Patsai instrumentas vadinasi optofonu. Šiame instrumente yra tam tikra stiklų kombinacija. Pavyzdžiui, laikraštis, kurį norėtum duoti aklam perskaityti, padedamas yra ant tinkamos deskos tokiu budu, kad skaitomosios raidės butų atkreiptos žemyn. Visas optofonas yra taip sudarytas, kad kiekviena raidė, su tam tikrų priemonių pagelba, pavirsta į skirtingus muzikalius tonus (balsus). Suprantama, pati raidė į toną pavirsti negali, bet jinai su spindulių pagelba atsimuša ant tam tikro besisukančio skritulio (neva kaip gramofone) ir jame pagimdo tonus. Kiekviena raidė pagimdo savotišką, skirtingą balsą ar balsų kombinaciją.

Užima, sakoma, kelias savaites, kol galima išmokti šį savo rųšies muzikalį alfabetą. Mažiaus gabiems gali užimti ir keletą mėnesių. Tačiaus kiekvienas, turįs gerą muzikalę klausą—o tokia klausa paprastai pasižymi kiekvienas aklas—galį be didelio sunkumo išmokti skaityti šį "alfabetą."

□⊠□

684. Koki žmonės buvo didžiausiais šykštuoliais (skupuoliais)? Męs retai kada vartojame žodį "šykštuolis" (skupuolis) tikroje to žodžio prasmėje. Dažnai tuom vardu yra vadinami žmonės, kurie taupina pinigus, atsisakydami nuo daugelio gyvenimo smagumų ir net butinųjų reikmenų, mažai valgo, blogose sąlygose gyvena, tam, kad sutaupinus pinigų kokiam nors tikslui. Toki žmonės nėra ištikrųjų šykštuoliais. Šykštuoliu vadinama tiktai žmogus, kurisai renka pinigus, neturėdamas omenyje jokio jųjų sunaudojimo. Jisai renka, taupo, slepia pinigus, krauna juos, nes pačiame pinigų krovime jisai randa didžiausį smagumą. Tikro šykštuolio gyvenime yra tiktai vienas tikslas ir vienas troškimas, tai—kuodaugiausia pinigų, aklas ir betikslis aukso rinkimas.

Tokių žmonių pasitaiko sulyginamai nedaug. Kas pastebėtina, tai tas, kad šykštuolių tarp vyrų yra daug daugiau negu tarp moterų. Tarp moterų šykštumas yra retu atsitikimu. Kaikurie šykštumo tyrinėtojai sako kad ateityje, jeigu moterįs visame kame gyvenime bus sulygintos su vyrais, tai tarp jųjų butiek pat šykštuolių, kaip ir tarp vyrų.

Istorijoje žinomi yra trįs dideli šykštuoliai, kurie yra priskaitomi prie didžiausiųjų visam pasaulyje. Iš pavardžių matyt, kad jie visi trįs yra anglai. Vienas jųjų vadinosi Daniel Dancer. Jojo sesuo taipogi buvo šykštuolė. Dancer yra pažymėtinas tuom, kad jųjų šeimynoje trįs gentkartės paeiliui susidėjo iš šykštuolių. Nežiurint savo šykštumo, Dancer buvo visiškai teisingu žmogum ir niekuomet nieko neprigavo.

Kitu šykštuoliu buvo Edward Nokes. Jisai pastebėtinas yra tuom, kad prie savo šykštumo buvo dar ir neblogu girtuokliu. Jisai kasdien išgerdavo netoli kvortą spiruto, tačiaus niekuomet nebudavo nei trupučio girtas. Kuomet jojo vaikai pasimirdavo, tai jisai įdėdavo juos į paprastą dėžę, pats ant savo pečių nunešdavo juos į kapus, pats pakasdavo ir paskui smagus, tartum viską užsimiršęs, pareidavo namon. Kuomet jisai pats mirė, tai, kad pigiau apsieitų laidotuvės, jisai paliepė į savo grabą nekalti visai vinių.

Trečiu šykštuoliu buvo tulas Thomas Cooke. Jisai gailėdavosi pinigų net savo valgiui, ir kad pavalgius svetimomis lėšomis, jisai štai ką darydavo: pietų laiku eidamas pro kokį nors namą, kame šeimyna tuom tarpu valgė, jisai puldavo, apsimesdamas apalpusiu. Jįjį įnešdavo vidun. Kuomet jisai "atsipeikėdavo," tai, suprantama, namo šeimyninkai paprašydavo jįjį prie stalo. Vieną kartą jam susirgo arklys. Gailėdamas pinigų pasitarimui su tikru arklių gydytoju, jisai nuėjo pas šundaktarį. Tas jam patarė paimti 30 cibulių, kiekviename padaryti skylutę, visus sunerti ant virvutės ir aprišti apie arklio sprandą. Jisai, vieton 30, nupirko tiktai 15, su kuriais ir padarė, kas jam buvo patarta. Arklys už gan ilgo laiko pasveiko, nors gal ir ne nuo tų cibulių. Tuomet šeimyninkas nuėmė cibulius nuo arklio sprando, atnešė savo virėjai ir paliepė iškepti juos pietums.

Visi trįs minėtieji šyšktuoliai buvo turtuoliai ir, mirdami, paliko šimtus tukstančių doliarių.

Iki šiolei psycholiogai tyrinėja šykštuolius ir šykštumą, tačiaus prie ko nors aiškaus ir galutino neprieita, ypač dėlei priežasčių, kurios pagimdo šykštumą ir šykštuolius.

KLAUSIMAI.

685. Kodėl moterįs dažniau parausta negu vyrai?

686. Koks valgis protiškai dirbantiems yra geriausis?

687. Kaip yra išsiplatinęs bevielinis telegrafas?

688. Kaip atsiliepia gydytojaus balsas į gydomąjį ligonį?

(Atsakymai bus kitam numeryj).

Kibirkštįs.

Iš Bostono atlekia telegramas, kad iš pilnai oficiališkų šaltinių sužinota, jog didelis džiaugsmas pakilo Izraeliuje, kuomet gauta žinią, jog atvažiuoja prie "Ateities" naujas redaktorius. "Dabar, sako, jeigu ir turėsime "vėžį," tai bent raudoną..."

×=×

Jeigu rusai, išeidami iš Vilniaus, išsivežė su savim ir tuos Murajovo bei Kotrynos paminklus, tai Dieve jiems padėk!

×=×

"Naujienos" sako, kad patįs darbininkai veda "Naujienas." Reiškia patįs darbininkai lupa sau savo locną kailį per savo locną laikraštį, talpinantį humbugiškus apgarsinimus. Ištikro tie darbininkai dar yra tamsųs.

×=×

Sei! Tas Bostonas su savo aukomis visiems nosį nutrynė! Ar tik "Keleivis" vėl "nesigirs," kad tai jo nuopelnas...

×=×

Kaip tik perskaitai p. Žyvatkausko laiškus "Tėvynėje," tai žmogus tuojaus ir atsimini, kad teisinga yra patarlė: "Kalbėjimas yra sidabras, bet tylėjimas yra auksas." Jos, matyt, p. Žyvat

Lietuviai geriaus kariaudavo už dabartinius rusus: jie niekados teutonų neįsileido taip toli, kaip dabar rusai.

×=×

Daugumoj lietuviškų parapijų, kaip išrodo, yra m e x i k a n i z m a s.

×=×

Neapsakyti yra Apveizdos keliai! Girdžiu p. Keistutis Šliupas gavo vietą privat-docento Wisconsino universitete. Musų kunigai, man rodos, ir už vačmoną jo neimtų.

×=×

"Kataliko" vedėjas rašo, kad "Draugo" redaktoriais yra vienas ex-socialistas, o kitas ex-laisvamanis. Nu, tai kas iš to? "Kelevį" ana, sako, rėdo vyskupo brolis, "Tėvynę" ex-klerikas, "Kovą" ex-klerikas. Išeina "Kvita ba mikita..."

Jurgis Spurgis.

LAIŠKAS Į REDAKCIJĄ.

Gerbiamoji Redakcija:—

"Lietuvos" No. 36 tilpusioje korespondencijoje iš Rockford, Ill., paminėjime vietinių draugysčių, patėmyta pora klaidų, kuriomis yra: 1) "Kanklės," dramatiškai-giedoriška draugystė yra aukavusi $10.50 Tautos Namams, o korespondencijoje tas praleista. 2) Kp. SLRKA., Tautos Namams yra aukavusi $10.50, o pasakyta, jog aukavo $50.00. Ta pati kuopa yra aukavusi sušelpimui nukentėjusių nuo karės lietuvių—pusę savo išdo, suvirš $30.00, o tas praleista.

Malonėkite patalpint šį laiškelį dėlei klaidų pataisymo.

Su guodone,

Žirgelis.

LIETUVOS GELBĖJIMO SKYRIUS.

Lakštas XXXVII:

M. Ramanauskas, Torrington, Conn.	$ 1.00
Veronika Norvaišytė, Brooklyn, N. Y.	5.00
Tamaqua, Pa., viet. Liet. Gelb. Komiteto surinkta	25.00
So. Boston, Mass., per K. Jurgeliuną nuo šių ypatų: A. Ivaškevičius—$10.00. K. Jurgeliunas, J. Klimas, J. P. Tuinila, J. Dragašius, A. Naujokaitis, N. Gendrolius, M. Petrauskas, K. Naujokaitis—po $5.00. P. A. Apšega—$2.50. J. Kirdlejus, St. Mockus, J. L. Kazmauskas, J. Jankauskas—po $2.00. K. Pratapas—$1.50. J. Žemantaitis, A. Niaura, K. Vileišis, J. Baniulis, S. E. Vitaitis, M. Koronas, K. Plioplis, J. Ambroziutė, V. K. Račkauskas—po $1.00. L. Stasiulis, P. Šolomskis, J. Palionis, I. K. Kiškis, V. Jurgelaitis, O. Lutkevičiutė—po 50c. O. Plevokiutė, S. Zibika, B. Barevičius, K. Punickas, V. Kiadas, A. Kasimavičius—po 25c. Laike TMD. prakalbų geg. 16 d. surinkta	3.23
Viso	$78.73
Waterbury, Conn., per J. Žemantauską: SLA. 11 kp. piknike rugpjūčio 15 d. surinkta nuo šių: J. Žemantauskas, J. Ažunaris, V. Povilaitis, A. Kažemekienė—po 50c. J. Vidžiunas, K. Lenkaitis, A. Pacevičius, V. Norkus, J. Aleknavičius, J. Jakimavičius, J. Kilna, O. Bobinienė, A. Povilaika, P. Pliuksius—po 25c. Smulkių surinkta—90c. SLA. 11 kp. susirinkime rugsėjo 5 d., paaukavo iš iždo—$6.14.	
Viso	$11.54
Viso per savaitę	$121.27
Buvo Lakšte XXXVI	$6,494.37
Viso įplaukė Fondan	$6,615.64

LIETUVOS AUTONOMIJOS SKYRIUS.

Lakštas XXXIX:

J. O. Širvydas, Brooklyn, N. Y.	1.00
Buvo Lakšte XXXVIII	$20.13
Viso įplaukė Fondan	$21.13
Viso per abu skyriu	$7,436.77

J. O. Širvydas,
L. G. ir A. F.
Finan. Rašt.

AUKŲ ATSKAITA.
NEW HAVEN, CONN.

Aukos, surinktos rugsėjo 4 d. 1915, laike prakalbų p. St. Šimkius New Haven'e, Conn.

Aukavo sekanti asmenįs:

Po $10.00: Kun. Vincas Karkauskas, Izidorius Dambrauskas, Antanas Jakutis.

Po $5.00: J. T. Kazlauskas, Petras Palšis.

$2.50: Juozas Noburaitis.

Po $2.00: Juozas Mačiulaitis, Ona Stopulevičiutė, Juozas Jutinskas, Adelė Lukševičiutė, Marija Mačenauskienė, Barbora Paliulaitė, Vincas Zavorskas, Stasys Jančius, Silvestras Navikas, Liudvisė Kelneriutė, Juozas Valantukonis, Vladas Arstikis, Juzefa Kumžaitė, Magdalena Babinaitė, Domicelė Gvildžiutė, Feliksas Rumskas, Vincas Balkus, Amitė Dambrauskiutė.

Po $1.00: Antanas Lorančius, Motiejus Kvaraciejus, Vladas Norkunas, Petras Zuramskas, Jeronimas Žideckas, Antanas Paleliunas, A. Cibilaitė, Antanina Žuramskaitė, Pranas Luža, Juozas Dvilevičius, Domicelė Petrauskiutė, Petronė Povilaičiukė, Barbora Latužaičiukė, Juozas Laurinaitis, Martynas Benevičius, Antanas Benevičius, Klemensas Saikus, Ona Juškauskienė, Antanas Jasevičia, Adolfina Najaitė.

Su smulkesnėmis aukomis surinkta viso $121.50
Išlaidos—už svetainę ir plakatus 11.50
Gryno pelno liko $110.00

Pinigai tapo pasiųsti į Tautos Fondą, per vietinės kuopos T.F. raštininką, Vincą Zavorską.

V. Zavorskas, Rašt.

VIETINĖS ŽINIOS.

Nauja TMD. kuopa. Kai-kurių vietos lietuvių ir TMD. 28-tos narių pasidarbavimu Englewoode subatoj, rugsėjo 18 d., buvo surengtos J. Baukas svetainėje prakalbos, kuriose likosi sutverta nauja TMD. kuopa. Kalbėtojais buvo p. J. A. Chmieliauskas, "Lietuvos" Redakcijos narys, ir Dr. A. J. Zimontas, TMD. Centro pirmininkas. Pirmas kalbėjo p. Chmieliauskas, apie reikalingumą Amerikos lietuviams daugiau rupintis savo kulturos reikalais ir mažiau svajoti, taipgi apie tautiniojo idealo išaukėjimą. Dr. Zimontas kalbėjo TMD. reikaluose ir aiškino, kokius veikalus TMD. yra pasiruošusi išleisti artimoje ateityje. Tų veikalų, sulyg kalbėtojo, esą daug, ir jie labai naudingi kiekvienam. Kiekvienas TMD. narys, kaip aiškino Dr. Zimontas, gausiąs kelis kartus daugiau vertės knygų, negu jojo mėnesinė mokestis išneša. Kalbėtojas taipgi nupiešė TMD. kaipo svarbiausią ir prakilniausią Amerikos lietuvių draugiją, kurion kiekvienas privalėtų priklausyti.

Prakalboms pasibaigus, likosi sutverta TMD. kuopa. Pastebėtina, kad susirinkime buvo sulyginamai nedaug žmonių: apie 40-50. Naujoji kuopa gi likosi sutverta iš 35 narių. Keli šių narių jau pirmiaus priklausė prie TMD. Tačiaus milžiniškoji dauguma naujosios kuopos narių prisirašė čia pat susirinkime. Kuopon susirašė kuone visi dalyvavę susirinkime.

Susirašius nariams, atidaryta naujosios kuopos susirinkimas, kuriame likosi išrinkta kuopos valdyba, šiaip sudėta: S. Kriukas—pirm., J. Grigaliunas—pirm. padėjėjas, V. Gritėnas—nutarimų rašt., N. Radzevičiutė—finansų rašt. ir korespondentė, V. Janulis—iždo.

Naujai susitvėrusioji kuopa mano rengti paskaitas šią žiemą. Čia yra, kaip žinoma, nuo seniau susitvėręs bendras komitetas, atstovaująs SLA. 182 kp., Šv. Augustino Vyskupo Dr-stę ir T. M. Lietuvos Dr-stę. Komiteto tikslas—šelpti nukentėjusių nuo karės Lietuvoje. Manoma, kad šiame komitete neužilgo bus ir jaunutė TMD. kuopa. Šių keturių draugijų spėkomis rengiama koncertas, kurio visas pelnas skiriama naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje. Koncertas tikimasi turėti geras. Žadama pakviesti gerų solistų ir chorų.

Vietinės kolionijos lietuviai ir lietuvaitės, kurie ir kurios iki šioleci dar nepriklauso prie TMD., šiuom kviečiama prisidėti prie šios draugijos, nes jinai yra viena naudingiausiųjų ir geriausiųjų pas Amerikos lietuvius.

M. Radzevičiutė.

Moksleivių seimas. Praeitą pėtnyčią ir subatą "Aušros" svetainėje Lietuvių Moksleivių Susivienijimas Amerikoje laikė ketvirtąjį savo seimą. Delegatų atvyko seiman 13; dalyvavo ir šiaip svečių-pašaliečių. Seimą vedė p. D. Bagočius. Jojo padėjėju buvo p. J. Vitkus. Raštininkavo p. Pr. Žuravlis.

Išviso laikyta 5 sesijos. Iš svarbesniųjų seimo nutarimų pažymėtina "Jaunimo Sapnų" panaikinimas kaipo atskirai einančio laikračio. Nutarta moksleivių organą suvienyti su mėnesiniaja "Jaunaja Lietuva," kurioje būtų skyrius, moksleivių reikalams pavestas ir moksleivių susivienijimo paskirtos redakcijos redamas sutartinai su "J. L." redakcija. Nutarta ir dabartinįjį vardą pakeisti į "Jaunimo Keliai," kuriuom vadinsis moksleivių skyrius "Jaun. Lietuvoje." Seimas paskyrė redaktoriais pp. K. Augustinavičių ir Pr. Žuravlį (p. Augutinavičius pirmuoju redaktorium). "Jaunimo Sapnų" skaitytojams nustatyta tam tikros atlyginimo sąlygos.

Tarp kit-ko, seime išreikšta pageidavimas arčiaus susiciti su lietuvių inteligentija ir Rytų lietuviais moksleiviais.

Susivienijimo valdybon sekantiems metams išrinkta: D. Bagočius—pirm., Pr. Žuravlis—pirmininko pad., p. Astramskas—raštininku, p. Mankus—jojo padėjėju, p. Benošius—iždin., pp. Kliauga ir Šukys—iždo globėjais.

Pėtnyčios, subatos ir nedėldienio vakarais buvo parengti vakarėliai įvairiose miesto dalyse. North Sidėje vakaro visiškai nebuvo dėlei publikos nesusirinkimo. Meldažio ir "Aušros" svetainėse vakarėliai gan gražiai pavyko. "Aušroje" buvo paskaitų ir prakalbų vakaras. *St.*

Lietuvių tautiškos kapinės. Pereitą nedėlios dieną Lietuvių Tautiškų Kapinių ofise atsibuvo atstovų susirinkimas apsvarstymui klausimo statyti savo namą prie kapinių, kapinių užveizdėtojui gyventi. Po visapusiško apsvarstymo atstovai pripažino reikalingu pastatyti namą, kuris lėšuotų apie 1200—1300 dol.

Po tam keliolika atstovų perėjo kapines, apžiurėdami medžius ir pažymėdami, kurie yra reikalinga nukirsti. Sužymėta apie 60 ąžuolų.

Dabartinis kapų užvaizda, p. Čapulis, yra stropus darbininkas. Nors dar trumpas laikas, kaip jisai tarnauja, bet jau pasižymėjo savo rupestim abelna tvarka ir švara kapinėse. *Vienutis.*

Išvažiavo. Šios savaitės panedėlyje išvažiavo Bostonan p. Rimka, "Jaunosios Lietuvos" redaktorius, redaguotų "Ateities," kuri bene nuo sekančio mėnesio pradžios eis tris kartus į savaitę.

Svečias. Panedėlyje Chicagoje lankėsi p. Keistutis Šliupas, pakeliu į Wisconsin'o universitetą, kame jisai užima fizikos instruktoriaus vietą. Svečias aplankė eilę savo pažįstamų ir draugų. Girdėjome, kad jisai ruošiąs anglų kalboje knygą apie lietuvių literaturą.

Apvaikščiojimas. Sekantį nedėldienį Town of Lake šv. Kryžiaus parapijoje rengiama didelis naujosios bažnyčios pašventinimo apvaikščiojimas, kurisai žadama padaryti vienu geriausiųjų, kokius Amerikos lietuviai kuomet nors turėję. Naujoji bažnyčia yra skaitoma viena puikiausiųjų lietuvių bažnyčių Illinois valstijoje.

Kriaučių streiko pavojus. Chicagos kriaučiai nerimastauja. Ore kabo streiko pavojus. Šią savaitę darbdaviai ir kriaučių unijiniai vadovai tariasi tarp savęs. Nuo tų tarybų priklauso klausimas, ar bus streikas, ar ne. Šią pėtnyčiai kriaučiai rengia mass-mitingą, kuriame bus galutinai nuspręstas streiko klausimas.

"Širdis" neužilgo busianti pabaigta. Iš Žemaičio spaustuvės sužinojome, kad TMD. didžiulį veikalą, kurį toji spaustuvė spausdina, tikimasi galutinai užbaigti spalio pabaigoje. Visas veikalas jau sustatytas. Lieka korektų užbaigimas ir patsai spausdinimas.

"Birutės" vakaras. Šį nedėldienį šv. Jurgio parapijos svetainėje, 8 vai. vakare, bus pirmasai "Birutės" sezoninis vakarėlis. Tarp kitko vakarėlyje p. Pocius, "Birutės" chorvedis, žada patiekti trumpą paskaitą apie chorų muziką. Programe yra gražus monoliogas iš Lermontovo dramos "Ispanai." Monliogas yra naujai išverstas lietuvių kalbos.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Vargdienys (So. Boston, Mass.). Tamista prie korespondencijos nepaduodate tikros savo pavardės nei antrašo. Netilps.

p. J—skas (Athol, Mass.). Straipsnelį peržiurėsime. Jeigu tiks, talpinsime viename artimiausių numerių.

p. K. Diedukas (Cleveland, O.). Ačiu už pasižadėjimą. Lauksime. Mums stebėtina, kad negavote pasiųstųjų kopijų. Jos buvo išsiųstos viena diena su laišku.

p. J. A. Gailiunas. Į Tamistos užklausimą skaitytojai vargu galėtų atsakyti. Geriausias tuom atžvilgiu informacijas gali suteikti pati krasa, kuriai mes, ažuot talpinę šiame numeryje, persvarstę reikalą, pasiuntėme Tamistos užklausimą. Gavę atsakymą, visa ką paskelbsime.

p. Menkutis ir D. S—as (Pocatello). Vietos stokos dėlei nei šin numerin Tamistos straipsnis negali tilpti.

p. A. M. Virbalis. Peržiurėsime.

p. K. V—as (Philadelphia, Pa.). Dalį Tamistos prisiųstų žinių sunaudojame, dalį apleidžiame ir dalį paliekame kitam numeriui.

p. L. S—as (New Britain, Conn.). Sunaudosime kitame numeryje.

p. Al. Pel—is (Columbus, O.). Palikome kitam numeriui.

p. Ten Buvęs (Amsterdam, N. Y.). Palikome kitam numeriui.

p. Bobos Jonukas. Esame priversti palikti kitam numeriui, nes vietos stoka.

Neminėtiems. Kai-kurie raštai, anksčiaus prisiųsti, turėjo tilpti šią savaitę, tačiaus vietos stoka jokiu budu neleidžia tai padaryti, ir todėl priversti esame palikti kitai savaitei. Naujai prisiųstus raštus peržiurėsime ir sunaudosime, kas galima.

Apgarsinimai.

PIRMASAI SIGNALAS.

Skausmas yra paprastai pirmasai signalas, atkreipiantis musų atydą į kokią nors netvarką musų kuno veikime. Kas nors negera, ir skubi pagelba yra reikalinga. Kaipo pirmą pagelbą tokiuose atsitikimuose, ypač skilvio ir vidurių netvarkose, mes norime patarti Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Eliixirą. Ištikrųjų daugumoje atsitikimų jisai yra ne tiktai puiki pirma pagelba, bet ir visa reikalingoji pagelba. Jisai veikiai išvalo kuną, tuom dažnai prašalindamas ligos priežastį. Jisai taipgi sustiprina visą organizmą. Tai papaprastai yra visa, ko staigai susirgusi ypata reikalauja. Jisai pasekmingai pergali apetito netekimą, pailsimą ir silpnumą, užkietėjimą, skausmą ir dieglius. Kaina $1.00. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago.

.....

Reumatizmo ir neuralgijos skausmų palengvinimui vartokite Triner's Liniment'ą. Kaina 25 ir 50c, su pačto apmokėjimu 35 ir 60c.

PRANEŠIMAS
Nuo Amerikos Lietuvių Ukininkų Draugijos.

Jei Tamsta esi pilietis arba turi pirmas popieras, tai nepirk žemę pas agentus, bet gauk dovanais nuo Suv. Valstijų valdžios.

Žemės plotac randasi dėl 75 ar šimto familijų. Žemės gali gauti nuo 160 akrų iki 320, kurioje auga, kviečiai, rugiai, miežiai, linai, avižos, visokios daržovės ir vaisiai.

Nelauk ilgai, bet rašyk dėl platesnių žinių pas mus:

Am. Liet. Ukininkų Dr-ja
2257 W. 23rd pl., Chicago, Ill.

DIDELĖS DOVANOS!

Kas užsirašys "Lietuvą" ir dieninę "Am. Lietuvą" ant metų per agentą L. Savicką, 20 Oxford st., New Britain, Conn., tas gaus kun. J. Žebrio gražų paveikslą su jo gyvenimo aprašymu DYKAI.

L. Savickas,
20 Oxford St., New Britain, Conn.

UŽKVIEČIAM

visus krikščionis į svarbias ir žingeidžias lekcijas, kurios atsibus subatoje, rugsėjo 25 d., 7.30 vakare. A. Mickevič svet., 3310-12 S. Morgan st. Kviečia

BIBLIJOS TYRINĖTOJAI.
Įžanga dykai. Nėra kolektos.

GERA PROGA.

Maža šeimyna turi gerą progą gauti gražų 4 kambarių fliatą su apšildymu ir šviesa. Dalis randos atskaitoma už ofiso apžiurėjimą. Atsišaukite antrašu:

Dr. K. Drangelis,
3261 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Skaudėjimai Strėnose

ir šonuose greitai prašalinami vartojant

Severa's Gothard Oil.

[Severos Gothardiškas Aliejus]

Jis yra rekomenduojamas lokaliam vartojimui prie

reumatizmo, neuralgijos, išsinarinimo, pasižeidimo, ištinimo, ištinusių gyslų, sustingusių sąnarių ir raumenų, mėšlungio, skaudėjimo ir gėlimo.

Linimentas ištirto gerumo. 25 ir 50 c.

Mr. Stephan Placko iš Marietta, N. Y., šitaip mums rašė:

"Man skaudėjo strėnos ir šonai ilgiau, kaip per penkis metus. Bandžiau visokius gydymus ir viskas buvo veltui. Paskui aš radau Severa's almanac'ą ir radau, jog Severa's Gothard Oil butų geriausia išbandyti. Aš bandžiau tą gyduolę ir skaudėjimai išnyko. Aš sakau, jog tas taipgi gerai del skaudėjimų kojose, ir galiu rekomenduoti tiems, kurie kenčia lokalius skausmus arba gėlimus."

Žaizdos, įbrėžimai, įpjovimai, įsisenėjusi skaudėjimai, spaugai, karbunkulai arba nudegimai, nusiplikinimai, apdegimai greitai pagija, kuomet

SEVERA'S Healing Ointment
[Severos Gydanti Mostis]
vartojama. Kaina 25c.

Severos preparacijos visur parduodama, pas visus aptiekininkus. Žiurėk, kad butų Severos, neimk kitokių. Jei jusų aptiekininkas neturi, tai kreipkitės tiesiog pas

W. F. SEVERA CO., - Cedar Rapids, Iowa.

Gyvenimo telefonas Drover 7781. Telefonas Yards 551 ir 153

LIETUVOS APTIEKA.

Mes žinome, kad lietuvės moterįs dažnai nusiskundžia, negalinčios gaut norimų žolių-vaistų Amerikoje. Atsišaukite pas mus, gausite viską: žolių, lašų ir visko, ko jųs negaunate anglų aptiekose. Mes labai atsargiai išpildome Lietuvos daktarų receptus. Duodame rodas. Rašant pas mus, prisiųskite 2c markę.

Provizorius F. A. JUOZAPAITIS

3601 S. Halsted st., Cor. 36 st., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalaujama agentų: gali vakarais ir nedėldieniais darbuotis, neapleisdami savo dieninio darbo. Mes išmokysime biznio dykai pagal musų naujai išguldytą systemą; galėsi lengvai pinigo uždirbti ir be sunkaus darbo. Dėl platesnės informacijos rašykite adresu:

Chas. Z. Urnich and Co.,
35—154 W. Randolph st.
Chicago. Ill.

Reikalauju: gero, blaivaus, atsakančio bekerio, kuris moka kepti krajavą ruginę duoną ir visokius kėksus; mokestis atsakanti.

Taipgi reikalauju suaugusios merginos, arba moters prie kuknios darbo, kuri suprastų apie virimą.

Atsišaukite adresu:

F. T. Martin,
1209—3rd st., Cedar Rapids, Ia.

Pajieškojimai.

Pajieškau Kumos Franciškos Mineikienės; apie 27 metai kaip Amerikoj. Paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Sedos parapijos. Jos pačios, arba ją žinančių, meldžiu duoti žinią, už ką busiu dėkingas.

St. Barkus,
R. F. D. 1, Humphrey, Nebr.

Pajieškau savo tėvo Pranciškaus Stakučio; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų valsč., Kaštauniškio kaimo; 20 metų kaip gyvena Amerikoje. Atvažiavęs į Ameriką apie 8 metus gyveno Illinojaus valstijoje. Dabar nežinau, kur jis yra. Kas apie jį žino, malonėkite man pranešti, už ką busiu širdingai dėkingas.

Frank Stakutis,
3436 Auburn ave., Chicago, Ill.

Pajieškau Jono Špuko, paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Šidlavos parap., Pietkuniškių sodž. Girdėjau, gyvenąs Philadelphia, Pa. Kas kitas, arba jisai pats malonėkite pranešti kuoveikiaus, nes turiu labai svarbų reikalą.

Jurgis J. Linkus,
Co. "C" 4th Inf., Fort Crockett, Texas

Aš, Veronika Arbočiukė, pajieškau savo draugo Domininko Koliewos, Vilniaus gub. ir pavieto, žaslių parap., Valkakiemio kaimo. Jisai yra ženotas, turi 40 metų amžiaus, gyvena Boston'e, Mass. Jeigu kas apie jį žinote, tai malonėkite pranešti. Turiu svarbų reikalą. Tam, kuris praneš, busiu labai dėkinga. Atsišaukite adresu:

Veronika Arbočiukė,
2026 Jackson st., Scranton, Pa.

Ant Randos.

ANT RANDOS.

Štoras su gyvenamais ruimais ir tvartas, geriausioje biznio vietoje, po No. 3240 So. Halsted st. Čia pereina kas vakaras tukstančiai žmonių, ir šioje vietoje kiekvienas gabesnis biznierius gali daryti gerą biznį. Atsišaukite į

A. OLSZEWSKIO BANKĄ
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Ant randos 300 sėdynių teatras Lithuania, ant Bridgeporto. Gabiam žmogui gera dirva uždirbti pinigus, kadangi publikos yra daugiau negu visi kiti čia teatrai gal patalpinti. Atsišaukite į

A. OLSZEWSKIO BANKĄ

Ant Pardavimo.

Parsiduoda.—dėlei silpnos sveikatos esiu priverstas parduoti savo dalį (vieną pusę) saliuno biznio. Biznis yra 20 metų senas ir gerai apmokamas. Parduodu pigiai. Atsišaukite po No. 3159 So. Halsted st., Chicago,

Geri Laikai Vėl Ateina.

Prie Republikoniškos Administracijos, per 12 metų, Amerikoje buvo geri laikai. Bizniai plėtojosi, fabrikai užė, visi darbininkai dirbo ir kiekvienas uždirbo gerus pinigus.

Bet Demokratai, paėmę valdžią į savo rankas, nualino tuos gerus laikus. Tukstančius fabrikų, geležinkelių ir kitokių biznių privarė prie bankruto. Fabrikai visur apsistojo, šimtai tukstančių žmonių liko be darbo, namų ir lotų kainos nupuolė, žmonės apsistojo statyti ir pirkti namus, viskas užmigo ir daugumą Amerikos gyventojų badas prispaudė, o prasidėjusi Europos karė dar didesnį apsistojimą čia padarė.

Bet nėra to blogo, kad neišeitų ant gero. Besitęsiant karei, Europa pritruko ginklų, mašinų, trokų, karų, drapanų ir duonos, o tą viską galima gauti Amerikoje. Ir štai dabar jau pradeda ateiti iš Europos milijoniniai užsakymai ant amunicijos, automobilių, trokų, karų, drapanų ir visko, ko tik kariaujantiems reikalinga, ir jau diduma fabrikų dirba dieną ir naktį, kad suspėti tuos užsakymus išpildyti, ir tų užsakymų kasdien ateina vis daugiau taip, kad Amerikoje visi fabrikai vėl eis, kaip Republikonų laikuose čjo. O ateinantį metą bus rinkimai naujo Amerikos prezidento, ką galima užtikrinti, kad Republikonas bus išrinktas, nes jau žmonėms Demokratų valdžia giliai inkirėjo. Taigi Amerikoje vėl bus geri laikai, ir gal dar geresni kaip kada nors buvo.

Todėl dabar prisirengkime, kad atėjus geresniems laikams galėtume iš jų pasinaudoti.

Atminkite, kad laikams pagėrėjus, pakils kainos geresnių biznio properčių. Todėl dabar, kol yra žemos kainos, užpirkite sau propertes geresnėse biznio vietose, nes laikams pagėrėjus jų kainos pasidvejos.

Geriausia biznio vieta yra Halsted St. tarp 31-mos ir 34-tos gatvių. Kainos properčių čia dar yra labai pigios. Lotą čia dar galima pirkti už $3,000, gerą namą su štoru dar galima pirkti už $7,000. Antai ant Ashland ave. tarp 43-čios ir 46-tos, kur yra daug prastesnė biznio vieta, moka už lotus ir namus du syk daugiau kaip čia. O Halsted St. yra daug geresnė biznio vieta už Ashland ave. Kožnas tą mato. Todėl atminkite, kad ir čia kainos greitai pakils, ir kas dabar spės nusipirkti, netrukus gaus dvigubus pinigus.

Mes turime čia pardavimui keletą gerų biznio namų ir lotų, ir parduodame ant taip lengvų išmokesčių, kaip niekas kitas visame mieste negali parduoti. Kodėl? Todėl, kad mes nereikalaujame visų pinigų ant sykio, mums rupi, kad šią geriausią biznio vietą lietuviai užgyventų, o ne svetimtaučiai.

Šios Propertes Visos Yra Tarp 29-mos ir 38čios. Gatvių Parsiduoda Labai Lengvomi Išmokestimi.

1 Murinis namas. 2 fliatai po 5 ruimus. Gazas, Toiletas ir Maudyklė. Neša randos $25.00. Kaina $2,500.00

3 1 augšto medinis namas su štoru bučernei ir 7 ruimai. Elektrika, gazas, toiletas, maudyklė, barnė is didelis basementas. Neša randos $45.00. Kaina $4,000.00

4 2 namai. Vienas murinis ir vienas medinis. Neša randos $47.00. Kaina $4,300.00

5 1 augšto murinis namas, 2 fliatai, gazas, toiletai, basementas, barnė. Neša randos $22.00. Kaina $2,600.00

7 1 augšto murinis namas iš fronto ir 2 augštų medinis namas užpakalyje, 4 fliatai, neša randos $37.00. Kaina $3,500.00

8 2 augštų medinis namas. 2 fliatai po 6 ruimus. Gazas, toiletai, maudyklės, basementas. Neša randos $36.00. Kaina $4,200.00

9 2 augštų naujas murinis namas. 2 fliatai po 6 ruimus. Gazas, tioletai, maudyklės, basementas. Neša randos $42.50. Kaina $5,500.00

11 1 augšto medinis namas. 6 ruimai, toiletas, maudyklė, elektrika, porčiai, neša randos $22.00. Kaina $2,200.00

13 2 augštų nuo fronto ir 2 augštų užpakalyje mediniai namai, 2 fliatai po 6 ruimus ir 2 fliatai po 4 ruimus, ir vienas tuščias liotas. Toiletai, gazas, maudyklės; neša randos $46.00. Kaina $6,000.00

19 2 augštų medinis namas. 2 fliatai po 6 ruimus. Neša randos $24.00. Kaina $2,000.00

21 2 augštų murinis naujas namas su dideliu basementu. 2 fliatai po 6 ruimus, toiletai, maudyklės, gazas. Užpakalyje vienas medinis namas su vienu pagyvenimu, 6 ruimai. Neša randos $50.00. Kaina $5,000.00

22 2 augštų murinis naujas namas su dideliu basementu, 2 fliatai po 8 ruimus, toiletai, maudyklės, gazas, ir prie namo gražus tuščias liotas. Neša randos $45.00. Kaina $5,500.00

23 2 augštų medinis namas, 3 fliatai: 3, 4 ir 6 ruimų. Toiletas, gazas, maudyklė. Neša randos $30.00. Kaina $2,600.00

27 2 augštų murinis namas, 2 fliatai po 6 ruimus. Toiletai, gazas, porčiai. Neša randos $29.00. Kaina $3,000.00

31 2 augštų murinis namas, 4 fliatai ir vienas medinis namas užpakalyje, 1 fliatas, toiletai ir gazas. Neša randos $45.00. Kaina $3,700.00

Visos šios propertės parsiduoda labai lengvomis išlygomis. Dasižinokite

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St. Chicago

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi aukštais ir užpakalyj medinis, abu labai pigiai. $500 reikia įnešti, o likusį sumą lengvomis išlygomis. Atsišaukti reikia A. Olszewskio Bankon. 3262

BARGANAS UŽ $1,800.00.

Įmokėk $500, o likusius ant išmokėjimo. Patįs gyvenkite pirmame fliate ir imkite randą už antrą fliatą. Puiki ant dviejų pagyvenimų medinė stubo. Vienas fliatas turi 6 kambarius, o kitas fliatas turi 4 kambarius. Gražus, ligas lotas ant 38-tos gat. tarp Halsted ir Auburn av. Olszewskio Bankas.

Josepin J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdijimui nuo vieno dolario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

Bankos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

" INKVIZICIJA"

Yra tai svarbi knyga. Joje telpa nevien inkvizicijos, bet ir katalikiškos tikybos istorija. Čia nurodyta visos baisenybės kryžuočių karių ir inkvizicijos laužų, siautusių Europoje per daugelį šimtmečių ir t.t., ir t.t.

Knyga papuošta su daugel paveikslais. Kaina $1.00. Tą knygą galite gauti tiktai F. Milašauskio knygyne, adresuojant:

F. Milašauskis,
25 Second St., So. Boston, Mass.

"DRAUGAS"

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis "Draugo" bendradarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimta ir teisingai.

Prenumerata Amerikoje $2.00 metams, $1.00 pusei metų. Kitose šalyse $3.00 metams, $1.50 pusei metų.

Pažiurėjimui siunčiame vienas numeris veltui. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.
1600 W. 46th St., Chicago, Ill.

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingu, jeigu su mažais iškaščiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turėti ir buti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkėje. Pasiklausk žinančių.

Mes duodame visokius darbus jų ieškantiems.

PETRAS VAITIEKUNAS,

Dabar lankosi po apielinkę Omaha, Neb. Pas jį galite užsirašyti "Lietuvą" ir kasdieninę "Amerikos Lietuvą" ir užsimokėti prenumeratą. Mes už jį atsakome.

LIETUVA PUB. CO.

Naujas Išradimas—Spyna be Rakto

Nereikia rakto nešiotis-nėra ką noi pamesti.

Kožna spyna kitaip rakinėsi.

Musų naujo išradimo beraktinės spynos yra padarytos ant neišpainiojamų pamatų ir yra taip *saugios* kaip *Bankinis Užraktas.* Nusipirkęs musų naujo išradimo beraktinę spyną jausiesi saugiau negu kad palicmoną pristatytum prie savo užrakto, nes jos kitas jokiu budu negalės atrakyt kaip tik jųs. Nelaukdamas tareikalauk nuo musų pilno tų spynų aprašymo su paveikslais; nusistebėsi dažinojęs, kaip tvirtai ir sausiai jos yra padarytos ir pigios. *Už praplatinimą musų naujo išradimo beraktinių spynų duodama didelės vertės dovanos. Klausk išlygų.*

Laiškus rašykite lietuviškai įdėdami marką atsakymui.

Adresuokit šitaip:
SECURITY PADLOCK CO.
648 W. 31st St. Dept. A. Chicago, Ill.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADĖJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykitės prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant $150 iki $1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po $6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Dabar Jau Galima

Atvažiuot iš Lietuvos ir į Lietuvą.

Šifkortės atvažiuoti iš Archangelsko į Chicagą kaštuoja $71.00

Išvažiuoti iš Chicagos į Petrogradą (Peterburgą) $64.60

Kelionė ima tik 13 dienų per vandenį.

Šifkortes ir pasportus gausite

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St. Chicago.

Rašomos Mašinos.

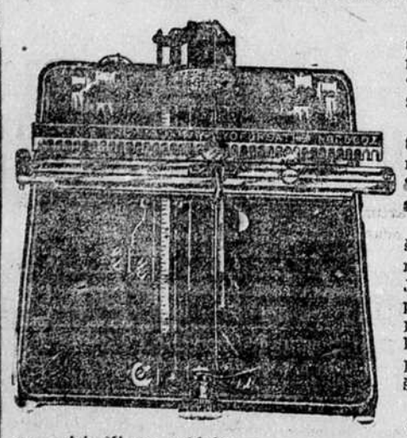

Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už $10.00.

Jeigu nori turėti drutą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o nesigailėsi.

"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkta už $100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo kykio supranta, kaip su ja rašyti.

Kataliogą rašomųjų mašinų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuošimtį.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted s Chicago, Ill.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Męs neesame bankieriai, bet męs gvarantuojame Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po $5.00 ir brangiau.

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelinės nuo $1.00 ir brangiaus.
Vaikų siutai $2.50 iki $7.50.
Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 6 val. vakare.

LIETUVIŲ ŽEMĖS KORPORACIJA

Pasiulo aprubežiuotą skaičių savo šėrų lietuviams, norintiems įdėti pinigus į tą korporaciją. Šėro kaina $10, suma gali but ištraukta trumpame laike. Ukėms žemių reikalavima dauginasi ir šėrų kaina greitame laike pakils. Ši korporacija užsiima su pirkinėjimu ir pardavimu ukių ir žemės, setnigiasi pastumėti priekin lietuvių kolionizavimosi ir jai bus malonu suteikti kiekvienam reikalingus nurodymus kaslink pirkimo šėrų arba ukių.

UNITED LAND & INVESTMENT COMPANY
127 N. Dearborn St., Room 808 Chicago, Ill.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

Vėsiausia vieta Chicagoje Tai

MILDA-TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Todėl į šitą Teatrą ir daugiausiai žmonių atsilanko, kad čia ir karščiausioje dienoje yra vėsu. Mat šitas Teeatras turi geriausią ventiliacijų sistemą, kurios pripildo jį šviežiu ir vėsiu oru kas minuta.

Ir da Todėl

Į šį Teatrą daug žmonių atsilanko, kad čia už 5c mato gražesnį Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

Kainos šiokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žemai.

Prasideda 7 valandą kas vakaras
Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Jei nori linksmai praleisti valandą liuoso laiko ir atsivėdinti vasaros karščiuose, tai ateik į

MILDOS-TEATRĄ.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, gražiausius daržus, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk Teleskopą su stereoskopais (5 serijos, 174 visokie paveikslai) už pačią pigiausią kainą—$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų $3.45, bet perkant sykiu, parduodam viską už $3.20.

Kataliogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIS Amerikoj "LIETUVOS" Knygynas.

"LIETUVOS" IŠLEISTOS KNYGOS:

2116 **ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškos kalbos, 439 pusl. $2.00
Kietais audimo apdarais 2.50
2117 **ŽODYNAS** Angliškai-Lietuviškos kalbos, 835 pusl. 3.00
Gražiais "Half Morocco" skuros apdarais. 4.00
2118 **ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškas ir Angliškai-Lietuviškos kalbų vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie kaip No. 2117. Pusl. 1274. ..... 6.00
2119 **ŽODYNAS.** Tas pats kaip No. 2118, tik apdarytas pilnai (Full Morocco) brangia Morocco skura 7.00

2895 Biblija. $2.50
4 Aliumna ir Kitos Pasakos. ..... .35
95 Gyvenimo Vaizdeliai. ..... .15
126 Iš Gyvenimo Lietuviškų Vėlių bei Velnių. ..... $.150
Apdaryta. $2.00
157 Karės Laukuose. ..... .20
191 Laikrodininko Atminimai. ..... .15
195 Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis I. $1.00
Apdaryta. $1.25
196 Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis II. $1.25
Apdaryta. $1.50
197 Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis III. $1.25
Apdaryta. $1.50
198 Lietuviškos Pasakos vairios.] Dalis IV. $1.25
Apdaryta. $1.50
216 Makaro Sapnas. Apysaka. ..... .15
220 Maxim Gorkij. Pasakojimai. ..... .25
245 Namelis ant Volgos. ..... .20
246 Nakvynė. ..... .10
265 Olitipa. Pasaka. ..... .25
275 Pagal Įstatymus. ..... .40
286 Pasaka apie Kantrią Aleną. ..... .20
287 Pasaka apie Adomą ir Jievą. ..... .10
298 Fonas ir Bernas. ..... .15
305 Pragaro Atgijimas. ..... .10
325 Raistas—The Jungle. 85c. Apdaryta $1.15
327 Revoliucijos žmonės. ..... .20
330 Rymas. Romanas. $1.25. Apdaryta. $1.50
340 Sapnai; pasakaitės. ..... .20
343 Sidabrinis Kryželis. ..... .45
351 Simukas ir Magdutė. ..... .10
409 Žmogus Nepliuškis. ..... .10
485 Pamokslai Išminties ir Teisybės. ..... .40
496 Robinzonas Kruzius. Morališka Pasaka. ..... .20
600 Akis už Akį, Dantis už Dantį. ..... .10
642 Consilium Facultatis. ..... .15
656 Deklamatorius. ..... .50
657 Dėdė Atvžiaavo. ..... .20
658 Draugas, drama. ..... .10
679 Geriaus Vėliaus Negu Niekad. ..... .15
683 Guminiai Batai. II. Nuo Ausies Lig Ausies. ..... .10
722 Jonukas ir Marytė. ..... .10
737 Katriutės Gintarai. ..... .15
743 Kunigo Gramulos Raštinyčioje. ..... .10
760 Lizdas Naminio Liuto. ..... .15
761 Linksmos Dienos. ..... .10
771 Medicinos Daktaras, komedija. ..... .20
773 Migla. Komedija. ..... .10
774 Mindaugis, Lietuvos Karalius. ..... .25
775 Milionai Vandenyj. ..... .10
787 Nastutė, 2 veiksmų Drama. ..... .15
827 Perskyrų Teisėjas, komedija. ..... .10
828 Pietro Caruso. ..... .10
830 Piršlybos. Komedija. ..... .20
831 Pinigų Nėr. Sceniškas Vaizdelis. ..... .10
832 Pirmi žingsniai. ..... .20
837 Pono Feliso Atsilankymas, Komedija. ..... .15
840 Prieš Vėją Nepapusi. ..... .20
867 Sulyg Naujausios Mados. ..... .10
869 Šalaputris. Komedija. ..... .10
871 Šiaurės Karžygiai. ..... .25
908 Vyrų Vergija, Komedija. ..... .20
920 Žilė Galvon—Velnias Vuodegon. ..... .10
922 Žmonės. Drama. ..... .15
976 Eilėmis ir Proza. ..... .25
986 Girnoklių Gadzinkos. ..... .10
987 Gyvybė. ..... .15
1014 Kepios Kančios. ..... .10
1069 Pirmieji žiedai. Eilės. ..... .10
1080 Revoliucijos Dainos. ..... .15
1144 Akyvi apsireiškimai Sviete. ..... .25
1145 Apie Žemę i rKitus Svietus, Jų Buvį ir Pabaigą. ..... .75
Apdaryta. $1.00
1149 Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorclogija. ..... .75
Apdaryta. $1.00
1161 Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. ..... .40
1182 Dvi Kelionį į Tolimą Šiaurę. ..... .20
1190 Gamtos Istorija. 50c. Apdaryta. ..... .75

BREVIORĖLIAI.

2912 Breviorėlis. ..... .30
2914 " ..... .70
2915 " ..... .90
2916 " ..... .45
2917 " ..... .60
2918 " $1.00

Taipogi "Lietuvos" Knygyne randasi visokios svetimų spaudų Lietuviškos Knygos, išleistos Amerikoje ir Europoje.

Agentams ir perkupčiams duodame gerą nuošimtį.

Reikalaudami Katalogo, kurį prisiunčiame uždyką, arba siųsdami užsakymą ir pinigus, adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.
A. OLSZEWSKI, Pres.
3252 SO. HALSTED ST., - -:: CHICAGO, ILL.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.

Rudens laikas artinasi, su juomi ir šaltis; musų krautuvė yra aprupinta geriausiais ir gražiausiais pečiais.

Apšildymui kambarių, keleriopos ryšies pečiai didžiausiame pasirinkime. Taippat kepimui bei virimui pečiai iš geriausių šios šalies fabrikų, gvarantuojami gerai kepti.

Ypatingą atydą atkreipiame visų reikalaujančių pečiaus į musų sujungtą (combination) pečių, kuriame galima vienkart kepti ir virti su anglimis ir gazu, tame pačiame pečiuje, tuomi pat laiku. Dideliai parankus pečius, kiekviename reikale, užimantis tik vieno pečiaus vietą, geras žiemai ir vasarai. Kaina mažai augštesnė už paprastą gerą anglimis kurenamą pečių.

Kudikiams vežimėlius (Baby Carriages) ir ledaunes (Ice Box) dabar parduodame pigiaus negu patįs už juos mokėjome; nenorime, kad mums ateinančiai vasarai užsiliktų. Dabar pasinaudokite, tai sutaupysite kelioliką doliarių.

Vieną kartą pas mus pirkęs visuomet pasilieka musų kostumeriu, kadangi męs kiekvieną užganėdiname greitu patarnavimu ir geriausios ryšies tavoru.

Reikalaujantiems parduodame lengvais savaitiniais bei mėnesiniais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House
Telephone Drover 700
3224 So. Halsted St. Chicago.

SIUTA $4.95

150 siutų visokių spalvų buvo parduodami po 10, 15, 16.50 ir 18 doliarių. Dabar parduodame tiktai po $4.95.

Proga kožnam gauti beveik dykai siutą. Nepraleiskite šitos progos! Pasiskubinkite, kol yra dar geras pasirinkimas.

Taipogi turime pilną eilę rudeninių, labai puikių ir dailiai padarytų siutų. Prekės nuo 15 iki 30 doliarių.

Musų krautuvėje gausi aprėdalus sulyg vėliausios mados. Pas mus galima gauti visokių vyriškų aprėdalų.

Štoras Atdaras Vakarais

Utarninke, Ketverge, Subatoj, Nedėliomis ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Bell System

Ar Jųs Prisiruošėte Kraustytis?

Jeigu jųs esate nusprendę naują savo gyvenimo ar biznio vietą, tai jųs privalėtute įsakyti savo telefoną perkraustyti.

Trisdešimties Dienų Nota

yra reikalaujama visiems kraustymams, kurie turi buti atlikti tarp rugsėjo 15 d. ir spalio 15 d.

Nauja Telefono Rodyklė Eina Spaudon Spalio 1 d.

kuri diena yra paskutine priėmimui jusų vardo ir naujojo adreso paskėlbimui sekančioję telefoninės knygos laidoje.

Patelefonuok savo kraustymo įsakymą dabar. Pašaukite Official 100—uždyką. Nevilkinkite.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Commercial Department
Official 100

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Scniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Įsteigta 1893 metuose.

Valdo keleschešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupininui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Lietuviškų Knygų Krautuvė.

Mylėtojai gerų kningų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliską kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.

Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre.:

M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis

Attorney & Counselor at Law
Lietuvis Advokatas
30 N. LaSalle St., Chicago, Ill.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1111
Telephone Franklin 1173
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-os
Telephone Yards 3159

LIETUVIŲ LIUTERONŲ ATYDAI.

Iš priežasties europinės karės dabar negalima gauti jokių knygų iš Europos. Bet męs da turime po keletą lietuviškų liuteroniškų maldaknygių ir giesmių knygų savo krautuvėje, ir pas mus dar galite jų gauti.

Todėl, kurie reikalaujate minėtų knygų, tai pasiskubinkite, kol jų turime, nes šioms išsibaigus, negausite niekur, kol karė nepasibaigs. Rašykite umai, o prisiųsime kataliogą.

LIETUVA PUB. CO.,
3252 S. Halsted str., Chicago, Ill.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj

VIENYBE LIETUVNINKU

Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata $2.00 metams; $1.00 pusei metų. Kanadoje $2.50 metams; $1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur $3.00 metams; $1.50 pusei m. Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.

J. J. Paukształis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. X.

Tel. Canal 5395

J. G. Mezlaiszkis

Generalis
Kontraktorius ir
Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Phone Drover 5052

DRANGELIS & SAPRANAS

Lietuviai Daktarai-Dentistai
Valandos nuo 9 ryta iki 9 vakara
3261 So. Halsted St., Chicago

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

---

LOTAI GERIAUSIOJE VIETOJE.

Piet-rytinis kampas Emerald ave. ir 33-čios gatvių, 48 pėdos plotis, 125 pėd. ilgis. Tinka visokiam bizniui. Parsiduoda už $3,500.00
3236 So. Union ave. Lotas 25x125. Parsiduoda už $950.00
3012 Emerald ave. $650.00
3020 Emerald ave. $675.00
3024 Emerald ave. $675.00
3040 Emerald ave. $700.00
Parsiduoda ant lengvų išmokesčių.

Ar jųs žinote, kad šitie lotai, yra tris sykius vertesni už lotus ant Kedzie ave. ir 38-tos gat., už kuriuos ten moka žmonės po $800.00

A. OLSZEWSKI BANK,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Naujas Savaitinis Laikraštis

"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.

"Ateitį" išleidinėja bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.

Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Jau Išėjo Iš Spaudos

MILŽINIŠKAS VEIKALAS

TIKĖJIMŲ ISTORIJA

Visas veikalas sudaro 1086 puslapius gražaus ir lengvai skaitomo rašto. Knyga yra papuošta skaitlingais piešiniais, kurie palengvina skaitymą ir padaro jį daug vaizdingesniu.

Šią milžinišką knygą parašė, bendradarbiaujant visai eilei kitų mokslininkų, žinomasai visame pasaulyje mokslininkas D. P. Chantepie de la Saussaye. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų-religijų, pradedant nuo seniausių amžių ir baigiant dabartiniais laikais.

Skaitydamas Tikėjimų Istoriją, suprasi, kaip žmogus laipsniškai tobulinosi savo tikėjimiškose pažvalgose, kol galop nepriėjo prie dabartinių tikybų. Tikėjimų Istorija yra veidrodžiu, kuriame aiškiai, kaip ant delno, matai žmogaus dvasios plėtojimosi kelius. Negalima suprasti žmonijos vystymosi, jeigu nežinai, kaip išsivystė tikyba. Tą gi galima kaip sykis sužinoti šioje naujoje Tikėjimų Istorijoje.

Tikėjimų Istorija yra milžiniškiausiu lietuviškai parašytu veikalu toje šakoje.

Knyga yra didelio formato, gražiais tvirtais apdarais, nugara ir kampai skuros, šonai audimo, aukso titulu ant nugaros.

Kaina tiktai $5.00. Sulyginus su veikalo didumu ir jojo svarba, kaina yra be galo maža.

Kiekvienas skaitantis save apšviestu ir norintis buti inteligentišku lietuviu pr[illegible]alo butinai perskaityti šią knygą.

Reikalavimus Siųskite Antrašu:

Lietuva Publishing Company

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Męs išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrenginimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; suteikite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

! ! Pranešimas ! !

Šinomi pranešu, kad nuo pradžios Rugpjučio mėn. perkeliau savo ofisą po

3325 So. HALSTED ST.

TELEPHONE YARDS 5831

Dr. P. WIEGNER

JONAS KULIS,

"Lietuvos" Keliaujantis Agentas.

Dabar važinėja valstijose Illinois, Michigan ir Ohio. Kur jis atsilankys, lietuviai gali pas jį užsirašyti laikraščius "Lietuvą" ir "Amerikos Lietuvą" ir lietuviškas knygas ir jam prenumerata užsimokėti. Męs už jį atsakolome. Lietuva Publishing Co.

Rusiškas
Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos — Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

D-re Maria Dowiatt-Sass

Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Woodgat.	Tel. Austin 737
Phone Canal 1203	
Valandos:	Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto	tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	
Nedėliomis	
nuo 9:00 iki 12:00 val. ryto	

VISUOMENĖS,

Literatures ir Politikos iliustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomių straipsnių.

Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

DIENRAŠČIO KAINA:

Metams	$5.00.
Pusei metų	3.00.
Trims mėnesiams	1.75.
Dviem mėnesiam	1.25.
Europoje metams	7.00.

Praneškite savo adresą, o gausite pasižiūrėjimui vieną numerį veltui.

TAIPPAT UŽLAIKOMA

Didžiausia Knigų ir Muzikos Krautuvė

REIKALAUKITE KATALOGO

Rašydami laiškus ir siųzdami pinigus visados adresuokite šitaip:

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY

3249-53 South Morgan Street
CHICAGO, ILL., U. S. A.

Paslaptys Magijos ir Spiritizmo

(Knyga išrodanti Paslaptis Magikų).

Daugelis lietuvių dar labai save vilioja, įtikėdami visokiems magikams ir spiritualistams. Nemažai jaunų vyrukų, nepatyrusių, savo visus sunkiai uždirbtus pinigus sukišo į pragobėlio magiko kišenių.

Užtai nesiduok bent ant toliau savęs išnaudoti, nusipirk knygą: "Paslaptys Magijos ir Spiritizmo," kuriojo išrodama visos paslaptis šviesoje mokslo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslėliais parodytos slaptybės ir jų darymo budai. Knyga yra 262 puslapiu, kaina su prisiuntimu į namus tiktai ..... 60 centų.

Iš kitų vietų užmokestį galima prisiųsti pačto dvicentinėmis markėmis. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
901 West 33rd Street, :: Chicago, Illinois

PHONE DROVER 4247

Dr. J. JONIKAITIS

MEDIKAS IR CHIRURGAS
4611 So. Ashland Ave., Chicago.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Syvoniaus virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

TELEPHONE DROVER 7215

Geriausia Akušerka

O. Jonikiene

3364 S. Halsted St.
(Kampas 34tos)
Chicago, Ill.

Canal. 2113

DR. A. YUŠKA

LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

EVESKIO Prekybos ir Kalbu
Dienine ir Vakarine **MOKYKLA**

MOKINAMA:

Anglų kalba nuo pradinės iki augščiausiai	Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų KALBOS
Aritmetika	Knygvedyste Gražrašt.
Augštesn. Matematika	Laiškų rašymas
Istorija, Geografija	Prekybos teisės ir tt.
Politiška Ekonomija	

G. Leveskis, Vedėjas Mokykios
3106 So. Halsted St., Chicago.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

Eina jau 25 metai

Utarninkais ir Pėtnyčiomis

Prenumerata metams $2.50
" " pusei metų $1.25

Adresuokit taip:

W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

GERA PROGA!

Gramatika angliškoskalbos mokytisbe mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytisskaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų su paveikslais (apdaryta) .. 35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpes šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City